

MINISTERUL JUSTIȚIEI

TABEL privind propunerea legislativă privind punerea în acord a prevederilor Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, cu deciziile Curții Constituționale, Directivei (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale, Directivei 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană, precum și Deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului(Bp. 185/2018; L 239/2018)

Nr. crt.	Text Codul penal în vigoare	Amendament propus (L238/2018)	Poziția M.J.
1			<p>I. În contextul prezentului demers legislativ, Ministerul Justiției apreciază că se impune eliminarea din <i>Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală</i>, cu modificările și completările ulterioare, atât a dispozițiilor privind procedura în camera preliminară (art. 342-348 C.p.p.) precum și a celor referitoare la judecătorul de cameră preliminară. Corelativ acestor modificări propuse de Ministerul Justiției, este necesară o reanalizarea a tuturor dispozițiilor din Codul de procedură penală, pentru a se realiza corelările necesare, precum și pentru a clarifica din punct de vedere legislativ toate acele aspecte ce decurg din eliminarea celor două instituții.</p> <p>În opinia Ministerului Justiției, eliminarea procedurii în camera preliminară cât și a judecătorului de cameră preliminară este justificată de următoarele considerente:</p>

			<p>- Există numeroase decizii ale Curții Constituționale prin care au fost admise excepții de neconstituționalitate ale unor dispoziții privind judecătorul de cameră preliminară și, respectiv, procedura în camera preliminară¹. Chiar dacă, în cazul unora dintre aceste decizii ale Curții Constituționale, legiuitorul a intervenit și a pus în acord textele C.p.p. cu Constituția, așa cum a fost aceasta din urmă interpretată în deciziile Curții Constituționale, soluțiile impuse de deciziile Curții Constituționale nu coincid cu intenția inițială a legiuitorului infraconstituțional, care la momentul elaborării noului Cod de procedură penală a avut în vedere o reglementare a unei proceduri în camera preliminară care să fie exclusiv scrisă și să aibă ca obiect verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală;</p>
--	--	--	--

¹ Este vorba de Decizia Curții Constituționale nr. 599/2014, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 886 din 5 decembrie 2014, Decizia Curții Constituționale nr. 663/2014, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 52 din 22 ianuarie 2015, Decizia Curții Constituționale nr. 641/2014, publicată în Mon. Oficial al României Partea I nr. 887 din 5 decembrie 2014. Decizia Curții Constituționale nr. 496/2015, publicată în Mon. Oficial al României Partea I nr. 708 din 22 septembrie 2015, Decizia Curții Constituționale nr.552/2015, publicată în Mon. Oficial al României Partea I nr. 707 din 21 septembrie 2015, Decizia Curții Constituționale nr. 631/2015, publicată în Mon. Oficial al României Partea I nr. 831 din 6 noiembrie 2015, Decizia Curții Constituționale nr.733/2015, publicată în Mon. Oficial al României Partea I nr. 59 din 27 ianuarie 2016, Decizia Curții Constituționale nr. 18/2017 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 312 din 2 mai 2017 (este vorba de art. 347 alin. (1) din Codul de procedură penală în forma anterioară modificării prin Legea nr.75/2016 privind aprobarea OUG nr.82/2014), Decizia Curții Constituționale nr. 437/2017 - publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 763 din 26 septembrie 2017 și Decizia Curții Constituționale nr. 802/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 06.02.2018.

			<p>- Deși intenția de reglementare a legiuitorului a fost ca procedura în camera preliminară să fie una care să permită cu celeritate, într-un termen de de cel mult 60 de zile de la data înregistrării cauzei la instanță, judecătorul să se pronunțe atât asupra competenței și a legalității sesizării instanței, cât și asupra legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, în prezent, ca urmare a intervențiilor legislative menite să pună în acord textele C.p.p. cu Constituția, așa cum a fost aceasta din urmă interpretată în deciziile Curții Constituționale, în practică se constată în foarte multe cazuri faptul că termenul legal de cel mult 60 de zile de la data înregistrării cauzei la instanță nu poate fi respectat. Pe cale de consecință, scopul procedurii în camera preliminară, acela de a permite verificarea cu celeritate a legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, nu mai poate fi atins, motiv pentru care este necesară o intervenție legislativă;</p> <p>- Reglementările <i>de lege lata</i>², conform cărora „În desfășurarea aceluiași proces penal, exercitarea unei funcții judiciare este incompatibilă cu exercitarea unei alte funcții judiciare, cu excepția celei prevăzute la alin. (1) lit. c),</p>
--	--	--	---

² Art. 3 alin. (3) Cod procedură penală.

			care este compatibilă cu funcția de judecată, mai puțin când se dispune începerea judecării potrivit art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c)” generează în practică unele probleme legate de incompatibilitatea judecătorilor.
2	<i>(3) În desfășurarea aceluiași proces penal, exercitarea unei funcții judiciare este incompatibilă cu exercitarea unei alte funcții judiciare, cu excepția celei prevăzute la alin. (1) lit. c), care este compatibilă cu funcția de judecată, mai puțin când se dispune începerea judecării potrivit art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c).</i>	1. La articolul 3, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins: „(3) în desfășurarea aceluiași proces penal, exercitarea unei funcții judiciare este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții judiciare”.	1. Referitor la pct. 1 al art. I din proiect ³ Opinăm că prevederile de lege lata ale art. 3 alin. (3) C.p.p. nu afectează prezumția de nevinovăție a suspectului sau inculpatului. În acest sens este și jurisprudența Curții Constituționale - menționăm, cu titlu de exemplu, cele reținute într-o decizie recentă: „(...) 14. (...) Curtea a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) teza a doua din Codul de procedură penală, în privința soluției legislative conform căreia exercitarea funcției de verificare a legalității trimiterii în judecată este compatibilă cu exercitarea funcției de judecată, precum și a dispozițiilor cuprinse în titlul II - "Camera preliminară" al Părții speciale din Codul de procedură penală. În acest

³ „La articolul 3, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) în desfășurarea aceluiași proces penal, exercitarea unei funcții judiciare este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții judiciare”.

			<p><i>sens, Curtea a reținut că este în interesul înfăptuirii actului de justiție ca același judecător care a verificat atât competența și legalitatea sesizării, cât și legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală să se pronunțe și pe fondul cauzei. S-a reținut, totodată, că o soluție contrară ar fi fost de natură să afecteze deplina realizare a funcției de judecată, prin aceea că judecătorul fondului ar fi privat de posibilitatea - esențială în buna administrare a cauzei - de a aprecia el însuși asupra legalității urmăririi penale și a administrării probelor și de a decide asupra întregului material probator pe care își va întemeia soluția. Așa fiind, Curtea a arătat că simplul fapt pentru judecător de a fi luat o decizie înaintea procesului nu poate fi considerat întotdeauna că ar justifica, în sine, o bănuială de parțialitate în privința sa. Ceea ce trebuie avut în vedere este întinderea și importanța acestei decizii. Aprecierea preliminară a datelor din dosar nu poate semnifica faptul că ar fi de natură să influențeze aprecierea finală, ceea ce interesează fiind ca această apreciere să se facă la momentul luării hotărârii și să se bazeze pe elementele dosarului și pe dezbaterile din ședința de judecată (Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 6 iunie 2000,</i></p>
--	--	--	--

			<p>pronunțată în Cauza Morel împotriva Franței, paragraful 45) (...)</p> <p>15. În aceeași decizie, Curtea a reținut că obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. Prin urmare, acesta se circumscrie unor aspecte referitoare la competență și la legalitatea fie a sesizării, fie a administrării probelor care fundamentează acuzația în materie penală. (...) Așa fiind, judecătorul de cameră preliminară nu se poate pronunța asupra aspectelor legate de temeinicia acuzației, aceasta fiind atributul exclusiv al instanței competente să judece fondul cauzei. Nu în ultimul rând, Curtea a constatat că obiectivul acestei proceduri este de a stabili dacă urmărirea penală și rechizitoriul sunt apte să declanșeze faza de judecată ori trebuie refăcute, iar, în ipoteza începerii judecății, de a stabili care sunt actele asupra cărora aceasta va purta și pe care părțile și ceilalți participanți își vor putea întemeia susținerile ori pe care trebuie să le combată (...)⁴”</p>
--	--	--	--

⁴Decizia Curții Constituționale nr. 415/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) teza a doua din Codul de procedură penală cu privire la soluția legislativă potrivit căreia exercitarea funcției de verificare a legalității trimiterii în judecată este compatibilă cu exercitarea funcției de judecată, precum și ale art. 346 alin. (7) din același cod, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 781 din 3 octombrie 2017.

			Pe de altă parte, menționăm că în situația în care se admite propunerea Ministerului Justiției privind eliminarea camerei preliminare din cadrul procesului penal, observațiile mai sus menționate rămân fără obiect.
3	<p>ART. 4 Prezumția de nevinovăție (1) Orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă. (2) După administrarea întregului probatoriu, orice îndoială în formarea convingerii organelor judiciare se interpretează în favoarea suspectului sau inculpatului.</p>	<p><i>„La articolul 4, după alineatul (2) se introduc patru noi alineate, alin. (3) - (6) cu următorul cuprins:</i></p> <p><i>“(3) În cursul urmăririi penale și al judecării cauzei în procedură de cameră preliminară sunt interzise comunicările publice, declarațiile publice precum și furnizarea de alte informații, direct sau indirect, provenind de la autorități publice sau orice alte persoane fizice sau juridice referitoare la faptele și persoanele ce fac obiectul acestor proceduri.</i></p> <p><i>(4) În cursul urmăririi penale sau al judecării organelor de urmărire penală sau instanța de judecată pot comunica public date despre procedurile penale care se desfășoară doar atunci când datele furnizate justifică un interes public prevăzut de lege sau acest lucru este necesar în interesul descoperirii și aflării adevărului în cauză.</i></p> <p><i>(5) Comunicările publice prevăzute la alin. (4) nu se pot referi la persoanele suspectate sau acuzate ca fiind vinovate de săvârșirea unei infracțiuni.</i></p> <p><i>(6) În cursul procesului penal este interzisă prezentarea publică a persoanelor suspectate de săvârșirea unor infracțiuni purtând cătușe sau alte mijloace de imobilizare sau afectate de alte modalități de natură a induce în percepția publică</i></p>	<p>Opinăm că nu în Codul de procedură penală trebuie reglementată problema declarațiilor publice făcute de autoritățile publice. De asemenea, apreciem că textul alin. (3) este neclar și reglementarea de a institui o interdicție „În cursul urmăririi penale și al judecării cauzei în procedură de cameră preliminară(...)” pentru „ (...) orice alte persoane fizice sau juridice” de a face comunicări publice, declarații publice precum și de a furniza alte informații, direct sau indirect, referitoare la faptele și persoanele ce fac obiectul acestor proceduri, este una excesivă. Textul în forma propusă ar interzice atât inculpatului, persoanei vătămate, cât și presei să facă orice fel de declarații (ori să publice articole sau reportaje), ceea ce poate pune probleme din perspectiva dispozițiilor constituționale - cu titlu de exemplu, menționăm art. 53 raportat la art. 30 și 31 din Constituție.</p> <p>Pe de altă parte, în cazul în care s-ar admite propunerea Ministerului Justiției de a elimina faza camerei preliminare din cadrul procesului penal, ar trebui eliminată și sintagma „în cursul judecării</p>

		<p><i>că acestea ar fi vinovate de săvârșirea unor infracțiuni."</i></p>	<p><i>cauzei în procedură de cameră preliminară” din textul propus.</i></p> <p><i>În ceea ce privește alin. (6) din propunere, precizăm faptul că unele aspecte la care se referă dispozițiile din Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale sunt reglementate de alte acte normative decât C.p.p. - cu titlu de exemplu menționăm aspectele legate de utilizarea unor măsuri de constrângere fizică (art. 5 din Directivă), care în legislația națională sunt reglementate prin art. 16 și art. 110 alin. (1) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.⁵ De aceea,</i></p>
--	--	--	--

⁵ „Art. 16 - Utilizarea mijloacelor de imobilizare

(1) Folosirea cătușelor sau a altor mijloace de imobilizare nu este permisă decât în situații în care alte măsuri de menținere a ordinii și disciplinei în rândul deținuților nu au dat rezultate în una dintre următoarele situații:

a) pentru a împiedica evadarea în timpul deplasării deținuților;

b) pentru a proteja deținuții de autovătămare sau pentru a preveni vătămarea altor persoane ori producerea de pagube;

c) pentru restabilirea ordinii și disciplinei, ca urmare a opunerii sau împotrivirii deținuților la o dispoziție a organelor judiciare sau personalului locului de deținere.

(2) Mijloacele de imobilizare ce pot fi folosite în scopul prevăzut la alin. (1) se stabilesc prin regulamentul prevăzut la art. 15 alin. (3).

(3) Folosirea mijloacelor de imobilizare este permisă numai pe durata pentru care aceasta este strict necesară.

(4) Folosirea mijloacelor de imobilizare se face gradual, fără a depăși nevoile reale de imobilizare a deținuților, și încetează de îndată ce scopul intervenției a fost realizat.

(5) Utilizarea mijloacelor de imobilizare trebuie autorizată în prealabil de către directorul penitenciarului, cu excepția cazurilor în care urgența nu permite acest lucru, situație care este de îndată adusă la cunoștința directorului.

(6) Organele judiciare apreciază cu privire la aplicarea, menținerea sau îndepărtarea mijloacelor de imobilizare, pe durata prezenței deținuților în fața acestora”

„Art. 110 - Aplicarea unor dispoziții

(1) Prevederile titlului I, titlului II, precum și ale cap. II, IV - VI și IX din titlul III, în măsura în care nu contravin dispozițiilor din prezentul titlu, se aplică în mod corespunzător, cu excepția următoarelor dispoziții privind:

			opinăm că nu poate fi susținută propunerea de a introduce în C.p.p. ⁶ textul propus la alin. (6) al art. 4 C.p.p., locul acestuia fiind mai degrabă în Legea nr. 254/2013 care reglementează folosirea mijloacelor de imobilizare.
4	<p>ART. 8 Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal Organele judiciare au obligația de a desfășura urmărirea penală și judecata cu respectarea garanțiilor procesuale și a drepturilor părților și ale subiecților procesuali, astfel încât să fie constatate la timp și în mod complet faptele care constituie infracțiuni, nicio persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, iar orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit legii, într-un termen rezonabil.</p>	<p>„La art. 8 se introduce un nou alineat, alin. (2) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2) Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, la judecarea cauzei de un judecător imparțial și independent. Repartizarea tuturor cauzelor către judecători sau procurori se repartizează aleatoriu.”</p>	<p>Cu privire la introducerea unui alineat (2) la art.8 din Cpp, facem următoarele precizări:</p> <p><i>De lege lata</i>, art. 10, art. 32 alin. (6) și art. 53 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevăd repartizarea aleatorie a cauzelor în cadrul instanțelor de judecată.</p>
5	<p>ART. 10 Dreptul la apărare</p>	<p>„La articolul 10, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:</p>	<p>Prevederile <i>de lege lata</i> ale art. 91 alin. (2) și art. 92 alin. (7) și (8) C.p.p., au următorul cuprins:</p>

a) perioada de carantină și observare, prevăzută la art. 44;

b) dreptul la vizită intimă, prevăzut la art. 69 și la art. 75 alin. (3);

c) dreptul la învățământ, prevăzut la art. 79;

d) suplimentarea dreptului la vizită intimă, prevăzută la art. 98 alin. (1) lit. d);

e) permisiunea de ieșire din penitenciar, prevăzută la art. 75 alin. (7) și la art. 98 alin. (1) lit. e) - g);

f) cazarea temporară în camera de protecție.”

⁶ Care nu reglementează folosirea mijloacelor de imobilizare.

	<p>(2) Părțile, subiecții procesuali principali și avocatul au dreptul să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare pregătirii apărării.</p>	<p><i>"(2) Organele de urmărire penală și instanțele de judecată sunt obligate să asigure subiecților procesuali principali și avocatului timpul necesar pregătirii apărării, care nu poate fi mai mic de 3 zile, cu excepția luării sau judecării măsurilor preventive, când termenul nu poate fi mai mic de 6 ore și înlesnirile necesare pregătirii apărării, prin punerea la dispoziție și comunicarea întregului material de urmărire penală în formă electronică."</i></p>	<p>„ Art. 91 - Avocatul din oficiu</p> <p>(2) În tot cursul procesului penal, când asistența juridică este obligatorie, dacă avocatul ales lipsește nejustificat, nu asigură substituirea sau refuză nejustificat să exercite apărarea, deși a fost asigurată exercitarea tuturor drepturilor procesuale, organul judiciar ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu care să îl înlocuiască, acordându-i acestuia un termen rezonabil și înlesnirile necesare pentru pregătirea unei apărări efective, făcându-se mențiune despre aceasta într-un proces-verbal ori, după caz, în încheierea de ședință. În cursul judecării, când asistența juridică este obligatorie, dacă avocatul ales lipsește nejustificat la termenul de judecată, nu asigură substituirea sau refuză să efectueze apărarea, deși a fost asigurată exercitarea tuturor drepturilor procesuale, instanța ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu care să îl înlocuiască, acordându-i un termen de minimum 3 zile pentru pregătirea apărării.”</p> <p>„Art. 92 - Drepturile avocatului suspectului și inculpatului</p> <p>(7) În cursul procedurii de cameră preliminară și în cursul judecării, avocatul are dreptul să consulte actele dosarului, să îl asiste pe inculpat, să exercite drepturile procesuale ale</p>
--	--	--	--

			<p>acestui, să formuleze plângeri, cereri, memorii, excepții și obiecțiuni.</p> <p>(8) Avocatul suspectului sau inculpatului are dreptul să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare pentru pregătirea și realizarea unei apărări efective.”</p> <p>Având în vedere cele prezentate, opinăm că prin reglementarea propusă la alin. (2) al art. 10 C.p.p. s-ar putea crea un paralelism legislativ interzis expres de art. 16 alin. (1) al Legi nr. 24/2000..</p>
6.	<p>ART. 10 Dreptul la apărare</p> <p>(1) Părțile și subiecții procesuali principali au dreptul de a se apăra ei înșiși sau de a fi asistați de avocat.</p> <p>(2) Părțile, subiecții procesuali principali și avocatul au dreptul să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare pregătirii apărării.</p> <p>#M2</p> <p>(3) Suspectul are dreptul de a fi informat de îndată și înainte de a fi ascultat despre fapta pentru care se efectuează urmărirea penală și încadrarea juridică a acesteia. Inculpatul are dreptul de a fi informat de îndată despre fapta pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală împotriva lui și încadrarea juridică a acesteia.</p>	<p>După alineatul (4) al articolului 10 se introduce un nou alineat, (4¹) cu următorul cuprins:</p> <p>"(4¹) Exercițarea dreptului de a nu da nicio declarație nu poate fi utilizată împotriva suspectului sau inculpatului în nicio fază a procesului penal, neputând constitui o circumstanță personală care să justifice convingerea organelor judiciare că persoana este vinovată de săvârșire infracțiunii pentru care este cercetată."</p>	<p>Reamintim faptul că, de lege lata, art. 10 alin. (4) și art. 83 lit. a) C.p.p. au următorul cuprins:</p> <p>„ Art. 10 - Dreptul la apărare</p> <p>(4) Înainte de a fi ascultați, suspectului și inculpatului trebuie să li se pună în vedere că au dreptul de a nu face nicio declarație.</p> <p>Art. 83 - Drepturile inculpatului</p> <p>În cursul procesului penal, inculpatul are următoarele drepturi:</p> <p>a) dreptul de a nu da nicio declarație pe parcursul procesului penal, atrăgându-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa;”</p>

	<p>(4) Înainte de a fi ascultați, suspectului și inculpatului trebuie să li se pună în vedere că au dreptul de a nu face nicio declarație.</p> <p>(5) Organele judiciare au obligația de a asigura exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către părți și subiecții procesuali principali în tot cursul procesului penal.</p> <p>(6) Dreptul la apărare trebuie exercitat cu bună-credință, potrivit scopului pentru care a fost recunoscut de lege.</p>		<p>Pe cale de consecință, opinăm că textul propus este inutil, constituind un paralelism legislativ interzis expres de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 (reia dispozițiile art. 10 alin. (4) și art. 83 lit. a) C.p.p.).</p>
7.	<p>Art. 10</p> <p>(5) Organele judiciare au obligația de a asigura exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către părți și subiecții procesuali principali în tot cursul procesului penal.</p>	<p><i>La articolul 10, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:</i></p> <p><i>"(5) Organele judiciare au obligația de a asigura exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către părți și subiecții procesuali principali în tot cursul procesului penal cu respectarea principiului egalității de arme."</i></p>	<p>Apreciem că prevederile de lege lata ale C.p.p.(menționăm-art.8) precum și cele reținute în jurisprudența Curții Constituționale („(...) 41. Curtea constată că un aspect fundamental al dreptului la un proces echitabil constă în faptul că urmărirea penală trebuie să aibă un caracter contradictoriu și să existe o egalitate a armelor între acuzare și apărare. Principiul egalității armelor - unul dintre elementele conceptului mai larg de proces echitabil - prevede ca fiecare parte să dispună de posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație dezavantajoasă față de</p>

			<p><i>adversarul său.⁷(..)</i>”), <i>garantează dreptul la un proces echitabil.</i></p> <p>Menționăm că prin prevederea în mod expres a necesității de respectare a egalității de arme se menționează doar unul dintre aspectele dreptului la un proces echitabil.</p>
8	<p>Art.10 (5) Organele judiciare au obligația de a asigura exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către părți și subiecții procesuali principali în tot cursul procesului penal.</p>	<p>„La articolul 10, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (5¹) cu următorul cuprins: “(5¹) Încălcarea drepturilor prevăzute la acest articol se sancționează cu nulitatea absolută a actelor efectuate cu nesocotirea acestora.”</p>	<p>Opinăm că prevederile <i>de lege lata</i> ale art. 281 alin. (1) lit. f) C.p.p., reglementează deja în ce cazuri încălcarea dreptului la apărare prin nerespectarea dispozițiilor privind asistența juridică obligatorie este sancționată cu nulitatea absolută.</p> <p>De asemenea, menționăm că, în situația în care se intenționează de către inițiatorii propunerii legislative extinderea sferei cazurilor de nulitate absolută prin art. 10 prin includerea și a altor cazuri decât cele prevăzute de lege lata de către art.281C.p.p., opinăm că este necesară reanalizarea și a prevederilor acestui din urmă articol, pentru a se realiza corelarea celor 2 reglementări.</p>
9		<p>„La articolul 10, după alineatul (6) se introduc 2 noi alineate, alin. (7) și (8) cu următorul cuprins: „(7) Suspectul și inculpatul au dreptul de a</p>	<p>Opinăm că față de prevederile <i>de lege lata</i> ale art. 12, art. 89 și art. 329 C.p.p.⁸ care</p>

⁷ Decizia Curții Constituționale nr. 599/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. f) și art. 341 alin. (5) - (8) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 886 din 5 decembrie 2014.

⁸ „ Art. 12 - Limba oficială și dreptul la interpret

(1) Limba oficială în procesul penal este limba română.

(2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, actele procedurale întocmindu-se în limba română.

		<i>comunica liber în condiții de confidențialitate cu avocatul lor pentru pregătirea apărării. (8) Suspectul și inculpatul au dreptul la interpret gratuit."</i>	reglementează deja ipotezele avute în vedere de textul propus, nu este necesară intervenția deoarece ipotezele sunt deja reglementate, ceea ce ar conduce la un paralelism legislativ interzis expres de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă.
10.	ART. 21 Introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente <i>(1) Introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente poate avea loc, la cererea părții îndreptățite potrivit legii civile, în termenul prevăzut la art. 20 alin. (1)</i>	<i>La articolul 21, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins: "(1) Introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente poate avea loc, la cererea părții îndreptățite potrivit legii civile, până la începerea procedurii camerei preliminare."</i>	Opinăm că pentru a se asigura punerea în acord a art. 21 C.p.p. cu prevederile Constituției așa cum aceasta a fost interpretată prin Decizia C.C.R. nr. 257/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 alin. (1) și art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 472 din 22 iunie 2017, alin. (1) al art. 21 C.p.p. trebuie modificat după cum urmează:

(3) Părților și subiecților procesuali care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română ori nu se pot exprima li se asigură, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului, de a vorbi, precum și de a pune concluzii în instanță, prin interpret. În cazurile în care asistența juridică este obligatorie, suspectului sau inculpatului i se asigură în mod gratuit posibilitatea de a comunica, prin interpret, cu avocatul în vederea pregătirii audierii, a introducerii unei căi de atac sau a oricărei altei cereri ce ține de soluționarea cauzei.

(4) În cadrul procedurilor judiciare se folosesc interpreți autorizați, potrivit legii. Sunt incluși în categoria interpreților și traducătorii autorizați, potrivit legii.
Art. 89 - Asistența juridică a suspectului sau a inculpatului

(1) Suspectul sau inculpatul are dreptul să fie asistat de unul ori de mai mulți avocați în tot cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară și al judecării, iar organele judiciare sunt obligate să îi aducă la cunoștință acest drept. Asistența juridică este asigurată atunci când cel puțin unul dintre avocați este prezent.

(2) Persoana reținută sau arestată are dreptul să ia contact cu avocatul, asigurându-i-se confidențialitatea comunicărilor, cu respectarea măsurilor necesare de supraveghere vizuală, de pază și securitate, fără să fie interceptată sau înregistrată convorbirea dintre ei. Probele obținute cu încălcarea prezentului alineat se exclude

Art. 329 - Actul de sesizare a instanței

(1) Rechizitoriul constituie actul de sesizare a instanței de judecată.

(2) Rechizitoriul însoțit de dosarul cauzei și de un număr necesar de copii certificate ale rechizitoriului, pentru a fi comunicate inculpaților, se trimite instanței competente să judece cauza în fond.

(3) În situația în care inculpatul nu cunoaște limba română, se vor lua măsuri pentru traducerea autorizată a rechizitoriului, care va fi atașată actelor menționate la alin. (2). Când nu există traducători autorizați, traducerea rechizitoriului se face de o persoană care poate comunica cu inculpatul.

(4) Inculpatul, cetățean român aparținând unei minorități naționale, poate solicita să îi fie comunicată o traducere a rechizitoriului în limba maternă."

			<p>„„Alineatul (1) al articolului 21 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente poate avea loc, la cererea părții îndreptățite potrivit legii civile, oricând pe parcursul urmăririi penale, dar nu mai târziu de momentul sesizării instanței de judecată potrivit art. 329 alin. (1).”</p> <p>Reamintim faptul că prin proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, Legii nr.135/2010 privind Codului de procedură penală, precum și altor acte normative⁹ Guvernul a propus un text identic (pct. 1 al art. II din proiect).</p>
11.	<p>Art.31 Avocatul</p> <p>Avocatul asistă sau reprezintă părțile ori subiecții procesuali în condițiile legii.</p>	<p>Articolul 31 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„Avocatul asistă sau reprezintă părțile ori subiecții procesuali pe tot parcursul procesului.”</p>	<p>Opinăm că nu este necesară modificarea propusă, înlocuindu-se sintagma ”în condițiile legii” cu sintagma ”pe tot parcursul procesului penal” .</p> <p>Asistența juridică este activitatea desfășurată de un avocat ales sau din oficiu în prezența celui asistat, în vederea apărării drepturilor și interelor legitime ale părților ori ale altor subiecți procesuali.</p> <p>Prin subiect procesual se inteleg și martorii, expertii și interpretii si care, potrivit legii, au aptitudinea de a fi</p>

⁹ https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L498&an_cls=2017.

			<p>chemati in fata organului judiciar si de a depune o marturie.</p> <p>Astfel, există posibilitatea asistării martorului de catre avocat, în cursul administrării probei testimoniale, dar numai în condiții stricte determinate de lege si doar cand acesta, prin declaratia sa, risca sa ofere dovezi privind propria incriminare. Chiar si în aceasta situatie, fără a fi asistat de avocat, instanta sau organul judiciar are obligația procedurala pozitivă sa îi aduca la cunostinta dreptul prev.de art.118 C.proc.pen. și în plus, dreptul de a invoca tacerea, fara a suporta sanctiunea specifica, marturia mincinoasa.</p>
12.	<p><u>ART. 40</u> Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție <i>(1) Înalta Curte de Casație și Justiție judecă în primă instanță infracțiunile de înaltă trădare, infracțiunile săvârșite de senatori, deputați și membri din România în Parlamentul European, de membrii Guvernului, de judecătorii Curții Constituționale, de membrii Consiliului Superior al Magistraturii, de judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și de procurorii de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.</i></p>	<p>La articolul 40, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin. (4*) cu următorul cuprins: ^</p> <p>"(4) înalta Curte de Casație și Justiție judecă recursul formulat împotriva hotărârii judecătorești, pronunțate de ultima instanță în ierarhia instanțelor judecătorești, în materie penală de către completul de 5 judecători, prin care a fost respinsă cererea de sesizare a Curții Constituționale."</p>	<p>Cu privire la modificarea propusă, nu avem observații.</p>

	<p>(2) Înalta Curte de Casație și Justiție judecă apelurile împotriva hotărârilor penale pronunțate în primă instanță de curțile de apel, de curțile militare de apel și de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție.</p> <p>(3) Înalta Curte de Casație și Justiție judecă recursurile în casație împotriva hotărârilor penale definitive, precum și recursurile în interesul legii.</p> <p>(4) <i>Înalta Curte de Casație și Justiție soluționează conflictele de competență în cazurile în care este instanța superioară comună instanțelor aflate în conflict, cazurile în care cursul justiției este întrerupt, cererile de strămutare în cazurile prevăzute de lege, precum și contestațiile formulate împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel în cazurile prevăzute de lege.</i></p> <p>(5) Înalta Curte de Casație și Justiție soluționează și alte cauze anume prevăzute de lege.</p>		
13.	<p>ART. 47</p> <p>Excepțiile de necompetență</p> <p>(1) Excepția de necompetență materială sau după calitatea persoanei a</p>	<p>Articolul 47 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>”(1) Excepția de necompetență materială și cea de necompetență după calitatea persoanei pot fi</p>	<p>Suntem de acord cu necesitatea unei intervenții legislative asupra art. 47 C.p.p. și menționăm faptul că textele propuse prin <i>proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind</i></p>

	<p>instanței inferioare celei competente potrivit legii poate fi invocată în tot cursul judecății, până la pronunțarea hotărârii definitive.</p> <p>(2) Excepția de necompetență materială sau după calitatea persoanei a instanței superioare celei competente potrivit legii poate fi invocată până la începerea cercetării judecătorești.</p> <p>(3) Excepția de necompetență teritorială poate fi invocată în condițiile alin. (2).</p> <p>(4) Excepțiile de necompetență pot fi invocate din oficiu, de către procuror, de către persoana vătămată sau de către părți.</p>	<p>ridicate în tot cursul procesului penal, până la pronunțarea unei hotărâri definitive.</p> <p>(2) Excepția de necompetență teritorială poate fi invocată până la începerea cercetării judecătorești.</p> <p>Excepțiile de necompetență pot fi invocate din oficiu, de către procuror, de către persoana vătămată sau de către părți."</p>	<p><i>Codul Penal, a Legii nr.135/2010 privind Codului de Procedură Penală, precum și altor acte normative</i>¹⁰, aprobat de Guvern și transmis Parlamentului spre dezbatere, se asigură o mai bună punere în acord a textului cu Constituția astfel cum a fost ea interpretată prin Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017 din 4 mai 2017 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 566 din 17 iulie 2017.</p> <p>Având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017 din 4 mai 2017 referitoare la art. 281 alin. (1) lit. b) C.p.p., publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 566 din 17 iulie 2017, se propune prin proiectul de lege menționat, modificarea lit. b) a alin. (1) al art. 281 Cod procedură penală. Totodată, pentru corelare cu intervenția propusă asupra lit. b) a alin. (1) al art. 281 C.p.p se propune și o intervenție asupra art. 47 C.p.p., din textul acestuia eliminându-se termenele existente <i>de lege lata</i> până la care poate fi invocată excepția de necompetență materială sau după calitatea persoanei a instanței inferioare celei competente potrivit legii ori excepția de necompetență materială sau după calitatea persoanei a instanței superioare celei competente potrivit legii. Pe cale de consecință, art. 47 C.p.p. în forma propusă în proiectul Guvernului anterior menționat prevede, la alin. (1),</p>
--	---	--	---

¹⁰ https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L498&an_cls=2017.

			<p>faptul că excepția de necompetență materială și cea de necompetență după calitatea persoanei pot fi ridicate în tot cursul procesului penal, până la pronunțarea unei hotărâri definitive. Întrucât în forma propusă a art. 281 C.p.p. în toate cazurile încălcarea dispozițiilor privind competența materială și competența după calitatea persoanei sunt sancționate cu nulitatea absolută, admiterea unei excepții invocată în temeiul art. 47 alin. (1) C.p.p. va atrage incidența , pe cale de consecință, a dispozițiilor art. 281 alin. (3) C.p.p.</p> <p>În proiectul Guvernului se propune modificarea articolului 47, astfel:</p> <p><i>„ Art. 47 - Excepțiile de necompetență</i></p> <p><i>(1) Excepția de necompetență teritorială poate fi invocată până la începerea cercetării judecătorești.</i></p> <p><i>(2) Excepțiile de necompetență pot fi invocate din oficiu, de către procuror, de către persoana vătămată sau de către părți”.</i></p>
14.	<p>ART. 64 Incompatibilitatea judecătorului</p> <p>(1) Judecătorul este incompatibil dacă:</p> <p>a) a fost reprezentant sau avocat al unei părți ori al unui subiect procesual principal, chiar și în altă cauză;</p>	<p>La articolul 64, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Judecătorul de cameră preliminară nu poate judeca în fond sau o cale ordinara sau extraordinara de atac cu privire la aceeași cauză, iar cel care a participat la judecarea cauzei în fond sau a unei căi ordinare de atac nu poate participa la judecarea</p>	<p>Apreciem că propunerea nu este necesară deoarece teza I este contrară prevederilor art. 3 alin. (3) C.p.p., care are următorul cuprins:</p> <p><i>„ (3) În desfășurarea aceluiași proces penal, exercitarea unei funcții judiciare este incompatibilă cu exercitarea unei</i></p>

	<p>b) este rudă sau afin, până la gradul al IV-lea inclusiv, ori se află într-o altă situație dintre cele prevăzute la art. 177 din Codul penal cu una dintre părți, cu un subiect procesual principal, cu avocatul ori cu reprezentantul acestora;</p> <p>c) a fost expert sau martor, în cauză;</p> <p>d) este tutore sau curator al unei părți sau al unui subiect procesual principal;</p> <p>e) a efectuat, în cauză, acte de urmărire penală sau a participat, în calitate de procuror, la orice procedură desfășurată în fața unui judecător sau a unei instanțe de judecată;</p> <p>f) există o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea judecătorului este afectată.</p>	<p>unei căi extraordinare de atac.”</p>	<p><i>alte funcții judiciare, cu excepția celei prevăzute la alin. (1) lit. c), care este compatibilă cu funcția de judecată, mai puțin când se dispune începerea judecării potrivit art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c).”</i></p> <p>Teza a II-a este deja reglementată de alin. (3) al art. 64 care are următorul cuprins:</p> <p><i>„(3) Judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu mai poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale de atac sau la rejudecarea cauzei după desființarea ori casarea hotărârii.”</i></p> <p>În opinia noastră, textul propus este inutil, constituind un paralelism legislativ interzis expres de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 (reia dispozițiile art. 10 alin. (4) și art. 83 lit. a) C.p.p.).</p> <p>Pe de altă parte, dacă se admite propunerea eliminării camerei preliminare din cursul procesului penal, propunerea legislativă menționată rămâne fără obiect.</p>
15.	<p>Art.67 alin.5 (5) Nerespectarea condițiilor prevăzute la alin. (2) - (4) sau formularea unei cereri de recuzare împotriva aceleiași persoane pentru același caz de incompatibilitate cu aceleiași temeuri de fapt invocate într-o cerere anterioară de recuzare, care</p>	<p><i>”La articolul 67, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:</i></p> <p><i>(5) Formularea unei cereri de recuzare împotriva aceleiași persoane pentru același caz de incompatibilitate cu aceleiași temeuri de drept invocate într-o cerere anterioară de recuzare care a fost respinsă atrage inadmisibilitatea cererii de recuzare. Inadmisibilitatea se constată de</i></p>	<p>Cu privire la modificarea propusă, nu avem observații.</p>

	a fost respinsă, atrage inadmisibilitatea cererii de recuzare. Inadmisibilitatea se constată de procurorul sau de completul în fața căruia s-a formulat cererea de recuzare.	<i>completul în fața căruia s-a formulat cererea de recuzare.”</i>	
16		<p>Acestea au următorul conținut:</p> <p><i>„La articolul 70, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins: (4) Procurorul ierarhic superior se pronunță prin ordonanță care este supusă căii de atac.”</i></p> <p>La articolul 70, după alineatul (5) se introduc două noi alineate, alin. (5¹) și (5²) cu următorul cuprins:</p> <p><i>„(5¹) în cursul urmăririi penale, împotriva ordonanței procurorului ierarhic superior privind abținerea sau recuzarea procurorului care instrumentează cauza penală, se pronunță judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță ori instanța în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care se abține sau care este recuzat.</i></p> <p><i>(5²) Judecătorul de la completul în fața căruia s-a formulat contestația soluționează cererea în 48 de ore.</i></p> <p><i>(5³) Judecătorul se pronunță prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac.”</i></p>	<p>Suntem de acord cu necesitatea unei intervenții legislative asupra art. 70 C.p.p. și menționăm faptul că textele propuse prin <i>proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal, a Legii nr.135/2010 privind Codului de Procedură Penală, precum și altor acte normative</i>¹¹, aprobat de Guvern și transmis Parlamentului spre dezbatere, se asigură o mai bună punere în acord a textului cu Constituția astfel cum a fost ea interpretată prin Decizia Curții Constituționale nr. 625/2016 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 107 din 7 februarie 2017.</p> <p>Astfel, în vederea punerii în acord a normelor procesual-penale cu deciziile Curții Constituționale, proiectul aprobat de Guvern, propune o nouă reglementare a art. 70 din Codul de procedură penală. Astfel, se încearcă să se răspundă corespunzător deciziei Curții Constituționale nr. 625/2016 din 26 octombrie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 69 și art. 70 din Codul de procedură penală,</p>

¹¹ https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L498&an_cls=2017.

			<p>publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.107 din 7 februarie 2017, potrivit căreia ”<i>soluția legislativă (...), care stabilește că asupra cererii de recuzare a procurorului formulată în faza de judecată, în faza camerei preliminare sau în fața judecătorului de drepturi și libertăți se pronunță procurorul ierarhic superior este neconstituțională.</i>” Prin proiectul de lege se propune o reglementare distinctă a procedurii recuzării când aceasta intervine în faza de urmărire penală de cea care intervine în fața judecătorului de drepturi și libertăți, judecătorului de camera preliminară sau a instanței de judecată.</p> <p>Astfel, în proiectul aprobat de Guvern se propune următoarea redactare a art. 70 din Codul de procedură penală:</p> <p>”Art.70</p> <p>(1)În cursul urmăririi penale, asupra abținerii sau recuzării procurorului se pronunță procurorul ierarhic superior. Declarația de abținere sau cererea de recuzare se adresează acestuia, sub sancțiunea inadmisibilității.</p> <p>(2)Inadmisibilitatea se constată de procurorul în fața căruia s-a formulat cererea de recuzare.</p> <p>(3)Procurorul ierarhic superior soluționează cererea în 48 de ore, prin ordonanță care nu este supusă niciunei căi de atac.</p> <p>(4) În cursul urmăririi penale, procurorul recuzat poate participa la soluționarea cererii privitoare la măsura preventivă și</p>
--	--	--	---

			<p>poate efectua acte sau dispune orice măsuri care justifică urgența.</p> <p>(5) În caz de admitere a abținerii sau a recuzării, procurorul ierarhic superior stabilește în ce măsură actele îndeplinite ori măsurile dispuse se mențin.</p> <p>(6) În cursul urmăririi penale atunci când procedura este în fața judecătorului de drepturi și libertăți, în faza camerei preliminare sau în faza de judecată, declarația de abținere sau cererea de recuzare a procurorului care participă la ședința de judecată se adresează sub sancțiunea inadmisibilității, judecătorului de drepturi și libertăți, judecătorului de cameră preliminară sau completului de judecată. Inadmisibilitatea declarației de abținere sau a cererii de recuzare a procurorului este constatată de judecătorul sau completul în fața căruia s-a formulat.</p> <p>(7) Abținerea sau recuzarea procurorului care participă la ședința de judecată se soluționează de judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorului de cameră preliminară sau de completul de judecată în fața căreia a fost ridicată, în camera de consiliu, în cel mult 24 de ore. Dacă apreciază necesar pentru soluționarea cererii, se pot efectua orice verificări și pot fi ascultați subiecți procesuali principali, părțile și procurorul care se abține a cărei recuzare se solicită.</p> <p>(8) În caz de admitere a abținerii sau a recuzării procurorului care participă la ședința de judecată, judecătorul sau, după caz, completul de judecată va stabili în ce măsură actele îndeplinite ori măsurile dispuse de acest procuror în fața judecătorului de drepturi și libertăți, ori,</p>
--	--	--	---

			<p>după caz, în faza camerei preliminare sau în faza de judecată se mențin.</p> <p>(9) Încheierea prin care se soluționează abținerea ori recuzarea nu este supusă niciunei căi de atac. Este inadmisibilă recuzarea judecătorului chemat să decidă asupra recuzării.”</p> <p>De asemenea, menționăm că în situația în care este admisă propunerea de eliminare a camerei preliminare din cadrul procesului penal, trebuie avute în vedere corelările necesare, prin eliminarea referirilor corespunzătoare din art.70 alin.(6),(7) și (8) C.p.p. la procedura camerei preliminare.</p>
17.	<p>Art.74 alin.(2) <i>(2) În cazul în care găsește cererea întemeiată, Înalta Curte de Casație și Justiție dispune strămutarea judecării cauzei la o curte de apel învecinată curții de la care se solicită strămutarea, iar curtea de apel dispune strămutarea judecării cauzei la una dintre instanțele de același grad cu instanța de la care se solicită strămutarea din circumscripția sa.</i></p>	<p>La art. 74, alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) în cazul în care găsește cererea întemeiată, Înalta Curte de Casație și Justiție dispune strămutarea judecării cauzei la o altă curte de apel, iar curtea de apel dispune strămutarea judecării cauzei la una dintre instanțele de același grad cu instanța de la care se solicită strămutarea din orice circumscripție.”</p>	<p>Cu privire la propunerea de modificare a art.74 alin.(2), apreciem că propunerea poate fi susținută.</p>
18	<p>ART. 83 Drepturile inculpatului În cursul procesului penal, inculpatul are următoarele drepturi:</p>	<p>La art. 83, după litera b) se introduc două noi litere, litera b cu următorul cuprins:„b¹) dreptul de a fi încunoștințat de data și ora efectuării actului de urmărire penală ori a audierii realizate de judecătorul de drepturi și libertăți,</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de introducere a două noi litere, după litera b) la art. 83, apreciem că aceasta poate fi susținută cu următoarele precizări:</p>

<p>a) dreptul de a nu da nicio declarație pe parcursul procesului penal, atrăgându-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa;</p> <p>a¹) dreptul de a fi informat cu privire la fapta pentru care este cercetat și încadrarea juridică a acesteia;</p> <p>b) dreptul de a consulta dosarul, în condițiile legii;</p> <p>c) dreptul de a avea un avocat ales, iar dacă nu își desemnează unul, în cazurile de asistență obligatorie, dreptul de a i se desemna un avocat din oficiu;</p> <p>d) dreptul de a propune administrarea de probe în condițiile prevăzute de lege, de a ridica excepții și de a pune concluzii;</p> <p>e) dreptul de a formula orice alte cereri ce țin de soluționarea laturii penale și civile a cauzei;</p> <p>f) dreptul de a beneficia în mod gratuit de un interpret atunci când nu înțelege, nu se exprimă bine sau nu poate comunica în limba română;</p> <p>g) dreptul de a apela la un mediator, în cazurile permise de lege;</p>	<p>Încunoștințarea se face prin notificare telefonică, fax, e-mail sau prin alte asemenea mijloace, încheindu-se în acest sens un proces-verbal. Absența sa nu împiedică efectuarea actului.”</p>	<p>Potrivit art.92 alin.(1)-(4):</p> <p>„(1) În cursul urmăririi penale, avocatul suspectului sau inculpatului are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală, cu excepția:a) situației în care se utilizează metodele speciale de supraveghere ori cercetare, prevăzute în cap. IV din titlul IV;b) percheziției corporale sau a vehiculelor în cazul infracțiunilor flagrante.</p> <p>(2) Avocatul suspectului sau inculpatului poate solicita să fie încunoștințat de data și ora efectuării actului de urmărire penală ori a audierii realizate de judecătorul de drepturi și libertăți. Încunoștințarea se face prin notificare telefonică, fax, e-mail sau prin alte asemenea mijloace, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.</p> <p>(3) Lipsa avocatului nu împiedică efectuarea actului de urmărire penală sau a audierii, dacă există dovada că acesta a fost încunoștințat în condițiile alin. (2).</p> <p>(4) Avocatul suspectului sau inculpatului are de asemenea dreptul să participe la audierea oricărei persoane de către judecătorul de drepturi și libertăți, să formuleze plângeri, cereri și memorii”.</p> <p>În opinia noastră, reglementarea de lege lata de la alin. (1)-(4) ale art. 92 asigură dreptul la apărare al inculpatului, câtă vreme acesta este reprezentat de avocat.</p>
--	---	--

	<p>g¹) dreptul de a fi informat cu privire la drepturile sale;</p> <p>h) alte drepturi prevăzute de lege.</p>		<p>În plus, textul propus la lit. b²) va duce la greutate în aplicare deoarece nu conține excepțiile prevăzute de art. 92 alin.(1) lit. a) și b).</p> <p>Semnalăm și faptul că argumentul „<i>acesta (inculpatul- n.n.) este cel care cunoaște cel mai bine circumstanțele faptei și poate să exercite efectiv apărări, având în vedere că avocatul nu știe ce cunoaște un martor și ce ar putea fi acesta întrebat astfel încât să fie aflate cât mai rapid și mai corect circumstanțele faptelor săvârșite</i>” nu este la adăpost de critici întrucât, în anumite cazuri, nici măcar inculpatul nu are de unde să știe exact ceea ce cunoaște unul sau altul dintre martori și, în orice caz, nu poate ști ce anume cunosc toți cei ce vor fi audiați de judecător.</p>
19.	<p>ART. 91 Avocatul din oficiu</p> <p>(1) În cazurile prevăzute în art. 90, dacă suspectul sau inculpatul nu și-a ales un avocat, organul judiciar ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu.</p> <p>(2) În tot cursul procesului penal, când asistența juridică este obligatorie, dacă avocatul ales lipsește nejustificat, nu asigură substituția sau refuză nejustificat să exercite apărarea, deși a fost asigurată exercitarea</p>	<p>La art. 91, după alin. (2) se adaugă un nou alineat, alin. (2¹), cu următorul cuprins:</p> <p>”(2¹) Substituția avocatului ales poate fi realizată numai cu acordul inculpatului. În cazul în care nu este permisă substituția avocatului ales, în absența avocatului ales organul judiciar nu poate desemna avocat din oficiu. Absența nejustificată a avocatului nu poate să atragă consecințe juridice în privința inculpatului. Dispozițiile alin. (5) se aplică în mod corespunzător.”</p>	<p>Cu privire la propunerea de introducere a unui nou alineat, după alineatul (2) al art.91, apreciem că aceasta se poate susține.</p>

<p>tuturor drepturilor procesuale, organul judiciar ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu care să îl înlocuiască, acordându-i acestuia un termen rezonabil și înlesnirile necesare pentru pregătirea unei apărări efective, făcându-se mențiune despre aceasta într-un proces-verbal ori, după caz, în încheierea de ședință. În cursul judecării, când asistența juridică este obligatorie, dacă avocatul ales lipsește nejustificat la termenul de judecată, nu asigură substituirea sau refuză să efectueze apărarea, deși a fost asigurată exercitarea tuturor drepturilor procesuale, instanța ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu care să îl înlocuiască, acordându-i un termen de minimum 3 zile pentru pregătirea apărării.</p> <p>(3) Avocatul din oficiu desemnat este obligat să se prezinte ori de câte ori este solicitat de organul judiciar, asigurând o apărare concretă și efectivă în cauză.</p> <p>(4) Delegația apărătorului din oficiu încetează la prezentarea apărătorului ales.</p> <p>(5) Dacă la judecarea cauzei avocatul lipsește și nu</p>		
---	--	--

	poate fi înlocuit în condițiile alin. (2), cauza se amână.		
20.	<p>Art.92 alin.(2)</p> <p>(2) Avocatul suspectului sau inculpatului poate solicita să fie încunoștințat de data și ora efectuării actului de urmărire penală ori a audierii realizate de judecătorul de drepturi și libertăți. Încunoștințarea se face prin notificare telefonică, fax, e-mail sau prin alte asemenea mijloace, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.</p>	<p><i>La articolul 92, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:</i></p> <p><i>„(2) Avocatul suspectului sau inculpatului poate solicita să fie încunoștințat de data și ora efectuării actului de urmărire penală ori a audierii realizate de judecătorul de drepturi și libertăți. Încunoștințarea se face prin notificare telefonică, fax, e- mail sau prin alte asemenea mijloace, cu comunicarea activității ce urmează a se efectua, indicarea datelor de identitate a persoanei care urmează a fi audiate, cu cel puțin 24 de ore înainte de efectuarea activității, încheindu-se în acest sens un proces-verbal. Suspectul sau inculpatul poate participa la efectuarea oricărui act de urmărire penală sau la orice audiere, la solicitarea acestuia. În cazul în care martorii sau subiecții procesuali consideră că au motive de temere în legătură cu aceste împrejurări pot solicita, potrivit legii, procurorului sau judecătorului statut de persoană amenințată sau protejată, după caz, atât în faza de urmărire penală cât și de judecată”.</i></p>	<p>Cu privire la propunerea de modificare a art.92 alin.(2), apreciem că aceasta se poate susține cu următoarele precizări:</p> <p>În ceea ce privește participarea inculpatului la efectuarea oricărui act de urmărire penală, apreciem că aceasta rămâne la aprecierea organului de urmărire penală, în funcție de particularitățile cauzei. De asemenea, există posibilitatea creării unor dificultăți în practică</p> <p>Spre exemplu, in cazul unor infractiuni de violenta in familie sau infractiuni sexuale, prezenta inculpatului la audierea unui martor sau la audierea persoanei vatamate poate constitui un factor de presiune asupra acestora din urmă.</p>
21.	<p>ART. 94</p> <p>Consultarea dosarului</p> <p>(1) Avocatul părților și al subiecților procesuali principali are dreptul de a solicita consultarea dosarului pe tot parcursul procesului penal. Acest drept nu poate fi exercitat, nici restrâns în mod abuziv.</p>	<p>La articolul 94, alin. (1), (4) și (7) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>”(1) Avocatul părților și al subiecților procesuali principali are dreptul de a solicita consultarea dosarului pe tot parcursul procesului penal. Acest drept nu poate fi restrâns.”</p> <p>(4) In cursul urmăririi penale, procurorul poate restricționa motivat consultarea dosarului, dacă</p>	<p>Cu privire la propunerea de modificare a art.94 alin.(1), apreciem că aceasta ar putea fi susținută.</p> <p>Față de propunerea de modificare facem următoarele precizări:</p>

<p>#B (2) Consultarea dosarului presupune dreptul de a studia actele acestuia, dreptul de a nota date sau informații din dosar, precum și de a obține fotocopii pe cheltuiala clientului.</p> <p>#M2 (3) <i>În cursul urmăririi penale, procurorul stabilește data și durata consultării într-un termen rezonabil. Acest drept poate fi delegat organului de cercetare penală.</i> (4) <i>În cursul urmăririi penale, procurorul poate restricționa motivat consultarea dosarului, dacă prin aceasta s-ar putea aduce atingere bunei desfășurări a urmăririi penale. După punerea în mișcare a acțiunii penale, restricționarea se poate dispune pentru cel mult 10 zile.</i></p> <p>#B (5) În cursul urmăririi penale, avocatul are obligația de a păstra confidențialitatea sau secretul datelor și actelor de care a luat cunoștință cu ocazia consultării dosarului. (6) În toate cazurile, avocatului nu îi poate fi restricționat dreptul de a consulta declarațiile părții sau ale subiectului procesual</p>	<p>prin aceasta s-ar putea aduce atingere bunei desfășurări a urmăririi penale, pentru o durată de cel mult 20 de zile, de la data solicitării.</p> <p>(4) În vederea pregătirii apărării, avocatul inculpatului are dreptul de a lua cunoștință de întreg materialul dosarului de urmărire penală în procedurile desfășurate în fața judecătorului de drepturi și libertăți privind măsurile privative sau restrictive de drepturi, la care avocatul participă, Judecarea cererilor privind măsurile preventive nu poate începe până la momentul la care avocatului nu i se asigură timpul necesar pregătirii apărării și numai după ce judecătorul se asigură că acesta a avut suficient timp pentru parcurgerea întregului material al dosarului de urmărire penală, dar nu mai puțin de 6 ore. Încălcarea acestui drept atrage nulitatea absolută a încheierii de dispunere a măsurii preventive.”</p>	<p><i>Trebuie avute în vedere și prevederile de lege lata art. 91 alin. (2) și art. 92 alin. (7) și (8) C.p.p., :</i></p> <p><i>„ Art. 91 - Avocatul din oficiu</i></p> <p><i>(2) În tot cursul procesului penal, când asistența juridică este obligatorie, dacă avocatul ales lipsește nejustificat, nu asigură substituirea sau refuză nejustificat să exercite apărarea, deși a fost asigurată exercitarea tuturor drepturilor procesuale, organul judiciar ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu care să îl înlocuiască, acordându-i acestuia un termen rezonabil și înlesnirile necesare pentru pregătirea unei apărări efective, făcându-se mențiune despre aceasta într-un proces-verbal ori, după caz, în încheierea de ședință. În cursul judecății, când asistența juridică este obligatorie, dacă avocatul ales lipsește nejustificat la termenul de judecată, nu asigură substituirea sau refuză să efectueze apărarea, deși a fost asigurată exercitarea tuturor drepturilor procesuale, instanța ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu care să îl înlocuiască, acordându-i un termen de minimum 3 zile pentru pregătirea apărării.”</i></p> <p><i>„Art. 92 - Drepturile avocatului suspectului și inculpatului</i></p>
---	--	--

	<p>principal pe care îl asistă ori îl reprezintă.</p> <p>(7) În vederea pregătirii apărării, avocatul inculpatului are dreptul de a lua cunoștință de întreg materialul dosarului de urmărire penală în procedurile desfășurate în fața judecătorului de drepturi și libertăți privind măsurile privative sau restrictive de drepturi, la care avocatul participă.</p>		<p>(7) În cursul procedurii de cameră preliminară și în cursul judecății, avocatul are dreptul să consulte actele dosarului, să îl asiste pe inculpat, să exercite drepturile procesuale ale acestuia, să formuleze plângeri, cereri, memorii, excepții și obiecțiuni.</p> <p>(8) Avocatul suspectului sau inculpatului are dreptul să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare pentru pregătirea și realizarea unei apărări efective.”</p> <p>apreciem că nu se justifică propunerea.</p> <p>Apreciem că dreptul de a consulta dosarul nu este un drept absolut, existând posibilitatea de fi restrâns în condițiile art. 53 din Constituție.</p> <p>Și de lege lata, există o excepție de la prevederile art. 94 - este vorba de cea prevăzută de alin. (4) și (5) ale art. 145 C.p.p.</p> <p>În ceea ce privește teza finală a alineatului 7 apreciem că nulitățile absolute sunt deja reglementate în mod exhaustiv de art. 281 C.p.p.</p>
22.	<p>ART. 97 Proba și mijloacele de probă</p> <p>(3) <i>Procedeul probatoriu este modalitatea legală de obținere a mijlocului de probă.</i></p>	<p>„La art. 97, după alin. (3) se introduce un nou alineat, alin. (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Pentru a putea servi la pronunțarea unei soluții de trimitere în judecată, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei, mijloacele de probă prevăzute la alin. (2) lit. f) trebuie să poată fi verificate din punct de vedere al</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de introducerea a unui nou alineat, (4) după alineatul 3 al art. 97, apreciem că aceasta poate fi susținută.</p> <p>Precizăm, însă că legalitatea obținerii unei probe se verifică, de lege lata, potrivit art.97 alin.1 lit.f) Cpp, organul</p>

		legalității obținerii lor și expertizate, în vederea stabilirii realității ori veridicității acestora.”	judiciar avand obligatia procedurala de a verifica mai intai de toate conditia referitoare la admisibilitatea acesteia.
23.	<p>ART. 99. Sarcina probei</p> <p>(1) În acțiunea penală sarcina probei aparține în principal procurorului, iar în acțiunea civilă, părții civile ori, după caz, procurorului care exercită acțiunea civilă în cazul în care persoana vătămată este lipsită de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrânsă.</p> <p>(2) Suspectul sau inculpatul beneficiază de prezumția de nevinovăție, nefiind obligat să își dovedească nevinovăția, și are dreptul de a nu contribui la propria acuzare și dreptul de a nu coopera în cadrul oricărei proceduri penale. Orice dubiu cu privire la vinovăția suspectului sau inculpatului îi profită exclusiv acestuia.”</p>	<p>„La articolul 99, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>“(2) Suspectul sau inculpatul beneficiază de prezumția de nevinovăție, nefiind obligat să își dovedească nevinovăția și are dreptul de a nu contribui la propria acuzare și dreptul de a nu coopera în cadrul oricărei proceduri penale. Orice dubiu cu privire la vinovăția suspectului sau inculpatului îi profită exclusiv acestuia.”</p>	<p>Cu privire la propunere de modificare a art. 99 alin.(2), apreciem că aceasta se poate susține și semnalăm că prin această propunere se întărește principiul privind prezumția de nevinovăție consacrată prin art. 4 din Cpp.</p> <p>De asemenea, reamintim faptul că prin Codul de procedură penală în art. 10 alin. (4) și art. 93 lit. a) se reglementează deja dreptul inculpatului de a nu da nicio declarație și de a nu se autoincrimina.</p>
24.	<p><u>ART. 102</u></p> <p>Excluderea probelor obținute în mod nelegal</p> <p>(1) Probele obținute prin tortură, precum și probele derivate din acestea nu pot fi folosite în cadrul procesului penal.</p> <p>(2) Probele obținute în mod nelegal nu pot fi folosite în procesul penal.</p> <p>(3) Nulitatea actului prin care s-a dispus sau autorizat administrarea unei probe ori prin care aceasta a fost</p>	<p>„ La articolul 102, alineatele (2), (3) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Probele obținute în mod nelegal nu pot fi folosite în procesul penal, fiind lovite de nulitate absolută.</p> <p>(3) Nulitatea actului prin care s-a dispus sau autorizat administrarea unei probe ori prin care aceasta a fost administrată determină excluderea probei și a mijloacelor de probă.</p> <p>(5) Probele și mijloacele de probă excluse se păstrează în plic sigilat la sediul parchetului, în ce privește cauzele aflate în faza de urmărire penală,</p>	<p>Se are în vedere Decizia Curții Constituționale nr.22 din 18 ianuarie 2018 publicată în Monitorul Oficial al României nr.177 din 26 februarie 2018 prin care Curtea Constituțională statua: <i>raportat la dispozițiile art. 21 alin. (3) și art. 23 alin. (11) din Constituție, Curtea va admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală și va constata că acestea sunt constituționale în măsura în care prin "excluderea probei", din cuprinsul lor, se</i></p>

	<p><i>administrată determină excluderea probei*).</i></p> <p>(4) Probele derivate se exclud dacă au fost obținute în mod direct din probele obținute în mod nelegal și nu puteau fi obținute în alt mod.</p>	<p><i>respectiv al instanței, în ce privește cauzele aflate în curs de judecată."</i></p>	<p><i>înțelege și eliminarea mijloacelor de probă din dosarul cauzei.</i></p> <p>Cu privire la propunere de modificare a art. 102 alin.(2),(3) și (5) C.p.p., nu avem observații.</p>
25	<p><i>Art.103 alin.(3)</i></p> <p><i>(3) Hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați.</i></p>	<p>La articolul 103, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins: „(3) Hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați. De asemenea, aceasta nu se poate întemeia pe declarațiile inculpaților din acea cauză, ale martorilor care beneficiază de exonerare de răspundere pentru faptele denunțate sau pe declarațiile celor care beneficiază de dispoziții legale de favoare pentru declarațiile date în fața organelor judiciare, dacă aceste probe nu se coroborează și cu altele, administrate legal în cauză. Hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în nicio măsură pe refuzul de a da declarații al inculpatului.”</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de modificare a art. 103 alin.(3) din Cpp, apreciem că aceasta se poate susține cu următoarele precizări:</p> <p><i>De lege lata</i>, art. 10 alin. (4) și art. 83 lit. a) C.p.p. au următorul cuprins:</p> <p>„Art. 10 - (4) Înainte de a fi ascultați, suspectului și inculpatului trebuie să li se pună în vedere că au dreptul de a nu face nicio declarație.</p> <p>Art. 83 - Drepturile inculpatului</p> <p>În cursul procesului penal, inculpatul are următoarele drepturi:</p> <p>a) dreptul de a nu da nicio declarație pe parcursul procesului penal, atrăgându-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa;”</p> <p>De asemenea, alin. (1) și (2) ale art. 103 C.p.p. consacră deja faptul că probele nu au o valoare dinainte stabilită prin lege, fiind supuse liberei aprecieri a organelor judiciare.</p>

			<p>Astfel, în art. 103 se prevăd următoarele:</p> <p>„(1) Probele nu au o valoare dinaintea stabilită prin lege și sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză.</p> <p>(2) În luarea deciziei asupra existenței infracțiunii și a vinovăției inculpatului instanța hotărăște motivat, cu trimitere la toate probele evaluate. Condamnarea se dispune doar atunci când instanța are convingerea că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.”</p> <p>Iar potrivit lit. c) a alin. (1) al art. 403 C.p.p.</p> <p>„Art. 403 - Conținutul expunerii</p> <p>(1) Expunerea trebuie să cuprindă:</p> <p>(...) c) motivarea soluției cu privire la latura penală, prin analiza probelor care au servit ca temelie pentru soluționarea laturii penale a cauzei și a celor care au fost înlăturate, și motivarea soluției cu privire la latura civilă a cauzei, precum și analiza oricăror elemente de fapt pe care se sprijină soluția dată în cauză;”</p>
26.	Art.103 alin.(3) (3) Hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe	După alin. (3) ai art. 103 se introduc două noi alineate, alin. (4) și (5), cu următorul cuprins: (4) Condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei nu pot fi dispuse pentru alte fapte decât cele pentru care s-a dispus trimiterea în judecată. Nu se poate dispune	<p>Dacă inițiatorul insistă în a susține textele propuse, în opinia noastră ar trebuie avute în vedere și următoarele aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Codul de procedură penală nu mai reglementează instituția „extinderii procesului penal pentru

	<p><i>declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați.</i></p>	<p>extinderea procesului penal în faza de judecată pentru alte fapte sau circumstanțe decât cele pentru care s- a dispus trimiterea în judecată. Schimbarea încadrării juridice poate fi dispusă numai în cazul în care situația de fapt poate primi o altă încadrare juridică decât cea reținută în actul de trimitere în judecată.(5) Hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei trebuie să cuprindă descrierea elementelor constitutive ale infracțiunii pentru care s-a dispus soluția, probele pe care se întemeiază fiecare element constitutiv, inclusiv latura subiectivă precum și motivele pentru care probele și argumentele în apărare au fost înlăturate.”</p>	<p>alte fapte (reglementată sub imperiul vechiului Cpp de art. 336) ori persoane (reglementată sub imperiul vechiului Cpp de art. 337);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Contravine dispozițiilor art. 386 C.p.p. (care reglementează schimbarea încadrării juridice); - Teza a II-a propusă la alin. (4) este un truism; - Reglementarea propusă la alin. (5) constituie paralelism legislativ, interzis în mod expres de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 - reglementarea propusă este deja cuprinsă în forma <i>de lege lata</i> a alin. (1) al art. 403 C.p.p : <p>(„Art. 403 - <i>Conținutul expunerii</i></p> <p>(1) <i>Expunerea trebuie să cuprindă:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>datele privind identitatea părților;</i> b) <i>descrierea faptei ce face obiectul trimiterii în judecată, cu arătarea timpului și locului unde a fost săvârșită, precum și încadrarea juridică dată acesteia prin actul de sesizare;</i> c) <i>motivarea soluției cu privire la latura penală, prin analiza probelor care au servit ca temei pentru soluționarea laturii penale a cauzei și a celor care au fost înlăturate, și motivarea soluției cu privire la latura civilă a cauzei, precum și analiza</i>
--	--	--	---

			<p><i>oricăror elemente de fapt pe care se sprijină soluția dată în cauză;</i></p> <p><i>d) arătarea temeiurilor de drept care justifică soluțiile date în cauză.”)</i></p> <p>precum și nevoia de a corela textele nou introduse cu dispozițiile legale anterior citate.</p>
27.	<p>Art.106.Reguli speciale privind ascultarea</p> <p><i>(1) Dacă, în timpul audierii unei persoane, aceasta prezintă semne vizibile de oboseală excesivă sau simptomele unei boli care îi afectează capacitatea fizică ori psihică de a participa la ascultare, organul judiciar dispune întreruperea ascultării și, dacă este cazul, ia măsuri pentru ca persoana să fie consultată de un medic.</i></p>	<p>„La art. 106, după alin. (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Audierea unei persoane nu poate dura mai mult de 6 ore din 24 de ore.”</p>	<p>Ministerul Justiției susține orice intervenție legislativă menită să întărească garanțiile procesuale ale părților și subiecților procesuali principali.</p> <p>De asemenea, văzând cele reținute în cauza Patriciu vs România (<i>cauză în care durata interogatoriului a fost mult mai mare de 6 ore</i>)¹²de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului:</p> <p><i>(„43. Il est vrai que le requérant a été interrogé pendant une longue période. Cependant, il n'en reste pas moins que son interrogatoire portait sur des faits complexes qui s'étaient sur plusieurs années et qui visaient des accusations pénales graves contre l'intéressé. La Cour attache de l'importance au fait que, pendant toute cette période, le requérant a été assisté par plusieurs avocats de son choix qui ont pu le conseiller sans aucune interférence de la part du procureur. Elle relève également que lorsque les avocats ont</i></p>

¹² [https://hudoc.echr.coe.int/eng#f{fulltext}:\[\"patriciu\"\],\"documentcollectionid2\":\[\"GRANDCHAMBER\", \"CHAMBER\", \"DECISIONS\"\],\"itemid\":\[\"001-118758\"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#f{fulltext}:[\)

			<p><i>demandé l'arrêt de l'interrogatoire en raison de l'heure avancée et de l'état de fatigue de l'intéressé, les enquêteurs ne s'y sont pas opposés (paragraphes 13 et 14 ci-dessus) et qu'aucune pression n'a été exercée sur l'intéressé pour poursuivre son interrogatoire.</i></p> <p><i>44. Compte tenu de ce qui précède, la Cour estime qu'en l'espèce, ni la durée de l'interrogatoire, ni la manière dont les actes de procédure se sont déroulés pendant cette période, pris seuls et combinés, ne constituent des éléments suffisants pour conclure que le seuil de gravité requis par l'article 3 de la Convention a été atteint. Il s'ensuit que ce grief est manifestement mal fondé et doit être rejeté en application de l'article 35 §§ 3 (a) et 4 de la Convention."</i></p> <p>apreciem că revine Parlamentului să se pronunțe asupra oportunității acestei intervenții legislative.</p>
28.	<p>ART. 110 Consemnarea declarațiilor (1) <i>Declarațiile suspectului sau inculpatului se consemnează în scris. În declarație se consemnează întrebările adresate pe parcursul ascultării, menționându-se cine le-a formulat, și se menționează</i></p>	<p>„ La art. 110, alin. (1) se modifică și va avea următorul cuprins: ”(1) <i>Declarațiile suspectului sau inculpatului se consemnează în scris. în declarație se consemnează întrebările adresate pe parcursul ascultării, menționându-se cine le-a formulat, și se menționează de fiecare dată ora începerii și ora încheierii ascultării. întrebările respinse se consemnează în cuprinsul declarației, împreună cu motivele respingerii.”</i></p>	<p><i>Cu privire la propunerea de modificare a art.110 alin.(1) din CPP, apreciem că aceasta poate fi susținută.</i></p>

	<i>de fiecare dată ora începerii și ora încheierii ascultării.</i>		
29.	<p>ART. 110 Consemnarea declarațiilor (1) <i>Declarațiile suspectului sau inculpatului se consemnează în scris. În declarație se consemnează întrebările adresate pe parcursul ascultării, menționându-se cine le-a formulat, și se menționează de fiecare dată ora începerii și ora încheierii ascultării.</i></p>	<p>„La articolul 110, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) <i>Declarațiile suspectului sau inculpatului vor fi obligatoriu înregistrate cu mijloace tehnice audio sub sancțiunea excluderii acestei probe.</i>”</p>	<p><i>Cu privire la propunerea de introducere a unui nou alineat după alin.(1) al art.110 din CPP, apreciem că aceasta poate fi susținută.</i></p>
30.	<p>ART. 116 Obiectul și limitele declarației martorului (1) <i>Martorul este audiat asupra unor fapte sau împrejurări de fapt care constituie obiectul probațiunii în cauza în care a fost citat.</i> (2) <i>Audierea martorului poate fi extinsă asupra tuturor împrejurărilor necesare pentru verificarea credibilității sale.</i></p>	<p>„La articolul 116, după alineatul (2) se introduc patru noi alineate, alin. (2¹) - (2⁴), cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) <i>Martorul poate refuza să depună mărturie cu privire la acele fapte sau împrejurări care ar putea atrage răspunderea sa pentru săvârșirea unei fapte penale.</i></p> <p>(2²) <i>0 persoană audiată în calitate de martor protejat sau amenințat nu poate fi audiată în aceeași cauză, în calitate de martor cu identitate reală decât dacă au încetat temeiurile care au condus la acordarea altei calități.</i></p> <p>(2³) <i>0 persoană nu poate avea mai multe calități de martor fără identitate reală și nici nu poate fi în același timp și martor amenințat și martor protejat în aceeași cauză.</i></p> <p>(2⁴) <i>Martorul poate fi însoțit de avocat în fața organelor judiciare și se poate consulta cu acesta</i></p>	<p><i>Cu privire la propunerea de modificare a art.116 din CPP, apreciem că aceasta poate fi susținută.</i></p>

		<i>pe tot parcursul audierii.”</i>	
31	<p>ART. 117</p> <p>Persoanele care au dreptul de a refuza să dea declarații în calitate de martor</p> <p>(1) Au dreptul de a refuza să fie audiate în calitate de martor următoarele persoane*):</p> <p>a) soțul, ascendenții și descendenții în linie directă, precum și frații și surorile suspectului sau inculpatului;</p> <p>b) persoanele care au avut calitatea de soț al suspectului sau al inculpatului.</p>	<p>„La articolul 117 alineatul (1), după lit. b) se adaugă o nouă literă, lit.c), care va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) persoanele care, conviețuind cu suspectul sau inculpatul, au stabilit cu acesta în relații asemănătoare celor dintre soți sau celor dintre părinți și copii, precum și persoanele care s-au aflat în trecut în această situație.”</p>	<p>Având în vedere Decizia Curții Constituționale nr.562/2017 din 19 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României nr.837 din 23 octombrie 2017 prin care se staua că soluția legislativă cuprinsă în art. 117 alin. (1) lit. a) și lit. b) din Codul de procedură penală, care exclude de la dreptul de a refuza să fie audiate în calitate de martor persoanele care au stabilit relații asemănătoare acelor dintre soți, este neconstituțională, apreciem că art. 117 ar trebui modificat prin adugarea unei noi litere, lit. c), care să redea definiția prevăzută de art. 177 din Codul Penal privind membru de familie: persoanele care au stabilit relații asemănătoare acelor dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc.</p>
32.	<p>Art.139</p> <p>(3) Înregistrările prevăzute în prezentul capitol, efectuate de părți sau de alte persoane, constituie mijloace de probă când privesc propriile convorbiri sau comunicări pe care le-au purtat cu terții. Orice alte înregistrări pot constitui mijloace de probă dacă nu sunt interzise de lege.</p>	<p>La articolul 139, alineatul (3) se abrogă.</p>	<p>Apreciem că motivul invocat pentru propunerea de abrogare nu este la adăpost de critici, pentru că obținerea unor probe cu nesocotirea formelor legale exprese nu poate intra în categoria prevăzută de lege lata de teza finală a art. 139 alin. (3) C.p.p. („Orice alte înregistrări pot constitui mijloace de probă dacă nu sunt interzise de lege.”) și prin urmare nu poate fi invocat în sprijinul abrogării.</p> <p>În plus, potrivit art. 102 alin. (1) și (2) C.p.p. privind excluderea probelor</p>

			<p>obținute nelegal, probele obținute prin tortură, precum și probele derivate din acestea nu pot fi folosite în cadrul procesului penal. Probele obținute în mod nelegal nu pot fi folosite în procesul penal.”</p> <p>Iar potrivit lit. f) a alin. (2) al art. 97, C.p.p. permite obținerea probelor prin orice mijloc de probă altul decât cele prevăzute la lit.a-e ale alin.2 ale art.97, care nu este interzis de lege.</p>
33.	<p>Art.143 (4) <i>Convorbirile, comunicările sau conversațiile interceptate și înregistrate, care privesc fapta ce formează obiectul cercetării ori contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor, sunt redade de către procuror sau organul de cercetare penală într-un proces-verbal în care se menționează mandatul emis pentru efectuarea acestora, numerele posturilor telefonice, datele de identificare ale sistemelor informatice ori ale punctelor de acces, numele persoanelor ce au efectuat comunicările, dacă sunt cunoscute, data și ora fiecărei convorbiri sau comunicări. Procesul-verbal este certificat pentru</i></p>	<p><i>La articolul 143, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (4¹) cu următorul cuprins:</i></p> <p><i>„(4¹) Convorbirile, comunicările sau conversațiile interceptate și înregistrate, care nu privesc fapta ce formează obiectul cercetării, care nu au legătură cu infracțiunea sau persoanele care fac obiectul cercetării ori care nu contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor nu pot fi folosite sau atașate la dosarul de urmărire penală. Acestea se arhivează la sediul parchetului, în locuri speciale, în plic sigilat, cu asigurarea confidențialității și pot fi puse la dispoziția celui vizat, la solicitarea acestuia. La soluționarea definitivă a cauzei, acestea vor fi șterse sau, după caz, distruse de către procuror, încheindu-se în acest sens un proces-verbal, dacă nu s-a obținut mandat de interceptare și pentru restul convorbirilor. În cazul în care pe parcursul derulării activității de intercept sau înregistrare a convorbirilor, comunicărilor sau conversațiilor rezultă indicii săvârșirii și ai altor infracțiuni, poate fi cerută completarea mandatului și cu</i></p>	<p>Cu privire la propunerea de introducere a unui noul alineat, (4¹), după alineatul 4 al art.143 din CPP, apreciem că aceasta poate fi susținută, sub rezerva celor menționate în continuare:</p> <p>În opinia noastră, dintr-o interpretare <i>per a contrario</i> a dispozițiilor alin. (4) al art. 143 C.p.p., ar rezulta aceeași ipoteză ca cea descrisă de textul propunerii.</p> <p>De asemenea, trebuie avut în vedere și textul <i>de lege lata</i> al alin. (5) al art.142 C.p.p., potrivit căruia „datele rezultate din măsurile de supraveghere tehnică pot fi folosite și în altă cauză dacă din cuprinsul acestora rezultă date sau informații concludente și utile privitoare la pregătirea ori săvârșirea unei alte infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 139 alin. (2)”.</p>

	<p>autenticitate de către procuror.</p>	<p>privire la acele infracțiuni. Convorbirile, comunicările sau conversațiile interceptate și înregistrate, pot fi folosite numai pentru probarea faptei ce formează obiectul cercetării ori contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor pentru care s-a solicitat autorizarea de la judecătorul de drepturi și libertăți, restul consemnărilor rezultate din mandatul de supraveghere tehnică urmând a fi distruse în termen de 30 de zile de la obținerea acestora.”</p>	<p>Reamintim și faptul că potrivit art. 5 C.p.p. (Aflarea adevărului):</p> <p>„(1) Organele judiciare au obligația de a asigura, pe bază de probe, aflarea adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei, precum și cu privire la persoana suspectului sau inculpatului.</p> <p>(2) Organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. Respingerea sau neconsemnarea cu recredință a probelor propuse în favoarea suspectului sau inculpatului se sancționează conform dispozițiilor prezentului cod.”</p>
34.	<p>ART. 145 Informarea persoanei supravegheate</p> <p>(1) După încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează, în scris, în cel mult 10 zile, pe fiecare subiect al unui mandat despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa.</p> <p>(2) După momentul informării, persoana supravegheată are dreptul de a lua cunoștință, la cerere, de conținutul proceselor-verbale în care sunt consemnate activitățile de supraveghere tehnică</p>	<p>La articolul 145, alineatele (1) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) După încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează, în scris, în cel mult 10 zile, pe fiecare subiect al unui mandat și pe orice persoană independent de calitatea avută de aceasta în cadrul urmăririi penale, despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa.</p> <p>(5) Amânarea nu poate fi mai mare de 1 an de la data survenirii uneia din situațiile prevăzute la lit. a)-c).”</p>	<p>Prin proiectul de lege aprobat de Guvern și art. 145 din Codul de procedură penală este modificat și completat cu texte care să pună în acord acest articol cu Constituția , așa cum a fost aceasta interpretată prin <i>Decizia Curții Constituționale nr. 244/2017 din 6 aprilie 2017 referitoare la art. 145 C.p.p.</i>, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.529 din 06 iulie 2017.</p> <p>Astfel, se propune modificarea alin. (1) al art. 145 C.p.p. după cum urmează:</p> <p>„(1) După încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează, în scris, în cel mult 10 zile, pe inculpatul care a fost subiect al unui</p>

<p>efectuate. De asemenea, procurorul trebuie să asigure, la cerere, ascultarea convorbirilor, comunicărilor sau conversațiilor ori vizionarea imaginilor rezultate din activitatea de supraveghere tehnică.</p> <p>(3) Termenul de formulare a cererii este de 20 de zile de la data comunicării informării scrise prevăzute la alin. (1).</p> <p>(4) Procurorul poate să amâne motivat efectuarea informării sau a prezentării suporturilor pe care sunt stocate activitățile de supraveghere tehnică ori a proceselor-verbale de redare, dacă aceasta ar putea conduce la:</p> <p>a) perturbarea sau periclitarea bunei desfășurări a urmăririi penale în cauză;</p> <p>b) punerea în pericol a siguranței victimei, a martorilor sau a membrilor familiilor acestora;</p> <p>c) dificultăți în supravegherea tehnică asupra altor persoane implicate în cauză.</p> <p>(5) Amânarea prevăzută la alin. (4) se poate dispune cel mai târziu până la terminarea urmăririi penale sau până la clasarea cauzei.</p>	<p>La articolul 145, după alineatul (5) se introduc șase alineate noi, alineatele (6)- (12), cu următorul cuprins:</p> <p>"(6) Persoana informată potrivit alin. (1) poate face contestație, atât cu privire la legalitatea, temeinicia și proporționalitatea măsurii de supraveghere tehnică careia i-a fost supusă și traducerea transcriptelor realizate pe baza unor discuții într-o altă limbă decât cea română, cât și cu privire la legalitatea modalității de punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică.</p> <p>(7) Contestația prevăzută de alin. (6) se adresează instanței de judecată în cadrul căreia funcționează judecătorul de drepturi și libertăți care a dispus sau confirmat măsura de supraveghere tehnică și se soluționează de către judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța superioară, respectiv de /v completul competent de la Înalta Curte de Casație și Justiție, atunci când măsura a fost dispusă sau confirmată de Înalta Curte de Casație și Justiție în ședință în camera de consiliu, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a formulat contestația.</p> <p>(8) Termenul de formulare a contestației este de 10 zile și curge:</p> <p>a) de la data la care procurorul a informat, potrivit alin. (1), persoana care a fost supusă unei măsuri de supraveghere tehnică, atunci când se contestă legalitatea, temeinicia și</p>	<p><i>mandat despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa".</i></p> <p>Această modificare a alin. (1) al art. 145 este propusă având în vedere, pe de o parte, faptul că prin Decizia Curții Constituționale nr. 244/2017 s-a decis faptul că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 145 din Codul de procedură penală, care nu permite contestarea legalității măsurii de supraveghere tehnică de către persoana vizată de aceasta, care nu are calitatea de inculpat, este neconstituțională, ceea ce, pe cale de consecință, înseamnă că dispozițiile legale <i>de lege lata</i> asigură un control <i>a posteriori</i> efectiv numai în cazul inculpaților, iar, pe de altă parte, necesitatea corelării dispozițiilor alin. (1) al art. 145 cu completările propuse la art. 145 (respectiv introducerea a opt noi alineate).</p> <p>Totodată se propune completarea art. 145 C.p.p. pentru a se reglementa o procedură prin care, după încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează în scris și persoanele care au fost supuse unei măsuri de supraveghere tehnică, altele decât cele care au calitatea de inculpat, dacă identitatea acestora este cunoscută, despre respectiva măsura de supraveghere tehnică. Persoana astfel informată va putea formula o contestație, atât cu privire la legalitatea măsurii de</p>
--	--	--

		<p>proporționalitatea respectivei măsuri de supraveghere tehnică;</p> <p>b) de la data la care persoana care a fost supusă unei măsuri de supraveghere tehnică, alta decât inculpatul, a luat cunoștință, la cerere, de conținutul proceselor verbale în care sunt consemnate activitățile de supraveghere tehnică efectuate ori de la data la care i s-a asigurat, la cerere, ascultarea convorbirilor, comunicărilor sau conversațiilor ori vizionarea imaginilor rezultate din activitatea de supraveghere tehnică, atunci când se contestă modul de punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică.</p> <p>(9) Când contestația prevăzută de alin. (6) se referă la un mandat de supraveghere tehnică ori la modalitatea de punere în executare a unui mandat de supraveghere tehnică dispus ori încuviințat de judecătorul de drepturi și libertăți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, aceasta este soluționată de ^A completul competent, potrivit legii, de la Înalta Curte de Casație și Justiție.</p> <p>(10) Contestația prevăzută de alin. (6) se soluționează prin încheiere, care nu este supusă niciunei căi de atac, putându-se pronunța una dintre următoarele soluții:</p> <p>1. respingerea cererii:</p> <p>a) când contestația este tardivă;</p> <p>b) când se apreciază că măsura de supraveghere tehnică a fost dispusă ori confirmată în condițiile legii sau era întemeiată și</p>	<p>supraveghere tehnică căreia i-a fost supusă, cât și cu privire la legalitatea modalității de punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică.</p> <p>Luând în considerare cele reținute de Curtea Constituțională în Decizia nr. 244/2017: „72. Totodată, (...) constată că din examinarea coroborată a celor reținute de instanța europeană în Hotărârea din 16 iulie 2013, pronunțată în Cauza Bălțeanu împotriva României, și Decizia din 17 ianuarie 2012, pronunțată în Cauza Patriciu împotriva României, rezultă că eficiența căii de atac exercitate împotriva măsurilor de supraveghere tehnică se analizează în funcție de posibilitatea petentului de a solicita, pe de o parte, declararea interceptării ca nelegală, iar, pe de altă parte, acordarea de despăgubiri pentru ingerința suferită”, s-a apreciat faptul că nu este necesară reglementarea în Codul de procedură penală a unei proceduri distincte prin care să se poată solicita despăgubiri pentru prejudiciile suferite în cazul unor măsuri de supraveghere tehnică dispuse sau puse în executare în alte condiții decât cele prevăzute de lege, deoarece în acest caz ar urma să se aplice prevederile de drept comun din materia răspunderii civile delictuale.</p> <p>Astfel, art. 145 se completează potrivit proiectului aprobat de Guvern, astfel:</p>
--	--	---	---

		<p>proporțională;</p> <p>c) când se apreciază că punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică s-a făcut în condițiile legii;</p> <p>2. admiterea cererii:</p> <p>a) când se apreciază că măsura de supraveghere tehnică nu a fost dispusă ori confirmată în condițiile legii sau nu era întemeiată și proporțională;</p> <p>b) când se apreciază că punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică nu s-a făcut în condițiile legii.</p> <p>(11) Dacă în cauza în care a fost dispusă măsura de supraveghere tehnică a fost sesizată instanța prin rechizitoriu, contestația prevăzută de alin. (6) se depune la instanță și se soluționează de judecătorul de camera preliminară în cadrul procedurii prevăzute de art. 345 alin. (1). Dispozițiile alin. (8), și (10) se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(12) În caz de admitere a cererii, probele obținute sunt distruse în totalitate și nu pot fi utilizate în cadrul niciunui proces penal și pentru dovedirea vreunei fapte penale.</p> <p>(13) În caz de admitere a contestației, potrivit alin. (10) pct. 2 se acordă și despăgubiri.</p> <p>(14) Procurorul distruge înregistrările obținute în mod nelegal și întocmește un proces-verbal în acest sens, pe care îl atașează la dosarul cauzei.”</p>	<p>”La art. 145, după alineatul (5) se introduc opt alineate noi, alin. (6)-(13), cu următorul cuprins:</p> <p>„(6) După încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează în scris, în termenul prevăzut de alin. (1), și persoanele care au fost supuse unei măsuri de supraveghere tehnică, altele decât cele care au calitatea de inculpat, dacă identitatea acestora este cunoscută, despre respectiva măsura de supraveghere tehnică. Dispozițiile alin. (2)-(5) se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(7) Persoana informată potrivit alin. (6) poate face contestație, atât cu privire la legalitatea măsurii de supraveghere tehnică căreia i-a fost supusă, cât și cu privire la legalitatea modalității de punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică.</p> <p>(8) Contestația prevăzută de alin. (7) se adresează instanței de judecată în cadrul căreia funcționează judecătorul de drepturi și libertăți care a dispus sau confirmat măsura de supraveghere tehnică și se soluționează de către judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța superioară, în ședință în camera de consiliu, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a formulat contestația.</p>
--	--	--	--

			<p>(9) Termenul de formulare a contestației este de 15 zile și curge:</p> <p>a) de la data la care procurorul a informat, potrivit alin. (6), persoana care a fost supusă unei măsuri de supraveghere tehnică, atunci când se contestă legalitatea respectivei măsuri de supraveghere tehnică;</p> <p>b) de la data la care persoana care a fost supusă unei măsuri de supraveghere tehnică, alta decât inculpatul, a luat cunoștință, la cerere, de conținutul proceselor-verbale în care sunt consemnate activitățile de supraveghere tehnică efectuate ori de la data la care i s-a asigurat, la cerere, ascultarea convorbirilor, comunicărilor sau conversațiilor ori vizionarea imaginilor rezultate din activitatea de supraveghere tehnică, atunci când se contestă modul de punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică.</p> <p>(10) Când contestația prevăzută de alin. (7) se referă la un mandat de supraveghere tehnică ori la modalitatea de punere în executare a unui mandat de supraveghere tehnică dispus ori încuviințat de judecătorul de drepturi și libertăți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, aceasta este soluționată de completul competent, potrivit legii, de la Înalta Curte de Casație și Justiție.</p>
--	--	--	---

			<p>(11) Contestația prevăzută de alin. (7) se soluționează prin încheiere, care nu este supusă niciunei căi de atac, putându-se pronunța una dintre următoarele soluții:</p> <ol style="list-style-type: none">1. respingerea cererii:<ol style="list-style-type: none">a) când contestația este tardivă;b) când se apreciază că măsura de supraveghere tehnică a fost dispusă ori confirmată în condițiile legii;c) când se apreciază că punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică s-a făcut în condițiile legii;2. admiterea cererii:<ol style="list-style-type: none">a) când se apreciază că măsura de supraveghere tehnică nu a fost dispusă ori confirmată în condițiile legii;b) când se apreciază că punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică nu s-a făcut în condițiile legii. <p>(12) Odată cu admiterea contestației în temeiul alin. (11) pct. 2, se dispune și distrugerea probelor contestate dacă acestea au fost obținute în mod ilegal. Procurorul distruge înregistrările astfel obținute și întocmește un proces-verbal în acest sens, pe care îl atașează dosarului cauzei.</p> <p>(13) Dacă în cauza în care a fost dispusă măsura de supraveghere tehnică a fost sesizată instanța prin rechizitoriu, contestația prevăzută de alin. (7) se</p>
--	--	--	--

			depune la instanță astfel sesizată și se soluționează de judecătorul de camera preliminară în cadrul procedurii prevăzute de art. 345 alin. (1). Dispozițiile alin. (9), (11) și (12) se aplică în mod corespunzător”.
35		<p>După articolul 145 se introduce un nou articol, articolul 145[^] cu următorul cuprins:</p> <p>„Art. 145[^] - (1) Datele, informațiile și rezultatele mandatelor de supraveghere tehnică obținute în baza Legii nr. 51/1991 nu pot fi utilizate în alte cauze și pentru cercetarea altor infracțiuni decât cele ce afectează siguranța națională, potrivit acestei legi și pentru care au existat suspiciunile care au fundamentat solicitarea, sub sancțiunea nulității absolute.</p> <p>(2) Prin fapte prevăzute de Legea nr. 51/1991 care afectează siguranța națională se înțeleg infracțiunile prevăzute de Titlul X - XII din Codul penal, cele prevăzute de Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare precum și cele prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 159/2001 pentru prevenirea și combaterea utilizării sistemului financiar-bancar în scopul finanțării de acte de terorism. Extinderea situațiilor pentru care pot fi obținute mandate de siguranță națională prin orice acte normative sau administrative este interzisă și se pedepsește,</p>	<p>Cu privire la propunerea de a introduce un nou art. 145¹ după art.145 din C.p.p.apreciem ă aceasta poate fi susținută.</p> <p>În acest sens, menționăm însă că intervenția legislativă propusă trebuie să aibă în vedere și considerentele <i>Deciziei Curții Constituționale nr.91/2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 10, art. 11 alin. (1) lit. d) și art. 13 din Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, precum și a dispozițiilor art. 13 din Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, în forma anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative</i>¹³</p>

¹³ Publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 348 din 20 aprilie 2018.

		<p>potrivit legii.</p> <p>(3) Datele, informațiile și rezultatele mandatelor de supraveghere tehnică obținute cu încălcarea dispozițiilor alin. (1) și (2) nu pot fi utilizate în cadrul niciunui proces penal, indiferent de stadiul de soluționare a cauzei.”</p>	
36.	<p>(5) În cazurile în care există urgență, iar obținerea mandatului în condițiile alin. (1) sau (2) ar conduce la o întârziere substanțială a cercetărilor, la pierderea, alterarea sau distrugerea probelor ori ar pune în pericol siguranța victimei sau a altor persoane și sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1) sau, după caz, alin. (2), procurorul poate dispune obținerea datelor privind tranzacțiile financiare efectuate sau care urmează a fi efectuate. Dispozițiile art. 141 se aplică în mod corespunzător.</p>	<p>La art. 146¹ alin. (5) se abrogă.</p>	<p>În ceea ce privește art. 37 al art.I din proiect (prin care se abrogă alineatul 5 al art. 146¹ C.p.p.), <i>apreciem că intervenția propusă poate fi susținută.</i></p>
37.	<p>ART. 153 Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane (1) Procurorul poate solicita unei instituții de credit sau oricărei altei</p>	<p>La articolul 153, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>(1) Procurorul poate solicita, cu încuviințarea prealabilă a judecătorului de drepturi și libertăți, unei instituții de credit sau oricărei alte instituții care deține date privind situația financiară a unei</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de modificare a art.153 alin.1 din Codul de procedură penală, apreciem că aceasta poate fi susținută. În ceea ce privește reglementarea de lege lata, facem următoarele precizări:</p>

	<p><i>instituții care deține date privind situația financiară a unei persoane comunicarea datelor privind existența și conținutul conturilor unei persoane, în cazul în care există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și există temeieri pentru a se crede că datele solicitate constituie probe.</i></p>	<p>persoane comunicarea datelor privind existența și conținutul conturilor și a altor situații financiare în cazul în care există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și există temeieri pentru a se crede că datele solicitate constituie probe.”</p>	<p>Prin OUG nr. 18/2016, s-a modificat definiția „măsurii de supraveghere tehnică” de la alin. (13) al art. 138 C.p.p., deoarece includerea obținerii datelor privind tranzacțiile financiare în categoria măsurilor de supraveghere tehnică a ridicat probleme în practică, în condițiile în care măsura are un caracter diferit de celelalte tehnici de supraveghere.</p> <p>Supravegherea tehnică este concepută ca o monitorizare în timp real a unor activității viitoare, iar procedura de autorizare reflectă acest caracter. Datele privind tranzacțiile financiare privesc fie informații referitoare la evenimente trecute, fie o monitorizare în timp real, astfel încât procedura de autorizare a supravegherii tehnice, durata de valabilitate a mandatului și prelungirea acestuia nu sunt aplicabile în aceeași formă, motiv pentru care, la momentul adoptării de către Guvern a OUG nr. 18/2016, s-a apreciat că se impune o reglementare separată.</p>
<p>38</p>		<p>La articolul 153, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Solicitarea procurorului trebuie să cuprindă datele de identificare ale persoanelor pentru care se solicită datele financiare și indicarea infracțiunilor pentru care există indicii temeinice că ar fi fost săvârșite de fiecare persoană în parte. Datele privind alte persoane decât cele pentru care</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de introducere după alineatul (1) al art.153, a unui nou alineat (1¹), apreciem că aceasta se poate susține.</p>

		a fost formulată cererea sunt confidențiale și nu constituie mijloc de probă împotriva persoanelor care nu fac obiectul solicitării.”	
39	<p>Efectuarea percheziției domiciliare</p> <p>(1) Mandatul de percheziție se comunică procurorului, care ia măsuri pentru executarea acestuia.</p> <p>(2) Percheziția se efectuează de procuror sau de organul de cercetare penală, însoțit, după caz, de lucrători operativi.</p> <p>(3) Percheziția domiciliară nu poate fi începută înainte de ora 6,00 sau după ora 20,00, cu excepția infracțiunii flagrante sau când percheziția urmează să se efectueze într-un local deschis publicului la acea oră.</p> <p>(4) În cazul în care este necesar, organele judiciare pot restricționa libertatea de mișcare a persoanelor prezente sau accesul altor persoane în locul unde se efectuează percheziția, pe durata efectuării acesteia.</p> <p>(5) Înainte de începerea percheziției, organul judiciar se legitimează și înmânează o copie a mandatului emis de judecător persoanei la care se va efectua percheziția, reprezentantului acesteia</p>	<p>„La art. 159, după alin. (8) se introduce un nou alineat, alin. (8*), cu următorul cuprins:”(8¹)</p> <p>Neindicarea obiectelor sau a persoanelor căutate împiedică efectuarea percheziției de către organul judiciar. Refuzul persoanei percheziționate de a preda persoanele sau obiectele căutate, precis identificate, se menționează în procesul verbal de percheziție. Lipsa acestei mențiuni din procesul verbal de percheziție, precum și continuarea percheziției fără a fi solicitate sau dacă au fost predate se sancționează cu nulitatea absolută. Probele obținute în baza unui proces verbal nul pentru aceste motive nu pot fi folosite în cadrul procesului penal.”</p>	<p>Cu privire la propunerea de a introduce un nou alineat (8¹) după alineatul (8) al art. 159, din CPP, apreciem că aceasta poate fi susținută.</p>

	<p>sau unui membru al familiei, iar în lipsă, oricărei alte persoane cu capacitate deplină de exercițiu care cunoaște persoana la care se va efectua percheziția și, dacă este cazul, custodelui.</p> <p>(6) În cazul percheziției efectuate la sediul unei persoane juridice, mandatul de percheziție se înmânează reprezentantului acesteia sau, în lipsa reprezentantului, oricărei alte persoane cu capacitate deplină de exercițiu care se află în sediu ori este angajat al persoanei juridice respective.</p> <p>(7) În cazul în care efectuarea percheziției este extinsă în locuințele învecinate în condițiile art. 158 alin. (3), persoanele din aceste spații vor fi înștiințate cu privire la extinderea efectuării percheziției.</p> <p>(8) Persoanelor prevăzute la alin. (5) și (6) li se solicită, înainte de începerea percheziției, predarea de bunăvoie a persoanelor sau a obiectelor căutate. Percheziția nu se mai efectuează dacă persoanele sau obiectele indicate în mandat sunt predate.</p>		
40.	Art.161 alin.(2)	La alin. (2) al art. 161, după litera i) se introduce o	În ceea ce privește propunerea de introducere a unei noi litere i') după litera

<p>(2) Procesul-verbal trebuie să cuprindă:</p> <p>a) numele, prenumele și calitatea celui care îl încheie;</p> <p>b) numărul și data mandatului de percheziție;</p> <p>c) locul unde este încheiat;</p> <p>d) data și ora la care a început și ora la care s-a terminat efectuarea percheziției, cu menționarea oricărei întreruperi intervenite;</p> <p>e) numele, prenumele, ocupația și adresa persoanelor ce au fost prezente la efectuarea percheziției, cu menționarea calității acestora;</p> <p>f) efectuarea informării persoanei la care se va efectua percheziția cu privire la dreptul de a contacta un avocat care să participe la percheziție;</p> <p>g) descrierea amănunțită a locului și condițiilor în care înscrisurile, obiectele sau urmele infracțiunii au fost descoperite și ridicate, enumerarea și descrierea lor amănunțită, pentru a putea fi recunoscute; mențiuni cu privire la locul și condițiile în care suspectul sau inculpatul a fost prins;</p> <p>h) obiecțiile și explicațiile persoanelor care au</p>	<p>nouă literă, i¹), cu următorul cuprins:</p> <p><i>"i¹) mențiuni despre persoanele sau obiectelor căutate și refuzate a fi predate, potrivit art. 159 alin. (8);"</i></p>	<p>i) art. 161 alin.(2) din Codul de procedură penală, apreciem că aceasta se poate susține.</p>
--	---	--

	<p>participat la efectuarea percheziției, precum și mențiunile referitoare la înregistrarea audiovideo sau fotografiile efectuate;</p> <p>i) mențiuni despre obiectele care nu au fost ridicate, dar au fost lăsate în păstrare;</p> <p>j) mențiunile prevăzute de lege pentru cazurile speciale.</p>		
41.	<p>Art.162 alin. (4) Obiectele care nu au legătură cu cauza se restituie persoanei căreia îi aparțin, cu excepția celor care sunt supuse confiscării, în condițiile legii.</p>	<p>La articolul 162, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Obiectele care nu au legătura cu cauza se restituie persoanei căreia îi aparțin, în termen de 30 de zile de la data ridicării, cu excepția celor care sunt supuse confiscării, în condițiile legii sau pentru care a fost obținut ulterior mandat de percheziție.”</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de modificare a art.162 alin.4 din Codul de procedură penală, apreciem că aceasta se poate susține.</p>
42.	<p>(5) Obiectele ce servesc ca mijloc de probă, dacă nu sunt supuse confiscării, în condițiile legii, pot fi restituite, chiar înainte de soluționarea definitivă a procesului, persoanei căreia îi aparțin, în afară de cazul când prin această restituire s-ar putea stânjeni aflarea adevărului. Organul de urmărire penală sau instanța de judecată pune în vedere persoanei căreia i-au fost restituite obiectele că este obligată să le păstreze până</p>	<p>După alin. (5) al art. 162 se adaugă un nou alineat, alin. (6), cu următorul cuprins:</p> <p>”(6) Prin obiecte care nu au legătură cu cauza, potrivit alin. (4) se înțelege orice obiect, suport electronic de date, sau înscris care nu servește ca mijloc de probă pentru dovedirea infracțiunii pentru care a fost autorizată percheziția sau pentru care a fost obținut ulterior mandat de percheziție de la judecătorul competent, potrivit legii.”</p>	<p>Opinăm că nu este necesară definiția propusă la art.162 alin.(5), pentru că este un truism.Precizăm și faptul că la percheziție pot fi descoperite obiecte care constituie mijloace de probe pentru alte infracțiuni decât cea pentru care a fost obținut mandatul.</p>

	la soluționarea definitivă a cauzei.		
43.		<p>La art. 164 se adaugă un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins:</p> <p>”(2) Dispozițiile art. 157-163 se aplică în mod corespunzător.”</p>	<p>Apreciem că intervenția nu este necesară și nu poate fi susținută, deoarece partea introductivă a alin. (1) a art.164 prevede faptul că:</p> <p><i>„Percheziția la o autoritate publică, instituție publică sau la alte persoane juridice de drept public se efectuează potrivit prevederilor prezentei secțiuni,(...)”</i></p>
44.	<p>ART. 168</p> <p>Percheziția informatică</p> <p>(15) Datele informatice identificate cu caracter secret se păstrează în condițiile legii.</p>	<p>La articolul 168, după alineatul (15) se introduce un nou alineat, alineatul (15¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(15¹) Datele obținute dintr-un sistem informatic sau dintr-un sistem de stocare a datelor informatice care nu au legătură cu infracțiunea pentru care se efectuează urmărirea penală și pentru care a fost autorizată percheziția în acea cauză se șterg definitiv din copiile efectuate în baza alin. (9) și nu pot fi folosite în alte cauze penale și pentru dovedirea altor fapte, pentru care nu există mandat de</p> <p style="text-align: center;">y\</p> <p>percheziție. În cazul în care, pe parcursul percheziționării sistemului de stocare a datelor informatice, se descoperă indicii din care rezultă suspiciuni de săvârșire a altor fapte penale, se poate solicita mandat de percheziție informatică și</p>	<p>Față de dispozițiile art. 131 alin. (1) și art. 53 din Constituție și văzând dispozițiile art. 7 alin. (1) și art. 8 C.p.p., opinăm că nu poate fi susținută această propunerea de introducere a unui nou alin, alin. (15¹) la art.168 privind percheziția informatică.</p> <p>Când interesul personal invocat (dreptul la viață privată) intră în concurs cu interesul public (care poate consta în apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor, desfășurarea instrucției penale), trebuie acordată prioritate interesului public, în condițiile în care sunt îndeplinite condițiile art. 53 din Constituție.</p> <p>Pentru punerea în acord a dispozițiilor art. 145 C.p.p. cu Constituția, așa cum a fost această interpretată în Decizia CCR nr.</p>

		în legătură cu acele fapte sau persoane.”	224/2017, Guvernul a propus deja texte, cuprinse într-un proiect de lege înregistrat la Senat sub nr. L498/2017 ¹⁴ .
45.		<p>După art. 171 se introduce un nou articol, art. 171[^], cu următorul cuprins:</p> <p>”171[^] - (1) Obiectele, înscrisurile sau datele informatice predate sau ridicate silit, potrivit art. 170 și 171 pot fi folosite ca probe numai pentru dovedirea infracțiunilor ce fac obiectul dosarului în care au fost solicitate. În cazul în care, pe parcursul percheziționării, se descoperă indicii din care rezultă suspiciuni de săvârșire a altor fapte penale, se poate solicita mandat de percheziție și în legătură cu acele fapte sau persoane.</p> <p>(2) Obiectele, înscrisurile sau datele informatice care nu au fost utilizate în scopul prevăzut la alin. (1) se restituie proprietarului sau se distrug, după caz, în termen de 30 de zile de la data la care se constată că nu sunt utile pentru dovedirea faptei aflată în curs de cercetare penală pentru care au fost predate ori ridicate silit sau pentru care ulterior a fost obținut mandat de percheziție sau care au fost ridicate silit în mod legal.”</p>	<p>Opinăm că nu poate fi susținută propunerea de a lipsi de putere probantă, cu privire la comiterea unor infracțiuni, acele obiecte, înscrisurile sau date informatice predate sau ridicate silit în condițiile legii, în aplicarea unui mandat de percheziție informatică emis pentru alte infracțiuni.</p> <p>Avem în vedere aici principiul aflării adevărului în cursul procesului penal, consacrat de art.5 din Cpp care are următorul cuprins:</p> <p><i>„(1) Organele judiciare au obligația de a asigura, pe bază de probe, aflarea adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei, precum și cu privire la persoana suspectului sau inculpatului.</i></p> <p><i>(2) Organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. Respingerea sau neconsemnarea cu recredință a probelor propuse în favoarea suspectului sau inculpatului se sancționează conform dispozițiilor prezentului cod.”</i></p>

¹⁴ <https://www.senat.ro/legis/PDF/2017/17L498FG.pdf>

46.		<p>La art. 172, după alin. (2) se introduce un nou alineat, alin. (2*), cu următorul cuprins:</p> <p>”(2^) Experții judiciari se desemnează aleatoriu, de pe lista experților autorizați în acea materie, prin tragere la sorți, în prezența tuturor părților sau a avocaților acestora, legal citați în acest scop, dacă desemnarea nu se face în cadrul ședinței de judecată la termenul pentru care părțile au termen în cunoștință. Neprezentarea părților sau a avocaților acestora nu împiedică desemnarea expertului.”</p>	<p>Apreciem că reglementarea desfășurării expertizei pleacă de la premisa că organul judiciar care desemnează expertul din tabelul nominal cuprinzând experții judiciari întocmit pe specialități nu are un interes personal în cauză, în caz contrar fiind incidente dispozițiile privind abținerea și recuzarea.</p> <p>De asemenea, există o prezumție de legalitate (până la proba contrarie) și de bună credință în ceea ce privește organul judiciar.</p> <p>Mai mult, în opinia noastră, prezența tuturor părților sau a avocaților acestora nu este necesară, având în vedere faptul că, potrivit art. 173 alin. (4) din CPP:</p> <p><i>„ (4) Părțile și subiecții procesuali principali au dreptul să solicite ca la efectuarea expertizei să participe un expert recomandat de acestea. În cazul în care expertiza este dispusă de instanță, procurorul poate solicita ca un expert recomandat de acesta să participe la efectuarea expertizei.”</i></p> <p>În concluzie, apreciem că intervenția nu este necesară.</p>

47.		<p>La art. 172, după alineatul (9) se introduce un nou alineat, alineatul (9*), cu următorul cuprins:</p> <p>”(9 ^) Raportul de constatare nu poate fi efectuat în domenii în care există experți judiciari specializați în acele domenii, în acest caz fiind obligatorie efectuarea expertizei direct de un expert judiciar, fixându-se termene urgente de efectuare, dacă este cazul.”</p>	<p>Trebuie avute în vedere dispozițiile <i>de lege lata</i> ale art.172 alin.(9) C.p.p. potrivit căruia efectuarea unei constatări este necesară atunci când există pericole de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt pentru lămurirea urgentă a unor fapte sau împejurări ale cauzei și cele ale art. 172 alin.(10) C.p.p. potrivit căruia constatarea este efectuată de un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare.</p>
48.		<p>La art. 172, după alineatul (10) se introduce un nou alineat, alineatul (10^), cu următorul cuprins:</p> <p>”(10^) La efectuarea raportului de constatare, specialistul este obligat să respecte standardele și reglementările profesiei din domeniul în care se efectuează raportul de constatare, fiind angajată răspunderea sa civilă, disciplinară, profesională sau penală, după caz, pentru nerespectarea acestora. Răspunderea profesională a acestuia poate fi angajată și în fața organelor de disciplină ale asociației profesionale de la care a obținut acreditarea profesională corespunzătoare domeniului în care este specialist.”</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de introducere a unui nou alineat (10¹), după alineatul (10) al art. 172 din Cpp, apreciem că aceasta se poate susține cu următoarele precizări:</p> <p>Specialistii își desfășoară activitatea potrivit prevederilor OG nr. 2/2000 și a altor legi speciale și răspunde în același mod ca expertul, potrivit legii.</p> <p>Astfel, potrivit art. 34 alin. (1) din O.G. nr. 2/2000:</p> <p>„Art. 34 - (1) Neefectuarea expertizei tehnice datorită unor cauze imputabile sau efectuarea acesteia cu nerespectarea dispozițiilor legale atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă sau penală a expertului tehnic judiciar ori a expertului tehnic extrajudiciar.”</p>

49.	<p>Art.172 (12) După finalizarea raportului de constatare, când organul judiciar apreciază că este necesară opinia unui expert sau când concluziile raportului de constatare sunt contestate, se poate dispune efectuarea unei expertize.</p>	<p>La articolul 172, alineatul (12) se modifică și va avea următorul cuprins: “(12) După finalizarea raportului de constatare, când organul judiciar apreciază că este necesară opinia unui expert sau când concluziile raportului de constatare sunt contestate, efectuarea unei expertize este obligatorie. Neefectuarea expertizei, în caz de contestare a raportului de constatare, atrage eliminarea acestuia din cauză.”</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de modificare a art.172 alin.12 din Codul de procedură penală, apreciem că aceasta se poate susține.</p>
50.	<p>Art.175 (2) Expertul are dreptul să ia cunoștință de materialul dosarului necesar pentru efectuarea expertizei.</p>	<p>La articolul 175, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Expertul are dreptul să ia cunoștința de materialul dosarului necesar pentru efectuarea expertizei. Expertul se va raporta la toate actele și înscrisurile depuse în probațiune la dosarul cauzei și nu se va limita doar la concluziile rapoartelor de constatare tehnico- științifice efectuate în cauză de specialiștii organelor de urmărire penală, având acces la toate datele și informațiile la care au avut acces acești specialiști. De aceleași drepturi beneficiază și experții independenți autorizați, desemnați potrivit art. 172 alin. (8).”</p>	<p>Prima teza propusă a fi introdusă este nenecesară - din dispozițiile de lege lata privind efectuarea expertizei (cu titlu de exemplu menționăm art.175, art. 177 și art. 178 C.p.p.) rezultă că expertul are acces la toate documentele din dosar necesare efectuării expertizei.</p> <p>Din interpretarea gramaticală și logică a dispozițiilor alin. (8) al art. 172 C.p.p. („(8) <i>La efectuarea expertizei pot participa experți independenți autorizați, numiți la solicitarea părților sau subiecților procesuali principali.</i>”) rezultă că experții autorizați numiți la solicitarea părților sau subiecților procesuali principali au aceleași drepturi cu expertul numit de către organul judiciar („<i>ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus</i>”). De aceea, opinăm că nu poate fi susținută această intervenție.</p>

51.		<p>La articolul 178, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins: „(2¹) Experții independenți autorizați, desemnați potrivit art. 172 alin. (8) participă împreună cu experții desemnați de organele judiciare la efectuarea expertizei. Opiniile separate ale acestora se consemnează în cuprinsul raportului de expertiză întocmit de experții desemnați de organele judiciare.””</p>	<p>Din interpretarea gramaticală și logică a dispozițiilor alin. (8) al art. 172 C.p.p. („(8) <i>La efectuarea expertizei pot participa experți independenți autorizați, numiți la solicitarea părților sau subiecților procesuali principali.</i>”) rezultă că experții autorizați numiți la solicitarea părților sau subiecților procesuali principali au aceleași drepturi cu expertul numit de către organul judiciar („<i>ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus</i>”).</p> <p>Nici teza finală nu este necesară -textul art. 172 alin. (8) vorbește de o singură expertiză, la realizarea căreia participă atât experții autorizați numiți la solicitarea părților sau subiecților procesuali principali, cât și expertul numit de către organul judiciar, astfel încât raportul de expertiza va cuprinde constatările și observațiile ambelor categorii de experți - pe cale de consecință, completarea propusă este inutilă.</p>
52.		<p>La articolul 181¹, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins: „(3) Dispozițiile art. 173 alin. (4), art. 177 și art. 178 alin. (2) se aplică în mod corespunzător”.”</p>	<p>Apreciem că propunerea nu poate fi susținută deoarece condițiile în care dispune efectuarea unei constatări tehnico-științifice sunt diferite de cele în care se poate dispune o expertiză. În plus, atunci când este contestat un raport de constatare tehnic-științifică, organul</p>

			judiciar apreciind asupra pertinentei și utilității acesteia, poate dispune efectuarea unei expertize.
53.		„La articolul 209, alineatul (11) se modifică și va avea următorul cuprins: "(11)Suspectului sau inculpatului reținut i se înmânează un exemplar al ordonanței prevăzute la alin. (10) împreună cu întregul material probator administrat.”	Art. 7 al Directivei 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale reglementează dreptul de acces la materialele cauzei ¹⁵ . Acest drept nu este unul absolut, el putând să fie restricționat „ în cazul în care astfel de acces ar putea conduce la periclitarea gravă a vieții sau a drepturilor fundamentale ale unei alte persoane sau dacă refuzul este strict necesar pentru apărarea unui interes public important, ca de exemplu în cazurile în care accesul poate prejudicia o anchetă în curs sau poate afecta grav securitatea internă a statului membru în care se desfășoară procedurile penale.”

¹⁵ „Articolul 7 - Dreptul de acces la materialele cauzei

(1) Atunci când o persoană este arestată și reținută în orice etapă a procesului penal, statele membre se asigură că documentele referitoare la cauza specifică, aflate în posesia autorităților competente și care sunt esențiale pentru a contesta în mod efectiv, în conformitate cu dreptul intern, legalitatea arestării sau reținerii, sunt puse la dispoziția persoanelor arestate sau a avocaților acestora.

(2) Statele membre se asigură că autoritățile competente acordă persoanelor suspectate sau învinuite sau avocaților acestora accesul cel puțin la toate mijloacele de probă aflate în posesia lor, indiferent dacă sunt în apărarea sau împotriva persoanelor suspectate sau acuzate, pentru a garanta caracterul echitabil al procedurilor și pentru a pregăti apărarea.

(3) Fără a aduce atingere alineatului (1), accesul la materialele menționate la alineatul (2) se acordă în timp util pentru a permite exercitarea efectivă a drepturilor în materie de apărare și cel târziu la prezentarea fondului acuzării în instanță. În cazul în care alte mijloace de probă intră în posesia autorităților competente, acestea acordă accesul la ele în timp util pentru a putea fi luate în considerare.

(4) Prin derogare de la alineatele (2) și (3), cu condiția ca aceasta să nu aducă prejudicii dreptului la un proces echitabil, accesul la anumite materiale poate fi refuzat, în cazul în care astfel de acces ar putea conduce la periclitarea gravă a vieții sau a drepturilor fundamentale ale unei alte persoane sau dacă refuzul este strict necesar pentru apărarea unui interes public important, ca de exemplu în cazurile în care accesul poate prejudicia o anchetă în curs sau poate afecta grav securitatea internă a statului membru în care se desfășoară procedurile penale. Statele membre se asigură că, în conformitate cu dispozițiile dreptului intern, decizia prin care se refuză accesul la anumite materiale în conformitate cu prezentul alineat este luată de o autoritate judiciară sau poate face, cel puțin, obiectul controlului judiciar.

(5) Accesul, astfel cum este menționat în prezentul articol, se acordă în mod gratuit.”

			<p>Art. 94 C.p.p. care asigură transpunerea în legislația națională a prevederilor art. 7 al Directivei 2012/13/UE prevede faptul că în cursul urmăririi penale, procurorul poate restricționa motivat consultarea dosarului, dacă prin aceasta s-ar putea aduce atingere bunei desfășurări a urmăririi penale. După punerea în mișcare a acțiunii penale, restricționarea se poate dispune pentru cel mult 10 zile. Față de aceste dispoziții din Directiva 2012/13/UE și C.p.p., opinăm că nu poate fi susținută intervenția propusă, prin care s-ar introduce obligația de a comunica suspectului sau inculpatului, la momentul reținerii acestuia, o copie a întregului material probator, chiar dacă acest lucru ar fi de natură să compromită sau să prejudicieze ancheta penală în care s-a dispus respectiva măsură preventivă sau altă anchetă.</p> <p>În plus, menționăm că reținerea se poate dispune pe cel mult 24 de ore, astfel încât nu vedem utilitatea practică în a comunica celui reținut întreg materialul probator, de vreme ce acesta oricum poate consulta actele din dosar în condițiile prevăzute de art. 94 C.p.p.</p>
54.	<p>Art.213 alin.(2) (2) Judecătorul de drepturi și libertăți sesizat conform alin. (1) fixează termen de</p>	<p>Art. 213 alin. (2) se modifică și va avea următorul conținut: ”(2) Judecătorul de drepturi și libertăți sesizat</p>	<p>Opinăm că pentru a se asigura punerea în acord a art. 213 C.p.p. cu prevederile Constituției așa cum aceasta a fost</p>

	<p><i>soluționare în camera de consiliu și dispune citarea inculpatului.</i></p>	<p>conform alin. (1) fixează termen de soluționare în camera de consiliu și dispune citarea inculpatului. Contestația formulată de inculpat se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare. Termenul de 5 zile este termen de decădere, sub sancțiunea încetării efectelor măsurii preventive.”</p>	<p>interpretată prin <i>Decizia C.C.R. nr. 17/2017</i> referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 213 alin. (2) și art. 215¹ alin. (6) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 261 din 13 aprilie 2017, alin. (2) al art. 213 C.p.p. trebuie modificat după cum urmează:</p> <p>„ <i>Alineatul (2) al articolului 213 se modifică și va avea următorul cuprins:</i></p> <p>„(2) <i>Judecătorul de drepturi și libertăți sesizat conform alin. (1) fixează termen de soluționare în camera de consiliu și dispune citarea inculpatului. Dispozițiile art. 204 alin.(4) se aplică în mod corespunzător.</i>””</p> <p>Reamintim faptul că prin <i>proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codului de procedură penală, precum și altor acte normative</i>¹⁶ Guvernul a propus un text identic (pct. 6 al art. II din proiect).</p>
55.		<p>La articolul 218, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>”(1) Arestul la domiciliu se dispune de către judecătorul de drepturi și libertăți, de către judecătorul de camera preliminară sau de către instanța de judecată, dacă sunt îndeplinite</p>	<p>În ceea ce privește punctele 56,57,59,60 din propunerea legislativă</p> <p>În ceea ce privește intervenția propusă prin introducerea alin. (1¹) la art. 218 C.p.p., în opinia noastră, aceasta se suprapune cel puțin parțial asupra</p>

¹⁶ https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L498&an_cls=2017.

		<p>condițiile prevăzute la art. 223 alin. (1) și luarea acestei măsuri este necesară și suficientă pentru realizarea unuia dintre scopurile prevăzute la art. 202 alin. (1).”</p> <p>La articolul 218, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1*), cu următorul cuprins:</p> <p>”(1 ^) Măsura arestului la domiciliu a inculpatului poate fi luată și dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că acesta a săvârșit o infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani ori mai mare și, cumulativ, pe baza evaluării gravității faptei, a modului și a circumstanțelor de comitere a acesteia, a anturajului și a mediului din care acesta provine, a antecedentelor penale și a altor împrejurări privitoare la persoana acestuia, se constata că privarea sa de libertate este absolut necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol concret pentru ordinea publică.”</p> <p>La articolul 223, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Măsura arestării preventive a inculpatului poate fi luată și dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că acesta a săvârșit o infracțiune intenționată contra vieții, o infracțiune prin care s-a cauzat vătămarea corporală sau moartea unei persoane, o infracțiune contra securității naționale prevăzută de Codul penal și alte legi speciale, o infracțiune de corupție, o infracțiune de trafic de stupefiante, trafic de arme, trafic de persoane, de</p>	<p>reglementării <i>de lege lata</i> de la art. 218 alin. (2) C.p.p. De aceea, opinăm că pct. 57 al art. I trebuie eliminat sau, în subsidiar, reanalizat pentru a fi corelat cu dispozițiile art. 218 alin. (2) C.p.p.</p> <p>În ceea ce privește modificarea propusă la art. 223 alin. (2) C.p.p., menționăm că, în cazul adoptării acesteia, pe viitor ar urma să nu mai poată fi dispusă măsura arestării preventive în cazul comiterii multor infracțiuni pentru care în prezent acest lucru este posibil - cu titlu de exemplu arătăm că este vorba de:</p>
--	--	--	---

		<p>terorism și care vizează acte de terorism, falsificare de monede ori alte valori, șantaj, viol, lipsire de libertate, ultraj, ultraj judiciar sau o altă infracțiune comisă cu violență și, cumulativ, pe baza evaluării gravității faptei, a modului și a circumstanțelor de comitere a acesteia, a anturajului și a mediului din care acesta provine, a antecedentelor penale și a altor împrejurări privitoare la persoana acestuia, se constata ca privarea sa de libertate este absolut necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol concret pentru ordinea publică”.</p> <p>La articolul 223, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) Pentru aprecierea stării de pericol concret pentru ordinea publică prin propunerea de arestare preventivă și în hotărârea judecătorească prin care se dispune această măsură preventivă trebuie indicate circumstanțe reale și personale din care să rezulte amenințarea efectivă, reală și iminentă asupra ordinii publice. În justificarea unei astfel de măsuri nu pot fi invocate și reținute argumente generale și abstracte.”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Infracțiuni de efectuare de operațiuni ilegale cu precursori sau cu alte produse susceptibile de a avea efecte psihoactive; - Infracțiunile privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare, al materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați (precizăm și faptul că de lege lata nu există un act normativ care să incrimineze „traficul de arme” - art. 342-347 Cod penal incriminează o serie de infracțiuni, dar printre acestea nu se regăsește „traficul de arme” -în aceste condiții, și sub acest aspect reglementarea propusă la art. 223 alin. (2) C.p.p. este deficitară; - Spălarea banilor; - infracțiuni săvârșite prin sisteme informatice sau mijloace de comunicare electronică; - orice altă infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani ori mai mare și, pe baza evaluării gravității faptei, a modului și a circumstanțelor de comitere a acesteia, a anturajului și a mediului din care acesta provine, a antecedentelor penale și a altor împrejurări privitoare la persoana acestuia, se constată că privarea sa de libertate este necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică.
--	--	---	--

			În ceea ce privește modificarea propusă la pct. 60, arătăm faptul că și <i>de lege lata</i> subzistă obligația pentru judecătorul care va dispune măsura preventivă (în temeiul art. 223 alin. (2) C.p.p.) să motiveze, în funcție de circumstanțele cauzei, de ce a fost dispusă respectiva măsură - judecătorul trebuie să motiveze în concret în ce constă pericolul pentru ordinea publică.
56.		<p>La articolul 220, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin. (5), cu următorul cuprins:</p> <p>"(5) Luarea măsurii arestului la domiciliu față de persoana față de care mai fusese dispusă o măsură preventivă privativă de libertate, nu se poate baza pe aceleași temeiuri care au fundamentat dispunerea primei măsuri preventive privative de libertate, în lipsa unor temeiuri noi care fac necesară privarea sa de libertate."</p>	<p>Opinăm că pentru a se asigura punerea în acord a art. 220 C.p.p. cu prevederile Constituției așa cum aceasta a fost interpretată prin <i>Decizia C.C.R. nr. 22/2017</i> referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 159 din 3 martie 2017, art. 220 C.p.p. trebuie modificat după cum urmează:</p> <p><i>„După alineatul (4) al articolului 220 se introduce un nou alineat, alin. (5), cu următorul cuprins:</i></p> <p><i>„(5) Față de inculpatul care a mai fost arestat preventiv sau față de care s-a mai dispus arestarea la domiciliu în aceeași cauză, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară sau al judecății, se poate dispune din nou</i></p>

			<p><i>măsura arestului la domiciliu, numai dacă au intervenit temeuri noi care fac necesară privarea sa de libertate.””</i></p> <p>Reamintim faptul că prin <i>proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, Legii nr.135/2010 privind Codului de procedură penală, precum și altor acte normative</i>¹⁷ Guvernul a propus un text identic (pct. 7 al art. II din proiect).</p>
57.	<p>ART. 226 Admiterea propunerii de arestare preventivă în cursul urmăririi penale (1) Judecătorul de drepturi și libertăți, dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, admite propunerea procurorului și dispune arestarea preventivă a inculpatului, prin încheiere motivată. (2) Arestarea preventivă a inculpatului poate fi dispusă pentru cel mult 30 de zile. Durata reținerii nu se deduce din durata arestării preventive. (3) După luarea măsurii, inculpatului i se aduc la cunoștință, de îndată, în limba pe care o înțelege,</p>	<p>La articolul 226, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (11), cu următorul cuprins (11) Judecătorul care a dispus măsura arestului preventiv trebuie să motiveze măsura luată, justificând în concret inclusiv modalitatea prin care se înlătură starea de pericol concret adusă ordinii publice.”</p>	<p>Menționăm faptul că și <i>de lege lata</i> subzistă obligația pentru judecătorul care va dispune măsura preventivă (în temeiul art. 223 alin. (2) C.p.p.) să motiveze, în funcție de circumstanțele cauzei, de ce a fost dispusă respectiva măsură - judecătorul trebuie să motiveze în concret în ce constă pericolul pentru ordinea publică.</p>

¹⁷ https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L498&an_cls=2017.

	<p>motivele pentru care s-a dispus arestarea preventivă.</p>		
58.	<p>ART. 235 Procedura prelungirii arestării preventive în cursul urmăririi penale (1) Propunerea de prelungire a arestării preventive împreună cu dosarul cauzei se depun la judecătorul de drepturi și libertăți cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei arestării preventive*).</p>	<p>„La articolul 235, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins: „(1) Propunerea de prelungire a arestării preventive împreună cu dosarul cauzei se depun la judecătorul de drepturi și libertăți cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei arestării preventive, sub sancțiunea prevăzută de dispozițiile art.268 alin.(l) și eliberarea de îndată a inculpatului.””</p>	<p>Opinăm că pentru a se asigura punerea în acord a art. 235 alin. (1) C.p.p. cu prevederile Constituției așa cum aceasta a fost interpretată prin Decizia C.C.R. nr. 336/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 235 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 342 din 19 mai 2015, art. 235 C.p.p. trebuie modificat după cum urmează:</p> <p>„Alineatul (1) al articolului 235 se modifică și va avea următorul cuprins: „(1) Propunerea de prelungire a arestării preventive împreună cu dosarul cauzei se depun la judecătorul de drepturi și libertăți cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei arestării preventive, sub sancțiunea prevăzută de art. 268 alin. (1)”. ”</p> <p>Reamintim faptul că prin <i>proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codului de procedură penală, precum și altor acte normative</i>¹⁸ Guvernul a propus un text identic (pct. 8 al art. II din proiect).</p>

¹⁸ https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L498&an_cls=2017.

59.	<p>Art.242 (3) Măsura preventivă se înlocuiește, din oficiu sau la cerere, cu o măsură preventivă mai grea, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru luarea acesteia și, în urma evaluării împrejurărilor concrete ale cauzei și a conduitei procesuale a inculpatului, se apreciază că măsura preventivă mai grea este necesară pentru realizarea scopului prevăzut la art. 202 alin. (1).</p>	<p>La articolul 242, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins: „(3) Măsura preventiva se înlocuiește, din oficiu sau la cerere, cu o măsura preventiva mai grea, daca sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru luarea acesteia, s-au schimbat temeiurile care au determinat luarea măsurii și, în urma evaluării împrejurărilor concrete ale cauzei și a conduitei procesuale a inculpatului, se apreciază că măsura preventiva mai grea este absolut necesara pentru realizarea scopului prevăzut la art. 202 alin. (1).”</p>	<p>În ceea ce privește modificarea propusă, apreciem că aceasta poate fi susținută..</p>
60.	<p><u>ART. 249</u> Condițiile generale de luare a măsurilor asigurătorii (1) Procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, în procedura de cameră preliminară ori în cursul judecății, poate lua măsuri asigurătorii, prin ordonanță sau, după caz, prin încheiere motivată, pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor</p>	<p>Pct. 64-67 din propunerea legislativă La articolul 249, alineatele (4) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins: „(4) Măsurile asigurătorii în vederea confiscării speciale sau confiscării extinse se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate. Măsurile asigurătorii nu pot depăși o durată rezonabilă și vor fi revocate dacă această durată este depășită sau dacă temeiurile avute în vedere la luarea măsurilor asigurătorii nu mai subzistă. Durata măsurilor asigurătorii în faza de urmărire penală nu poate depăși 1 an, iar durata totală nu poate depăși 3 ani.</p>	<p>Pentru a asigura transpunerea deplină a art. 8 para. 6 al Directivei 2014/42/UE, prin <i>proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transunerii unor directive ale Uniunii Europene (Plx 537/2017)</i>¹⁹, dar și pentru a pune în acord prevederile art. 250¹ C.p.p. cu prevederile Constituției așa cum aceasta a fost interpretată prin <i>Decizia C.C.R. nr. 24/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedură</i></p>

¹⁹ http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=16723

<p>care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune.</p> <p>(2) Măsurile asigurătorii constau în indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile, prin instituirea unui sechestrul asupra acestora.</p> <p>(3) Măsurile asigurătorii pentru garantarea executării pedepsei amenzii se pot lua numai asupra bunurilor suspectului sau inculpatului.</p> <p>(4) Măsurile asigurătorii în vederea confiscării speciale sau confiscării extinse se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate.</p> <p>(5) Măsurile asigurătorii în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune și pentru garantarea executării cheltuielilor judiciare se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente, până la</p>	<p>(5) Măsurile asigurătorii în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune și pentru garantarea executării cheltuielilor judiciare se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente, până la concurența valorii probabile a acestora. în vederea stabilirii valorii bunurilor asupra cărora se vor institui măsuri asigurătorii, organele judiciare care instituie măsura au obligația dispunerii unei expertize evaluatorii sau stabilirii valorii bunurilor în baza grilelor utilizate de Camera Notarilor Publici.”</p> <p>La articolul 250, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(6) împotriva măsurii asigurătorii precum și a modului de aducere la îndeplinire a măsurii asigurătorii luate de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată, procurorul, suspectul ori inculpatul sau orice altă persoană interesată poate face contestație la instanța ierarhic superioară, în termen de 3 zile de la data dispunerii sau a punerii în executare a măsurii, după caz.”</p> <p>La articolul 250, după alineatul (9) se introduce un nou alineat, alin.(10) cu următorul cuprins:</p> <p>„(10) Suspectul, inculpatul sau orice alta persoana interesată poate formula o nouă contestație ori de câte ori intervin împrejurări noi referitoare la</p>	<p>penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 276 din 12 aprilie 2018, Guvernul României a propus, prin proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transpunerii unor directive ale Uniunii Europene (Plx 537/2017), două intervenții legislative - completarea art. 250¹ C.p.p. (art. II pct. 2) și introducerea unui articol nou, art. 425² C.p.p.(art. II pct. 7 din proiect)²⁰.</p> <p>„După alineatul (3) al articolului 250¹ se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) În cazul în care măsura asigurătorie s-a dispus direct prin hotărârea instanței de apel, dispozițiile alin. (1)-(3) se aplică în mod corespunzător”.</p> <p>De asemenea, tot pentru a se asigura transpunerea în legislația națională a prevederilor art. 8 para. 6 din Directiva 2014/42/UE, opinăm că după articolul 425¹ C.p.p. trebuie introdus un nou articol, art. 425² cu următorul cuprins:</p> <p>„(1) Împotriva hotărârii prin care instanța de apel dispune măsura de siguranță a confiscării speciale ori a confiscării extinse direct în apel, inculpatul, procurorul sau persoanele ale căror drepturi sau interese legitime pot fi</p>
---	---	---

<p>concurența valorii probabile a acestora.</p> <p>(6) Măsurile asigurătorii prevăzute la alin. (5) se pot lua, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară și al judecării, și la cererea părții civile. Măsurile asigurătorii luate din oficiu de către organele judiciare prevăzute la alin. (1) pot folosi și părții civile.</p> <p>(7) Măsurile asigurătorii luate în condițiile alin. (1) sunt obligatorii în cazul în care persoana vătămată este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă.</p> <p>(8) Nu pot fi sechestrate bunuri care aparțin unei autorități sau instituții publice ori unei alte persoane de drept public și nici bunurile exceptate de lege.</p> <p>#B</p> <p>ART. 250 Contestarea măsurilor asigurătorii</p> <p>(1) Împotriva măsurii asigurătorii luate de procuror sau a modului de aducere la îndeplinire a acesteia suspectul ori inculpatul sau orice altă persoană</p>	<p>măsura asigurătorie dispusă."</p> <p>La articolul 250*, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Inculpatul, procurorul sau orice alta persoana interesată poate formula o nouă contestație atunci când au intervenit împrejurări noi referitoare la măsura asigurătorie dispusă."</p>	<p>afectate pot face contestație numai în ceea ce privește această măsură de siguranță.</p> <p>(2) Procurorul poate face contestație în termen de 48 de ore de la pronunțare, iar inculpatul în termen de 48 de ore de la comunicare.</p> <p>(3) În cazul persoanelor ale căror drepturi sau interese legitime pot fi afectate, termenul de 48 de ore curge de la data la care acestea au aflat despre hotărârea prevăzută de alin. (1).</p> <p>(4) Contestația este suspensivă de executare. Contestația se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare, în ședință publică, cu participarea procurorului și cu citarea inculpatului și a părților interesate . Prevederile art. 425¹ se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(5) Contestația împotriva hotărârii prevăzute în alin. (1), pronunțată de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție în apel, se soluționează de Completul de 5 judecători.” Reamintim faptul că prin proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transunerii unor directive ale Uniunii Europene (Plx 537/2017)²¹, Guvernul României a propus texte identice (pct. 2 și 7 ale art. II).</p>
---	--	--

²¹ http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=16723

<p>interesată poate face contestație, în termen de 3 zile de la data comunicării ordonanței de luare a măsurii sau de la data aducerii la îndeplinire a acesteia, la judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond.</p> <p>(2) Contestația nu este suspensivă de executare.</p> <p>(3) Procurorul înaintează judecătorului de drepturi și libertăți dosarul cauzei, în termen de 24 de ore de la solicitarea dosarului de către acesta.</p> <p>(4) Soluționarea contestației se face în camera de consiliu, cu citarea celui care a făcut contestația și a persoanelor interesate, prin încheiere motivată, care este definitivă. Participarea procurorului este obligatorie.</p>		<p>În ceea ce privește pct. 64 - opinăm că nu poate fi susținută propunerea de completare a alin. (4) al art. 249 Cpp, întrucât este de esența măsurilor asiguratorii că ele durează pe tot parcursul procesului penal, dacă nu a fost dispusă, la cerere sau din oficiu, ridicarea lor. Referitor la pretinsa încălcare a prevederilor constituționale prin faptul că măsurile asiguratorii pot fi dispuse „fără termen rezonabil”, Curtea Constituțională a reținut faptul că reglementarea <i>de lege lata</i> este conformă cu prevederile art. 53 din Constituție, reținând, printre altele că dispunerea lor până la finalizarea procesului penal semnifică faptul că restricționarea dreptului de proprietate are un caracter temporar²². Pe cale de consecință, reglementarea propusă (de a institui un termen maxim care să fie anterior finalizării procesului penal) este de natură a lipsi de finalitate reglementarea privind măsurile asiguratorii - soluția propusă va permite</p>
---	--	--

²² „ (...) 26. Totodată, Curtea reține că motivele de neconstituționalitate invocate de către autori privesc și faptul că măsura asiguratorie dispusă implică indisponibilizarea fără termen rezonabil a întregii averi, de cele mai multe ori, măsurile asiguratorii asupra averii dispunându-se în legătură cu patrimoniul comun al soților, îndeosebi imobile și sume de bani, inscripția (notarea) ipotecară putând fi instituită asupra unui bun comun, pe cale de consecință fiind încălcate dispozițiile constituționale ale art. 44.

(...)30. Raportând condițiile arătate la prezenta cauză, Curtea a constatat că ingerința generată prin dispunerea sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale suspectului, inculpatului, persoanei responsabile civilmente ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile vizează drepturi fundamentale, respectiv dreptul de proprietate, este reglementată prin lege, respectiv art. 249 și următoarele din Codul de procedură penală, are ca scop legitim desfășurarea instrucției penale, fiind o măsură judiciară aplicabilă în cursul procesului penal, se impune, fiind adecvată în abstracto scopului legitim urmărit, este nediscriminatorie și este necesară într-o societate democratică, pentru protejarea valorilor statului de drept. Totodată, Curtea a constatat că ingerința analizată este proporțională cu cauza care a determinat-o, de vreme ce măsurile asiguratorii au caracter provizoriu, întrucât acestea se dispun pe durata procesului penal, iar Curtea, analizând principiul proporționalității, în jurisprudența sa constantă, a reținut că acesta presupune caracterul excepțional al restrângerilor exercițiului drepturilor sau libertăților fundamentale, ceea ce implică, în mod necesar, și caracterul lor temporar.(...) - Decizia Curții Constituționale nr. 894/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 249 alin. (1) teza întâi, alin. (2), (5) și (6), art. 252, art. 252¹ și art. 254 din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 168 din 4 martie 2016.

<p>(5) Dosarul cauzei se restituie procurorului în termen de 48 de ore de la soluționarea contestației.</p> <p>(5¹) Dacă, până la soluționarea contestației formulate conform alin. (1), a fost sesizată instanța prin rechizitoriu, contestația se înaintează, spre competență soluționare, judecătorului de cameră preliminară. Dispozițiile alin. (4) se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(6) Împotriva modului de aducere la îndeplinire a măsurii asigurătorii luate de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată, procurorul, suspectul ori inculpatul sau orice altă persoană interesată poate face contestație la acest judecător ori la această instanță, în termen de 3 zile de la data punerii în executare a măsurii.</p> <p>(7) Contestația nu suspendă executarea și se soluționează, în ședință publică, prin încheiere motivată, cu citarea părților, în termen de 5 zile de la înregistrarea acesteia. Participarea procurorului este obligatorie.</p> <p>(8) După rămânerea definitivă a hotărârii, se</p>		<p>proprietarului bunurilor asupra cărora s-au instituit măsurile asigurătorii ca, prin tergiversarea soluționării cauzei sau prin simpla trecere a timpului, la împlinirea termenului introdus în art. 249 C.p.p., să obțină ridicarea măsurii asigurătorii chiar dacă nu s-a soluționat cauza penală, ceea ce i-ar permite ulterior să înstrăineze, să ascundă, să distrugă sau să sustragă de la urmărire bunurile care pot face obiectul confiscării speciale ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune.</p> <p>Nici propunerea de completare a alin. (5) al art. 249 C.p.p. nu poate fi susținută, față de dispozițiile <i>de lege lata</i> ale art. 252 alin. (1) C.p.p. care au următorul cuprins:</p> <p><i>„ Organul care procedează la aplicarea sechestrului este obligat să identifice și să evalueze bunurile sechestrate, putând recurge, dacă este cazul, la evaluatori sau experți.”</i></p> <p>Văzând dispozițiile legale <i>de lege lata</i> anterior citate, opinăm că nu poate fi susținută completarea propusă, aceasta constituind paralism legislativ interzis expres de dispozițiile imperative ale art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000.</p> <p>În opinia noastră, nici propunerea de modificare a alin. (6) al art. 250 C.p.p. nu poate fi susținută, deoarece art. 250¹</p>
--	--	--

	<p>poate face contestație potrivit legii civile numai asupra modului de aducere la îndeplinire a măsurii asigurătorii.</p> <p>(9) Întocmirea minutei este obligatorie.</p>		<p>C.p.p. reglementează deja contestarea măsurii asigurătorii dispuse în cursul judecății, indiferent dacă este vorba de o măsură dispusă de judecătorul de cameră preliminară, de instanța de judecată sau de instanța de apel. Adoptarea modificării propuse pentru alin. (6) al art. 250 C.p.p. contravine alin. (1) al art. 16 din Legea nr. 24/2000 și ar duce la greutate în aplicarea legii, de vreme ce ar dubla reglementarea de la art. 250¹ C.p.p., astfel încât determinarea textului aplicabil în cazul contestării unei măsuri asigurătorii dispuse de judecător.</p> <p>Pentru a asigura transpunerea deplină a art. 8 para. 6 al Directivei 2014/42/UE, prin <i>proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transunerii unor directive ale Uniunii Europene (Plx 537/2017)</i>²³, dar și pentru a pune în acord prevederile art. 250¹ C.p.p. cu prevederile Constituției așa cum aceasta a fost interpretată prin <i>Decizia C.C.R. nr. 24/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală</i>, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 276 din 12 aprilie 2018, Guvernul României a propus două intervenții legislative - completarea art. 250¹ C.p.p. (art. II pct. 2)²⁴ și introducerea</p>
--	--	--	--

²³ http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=16723

²⁴ „După alineatul (3) al articolului 250¹ se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:

			<p>unui articol nou, art. 425² C.p.p.(art. II pct. 7 din proiect)²⁵.</p> <p>„ (...) 23. Curtea reamintește că măsurile asigurătorii sunt măsuri procesuale cu caracter real care au ca efect indisponibilizarea unor bunuri mobile și imobile prin instituirea unui sechestrului. Ca efect al instituirii sechestrului, proprietarul acestor bunuri pierde dreptul de a le înstrăina sau greva de sarcini, măsura afectând, așadar, atributul dispoziției juridice și materiale, pe întreaga durată a procesului penal, până la soluționarea definitivă a cauzei.</p> <p>24. Așadar, întrucât dreptul la un proces echitabil poate fi privit în legătură cu încălcarea/negarea unor garanții procesuale privind drepturi cu caracter civil, respectiv dreptul de proprietate privată, Curtea reține că reglementarea</p>
--	--	--	--

„(4) În cazul în care măsura asiguratorie s-a dispus direct prin hotărârea instanței de apel, dispozițiile alin. (1)-(3) se aplică în mod corespunzător”.

²⁵ „După articolul 425¹ se introduce un nou articol, art. 425² cu următorul cuprins:

Art. 425² - Contestarea măsurii de siguranță a confiscării speciale ori a confiscării extinse
 „(1) Împotriva hotărârii prin care instanța de apel dispune măsura de siguranță a confiscării speciale ori a confiscării extinse direct în apel, inculpatul, procurorul sau persoanele ale căror drepturi sau interese legitime pot fi afectate pot face contestație numai în ceea ce privește această măsură de siguranță.

(2) Procurorul poate face contestație în termen de 48 de ore de la pronunțare, iar inculpatul în termen de 48 de ore de la comunicare.

(3) În cazul persoanelor ale căror drepturi sau interese legitime pot fi afectate, termenul de 48 de ore curge de la data la care acestea au aflat despre hotărârea prevăzută de alin. (1).

(4) Contestația este suspensivă de executare. Contestația se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare, în ședință publică, cu participarea procurorului și cu citarea inculpatului și a părților interesate. Prevederile art. 425¹ se aplică în mod corespunzător.

(5) Contestația împotriva hotărârii prevăzute în alin. (1), pronunțată de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție în apel, se soluționează de Completul de 5 judecători.”

			<p><i>unei căi de atac efective în beneficiul persoanelor al căror drept de proprietate este afectat prin măsuri procesuale restrictive reprezintă o exigență constituțională pe care legiuitorul trebuie să o respecte în vederea protejării și garantării dreptului de proprietate privată.</i></p> <p><i>25. De aceea, legiuitorul, pe lângă obligația de a oferi oricărei persoane posibilitatea efectivă de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, trebuie să imprime acestei posibilități un caracter echitabil care să confere plenitudine de exercițiu prin atingerea finalității urmărite. Aceasta se poate realiza prin crearea unei proceduri care să respecte cerințele de echitate instituite de art. 21 alin. (3) din Constituție în absența cărora este golită de conținut orice cenzură a luării măsurii asigurătorii de către instanță²⁶.”</i></p> <p>Având în vedere faptul că reglementările de lege lata din C.p.p. completate cu reglementările din proiectul de lege înregistrat la Camera Deputaților sub nr. Plx 537/2017 (pct. 2 și 7 ale art. II) asigură o cale de atac efectivă tuturor persoanelor ale căror bunuri ar putea fi indisponibilizate prin instituirea unor măsuri asigurătorii, opinăm că</p>
--	--	--	---

²⁶ Decizia C.C.R. nr. 24/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 276 din 12 aprilie 2018.

			<p>modificările propuse la art. 250 și 250¹ C.p.p. nu pot fi susținute, ele neasigurând punerea în acord a prevederilor art. 250¹ C.p.p. cu dispozițiile Constituției așa cum aceasta a fost interpretată prin <i>Decizia C.C.R. nr. 24/2016</i>.</p>
61.	<p><u>ART. 267</u> <i>Accesul la bazele electronice de date</i> (1) În vederea realizării procedurii de citare, a comunicării actelor de procedură sau a aducerii cu mandat la desfășurarea procedurilor, procurorul sau instanța au drept de acces direct la bazele electronice de date deținute de organele administrației de stat. (2) Organele administrației de stat care dețin baze electronice de date sunt obligate să colaboreze cu procurorul sau cu instanța de judecată în vederea asigurării accesului direct al acestora la informațiile existente în bazele electronice de date, în condițiile legii.</p>	<p>La art. 267, alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins: (2) Organele administrației de stat care dețin baze electronice de date sunt obligate să colaboreze cu procurorul sau cu instanța de judecată în vederea asigurării accesului direct al acestora la informațiile existente în bazele electronice de date, în scopul comunicării actelor de procedură sau a aducerii cu mandat la desfășurarea procedurilor, în condițiile legii. Este interzis organelor administrației de stat să furnizeze date și informații din bazele electronice de date la care părțile, experții parte sau avocații părților nu au asigurat accesul, pentru garantarea principiului egalității de arme.”</p>	<p>Opinăm că propunerea nu poate fi susținută, de vreme ce accesul judecătorului sau al procurorului la bazele de date este motivat de scopul prevăzut la alin. (1) al art. 267 C.p.p., respectiv „<i>în vederea realizării procedurii de citare, a comunicării actelor de procedură sau a aducerii cu mandat la desfășurarea procedurilor</i>”</p> <p>Părțile, experții parte sau avocații părților nu au competențe legale „<i>în vederea realizării procedurii de citare, a comunicării actelor de procedură sau a aducerii cu mandat la desfășurarea procedurilor</i>”, astfel încât nu există nicio justificare ca să aibă acces la respectivele baze de date.</p>

62.	<p>ART. 281</p> <p>Nulitățile absolute</p> <p>(1) Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind:</p> <p>a) compunerea completului de judecată;</p> <p>b) competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești*), atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente;</p>	<p>La articolul 281, alineatul (1) litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) competența materială și după calitatea persoanei, a organului de urmărire penală, competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, atunci când urmărirea penală respectiv judecata a fost efectuată de un organ de urmărire penală/o instanță necompetentă după materie sau calitatea persoanei;”</p> <p>La articolul 281, alineatul (1) după litera b) se introduce o nouă literă, lit. b*), cu următorul cuprins:</p> <p>”b^) competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală;”</p>	<p>Cele două intervenții sunt justificate de inițiatori prin raportare la Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017.²⁷</p> <p>Pentru a pune în acord prevederile art. 281 C.p.p. cu prevederile Constituției așa cum aceasta a fost interpretată prin <i>Decizia C.C.R. nr. 302/2017</i>, prin <i>proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, Legii nr.135/2010 privind Codului de procedură penală, precum și altor acte normative</i>²⁸, Guvernul României a propus o intervenție legislativă asupra acestui articol după cum urmează (art. II pct. 10 din proiect):</p> <p>„10. La articolul 281 alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) competența materială și competența după calitatea persoanei;” ”</p> <p>Totodată, pentru corelare cu intervenția propusă asupra lit. b) a alin. (1) al art. 281 C.p.p., se propune și o intervenție asupra art. 47 C.p.p., din textul acestuia eliminându-se termenele existente <i>de lege lata</i> până la care poate fi invocată excepția de necompetență materială sau după calitatea persoanei a instanței inferioare celei competente potrivit legii ori excepția de necompetență materială sau după calitatea persoanei a instanței</p>
-----	--	--	---

²⁷ Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. b) C.p.p., publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 566 din 17 iulie 2017.

²⁸ https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L498&an_cls=2017.

			<p>superioare celei competente potrivit legii. Pe cale de consecință, art. 47 C.p.p. în forma propusă în proiectul de lege al Guvernului prevede, la alin. (1), faptul că excepția de necompetență materială și cea de necompetență după calitatea persoanei pot fi ridicate în tot cursul procesului penal, până la pronunțarea unei hotărâri definitive. Întrucât în forma propusă a art. 281 C.p.p. în toate cazurile încălcarea dispozițiilor privind competența materială și competența după calitatea persoanei sunt sancționate cu nulitatea absolută, admiterea unei excepții invocată în temeiul art. 47 alin. (1) C.p.p. va atrage incidența, pe cale de consecință, a dispozițiilor art. 281 alin. (3) C.p.p.</p> <p>Concluzionând, opinăm că, pentru a pune în acord prevederile art. 281 C.p.p. cu prevederile Constituției așa cum aceasta a fost interpretată prin <i>Decizia C.C.R. nr. 302/2017</i>, nu pot fi susținute modificările propuse de inițiatori în forma lor actuală, precum și că ar trebui preluate textele propuse de Guvern prin proiectul de lege anterior menționat.</p>
63.	<p>ART. 290 Denunțul (1) Denunțul este încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau</p>	<p>La articolul 290, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins: „(1) Denunțul este încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau juridică despre săvârșirea unei</p>	<p>Menționăm că că forma propusă prin proiect este identică cu forma <i>de lege lata</i> a alin. (1) al art. 290 C.p.p. ceea ce ar conduce la un paralelism legislativ,</p>

	juridică despre săvârșirea unei infracțiuni.	infracțiuni.”	interzis expres prin art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă.
64.		<p>La articolul 290, după alin. (1), se introduc două noi alineate, alin. (1¹) și *</p> <p>(1), cu următorul cuprins:</p> <p>„(11) Pentru ca o persoană să beneficieze de dispozițiile referitoare la reducerea limitelor de pedeapsă denunțul trebuie să fie depus într-un termen de maxim 6 luni de la data la care persoana a luat cunoștință de săvârșirea infracțiunii.</p> <p>(1) Condamnarea, renunțarea la judecată sau amânarea executării pedepsei față de o persoană nu poate fi dispusă exclusiv pe baza mărturiei denunțatorului dacă acestea nu sunt însoțite de alte probe.”</p>	<p>Instituirea unor cauze de nepedepsire sau de atenuare a răspunderii penale în cazul persoanelor care denunță comiterea unor fapte prevăzute de legea penală, precum și reglementarea unor termene pentru a da eficacitate respectivelor cauze de nepedepsire sau de atenuare a răspunderii penale sunt opțiuni de politică penală - important este ca reglementările propuse să nu excludă posibilitatea organelor de urmărire penală de a fi sesizate prin denunț.</p> <p>Menționăm și faptul că nu există nicio justificare pentru a exclude posibilitatea utilizării unui denunț făcut peste termenul de 6 luni ca mijloc de sesizare a organului de urmărire penală - faptul că denunțul este făcut peste termen nu are nicio influență asupra caracterului adevărat sau fals al celor cuprinse în denunț, respectiv a celor referitoare la indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute.</p> <p>În ceea ce privește reglementarea propusă la alin. (1²) al art. 290, inițiatorii nu țin de cont de faptul că, potrivit art. 288 și 290 alin. (1) C.p.p., denunțul este mod de sesizare și nu probă.</p>

			<p>Reamintim și faptul că, <i>de lege lata</i>, art. 103, alin. (1) și (2) art. 396 și alin. (1) din art. 403 C.p.p. au următorul cuprins:</p> <p><i>„Art. 103 - Aprecierea probelor</i></p> <p><i>(1) Probele nu au o valoare dinainte stabilită prin lege și sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză.</i></p> <p><i>(2) În luarea deciziei asupra existenței infracțiunii și a vinovăției inculpatului instanța hotărăște motivat, cu trimitere la toate probele evaluate. Condamnarea se dispune doar atunci când instanța are convingerea că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.</i></p> <p><i>(3) Hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați.</i></p> <p><i>Art. 396 - Rezolvarea acțiunii penale</i></p> <p><i>(1) Instanța hotărăște asupra învinuirii aduse inculpatului, pronunțând, după caz, condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal.</i></p> <p><i>(2) Condamnarea se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există,</i></p>
--	--	--	--

			<p><i>constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat.</i></p> <p><i>(3) Renunțarea la aplicarea pedepsei se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, în condițiile art. 80 - 82 din Codul penal.</i></p> <p><i>(4) Amânarea aplicării pedepsei se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, în condițiile art. 83 - 90 din Codul penal.</i></p> <p>ART. 403 - Conținutul expunerii</p> <p><i>(1) Expunerea trebuie să cuprindă:</i></p> <p><i>a) datele privind identitatea părților;</i></p> <p><i>b) descrierea faptei ce face obiectul trimiterii în judecată, cu arătarea timpului și locului unde a fost săvârșită, precum și încadrarea juridică dată acesteia prin actul de sesizare;</i></p> <p><i>c) motivarea soluției cu privire la latura penală, prin analiza probelor care au servit ca temelie pentru soluționarea laturii penale a cauzei și a celor care au fost înlăturate, și motivarea soluției cu privire la latura civilă a cauzei, precum și analiza oricărui elemente de fapt pe care se sprijină soluția dată în cauză;</i></p>
--	--	--	--

			<p><i>d) arătarea temeiurilor de drept care justifică soluțiile date în cauză.”</i></p> <p>Văzând prevederile legale anterior citate, opinăm că soluția propusă pentru alin. (1²) al art. 290 C.p.p. constituie un paralelism legislativ deoarece reiterează dispoziții legale <i>de lege lata</i>, paralelism interzis expres de normele de tehnică legislativă.</p>
65.	<p>ART. 305 Începerea urmării penale <i>(1) Când actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege, organul de urmărire penală dispune începerea urmării penale cu privire la fapta săvârșită ori a cărei săvârșire se pregătește, chiar dacă autorul este indicat sau cunoscut.</i></p>	<p>La articolul 305, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins: <i>„(1) Când actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege și se constata că nu exista vreunul dintre cazurile care împiedică exercitarea acțiunii penale prevăzute la art. 16 alin. (1) și sunt indicate numele persoanelor ce se presupune că ar fi săvârșit infracțiunea ce face obiectul sesizării, organul de urmărire penală dispune obligatoriu începerea urmării penale cu privire la fapta și făptuitori. Toate probele administrate în această perioadă, fără respectarea acestor condiții sunt lovite de nulitate absolută și nu pot fi utilizate împotriva persoanei a cărei identitate era indicată la data administrării lor.”</i></p> <p>La articolul 305, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1[^]), cu următorul cuprins: <i>„(1) In toate celelalte situații, altele decât cele menționate la alin. (1) organul de urmărire penală dispune începerea urmării penale cu privire la</i></p>	<p>Se propun intervenții asupra art. 305 C.p.p. Prima dintre ele se referă la modificarea alin. (1) al art. 305, pentru a se prevedea expres obligația pentru organul de urmărire penală, atunci <i>„se constata că nu exista vreunul dintre cazurile care împiedică exercitarea acțiunii penale prevăzute la art. 16 alin. (1) și sunt indicate numele persoanelor ce se presupune că ar fi săvârșit infracțiunea ce face obiectul sesizării”</i>, de a dispune obligatoriu începerea urmării penale cu privire la fapta și făptuitori.</p> <p>Opinăm că propunerea nu poate fi susținută pentru următoarele argumente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>De lege lata</i>, alin. (1) al art. 305 C.p.p. când actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege, organul de urmărire penală dispune începerea urmării penale cu privire la fapta săvârșită ori a cărei săvârșire se pregătește, chiar dacă autorul este indicat sau cunoscut - justificarea acestei soluții este aceea de a nu transforma o persoană

		<p>faptă. în termen de maxim 1 an de la data începerii urmăririi penale cu privire la faptă organul de urmărire penală este obligat să procedeze fie la începerea urmăririi penale cu privire la persoană, dacă sunt îndeplinite condițiile legale pentru a dispune aceasta măsură, fie la clasarea cauzei”</p> <p>Articolul 307 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>“(1) Persoanei care a dobândit calitatea de suspect i se aduc la cunoștință, înaintede prima sa audiere, această calitate, fapta pentru care este suspectată, cu descriereatuturor elementelor constitutive ale acesteia și a probelor din care rezultă săvârșireaafptei, încadrarea juridică a acesteia, drepturile procesuale prevăzute la art. 83,încheindu-se în acest sens un proces-verbal. Lipsa acestor elemente atrage nulitatea absolută a actului de efectuare în continuare a urmăririi penale față de suspect.</p> <p>(2) Atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 305 alin. (1) și persoana față de care există bănuiala rezonabilă este cunoscută, organul deurmărire penală va aduce la cunoștință, de îndată, calitatea de suspect, sub sancțiunea nulității absolute a tuturor actelor deurmărire penală efectuate cu încălcarea acestei prevederi față de aceasta după aflarea identității persoanei.</p> <p>(3) Organul de urmărire penală poate începe și continua urmărirea penală fără a aduce la</p>	<p>în suspect doar pe baza sesizării organului de urmărire penală, fără a se administra, în condițiile prevăzute de C.p.p., probe care să ducă la bănuiala rezonabilă că fapta este comisă de persoana indicată în actul de sesizare. După începerea urmării penale cu privire la fapta săvârșită ori a cărei săvârșire se pregătește, dacă există probe din care să rezulte bănuiala rezonabilă că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală și nu există vreunul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1), organul de urmărire penală dispune ca urmărirea penală să se efectueze în continuare față de aceasta, care dobândește calitatea de suspect (art. 305 alin. (3) C.p.p.)</p> <p>- Textul propus nu mai condiționează începerea/ continuarea urmăririi penale de existența unor probe din care să rezulte bănuiala rezonabilă că fapta reclamată a fost comisă de o anumită persoană, fiind suficientă sesizarea organului de urmărire penală pentru a transforma o persoană în suspect;</p> <p>- Nici teza a II-a nu poate fi susținută, deoarece nulitățile absolute sunt reglementate limitativ de art. 281 C.p.p., astfel încât nu pot fi introduse reglementări care să contravină art. 281 C.p.p. Reamintim și faptul că art. 102 C.p.p. reglementează excluderea probelor obținute în mod nelegal;</p>
--	--	--	--

		<p>cunoștință calitatea de suspect, în condițiile alin. (1) și (2) numai atunci când persoana față de care există bănuiala rezonabilă lipsește nejustificat, se sustrage sau este dispărut.”</p>	<p>- Modificarea alin. (1) este propusă nu este însoțită și de o intervenție asupra alin. (3) al art. 305 C.p.p., astfel încât cele două reglementări, deși contrare, ar urma să coexiste, ceea ce este de natură a lipsi reglementarea de un caracter accesibil și previzibil;</p> <p>În opinia noastră, nici propunerea privind alin. (1¹) al art. 305 C.p.p. nu poate fi susținută. Teza a II-a prevede faptul că „(...) În termen de maxim 1 an de la data începerii urmăririi penale cu privire la faptă organul de urmărire penală este obligat să procedeze fie la începerea urmăririi penale cu privire la persoană, dacă sunt îndeplinite condițiile legale pentru a dispune aceasta măsură, fie la clasarea cauzei”. Reamintim faptul că de lege lata</p> <p>în cursul urmăririi penale acțiunea penală se stinge prin clasare sau prin renunțare la urmărirea penală (art. 17 alin. (1) C.p.p.), iar clasarea se poate dispune numai în două ipoteze²⁹:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fie nu se poate începe urmărirea penală, întrucât nu sunt întrunite condițiile de fond și formă esențiale ale sesizării; - fie există unul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) C.p.p.³⁰.
--	--	--	--

²⁹ Potrivit art. 315 alin. (1) C.p.p.

³⁰ Alin. (1) al art. 315 C.p.p. are următorul cuprins:

„Art. 315 - Clasarea

(1) Clasarea se dispune când:

			<p>Din coroborarea prevederilor legale anterior citate, rezultă că în cazul începerii urmăririi penale cu privire la faptă, <i>de lege lata</i> nu se poate dispune clasarea decât în cazul în care există unul dintre cazurile prevăzute de art. 16 alin. (1) C.p.p. Textul propus la alin. (1²) al art. 305 C.p.p. contravine dispozițiilor <i>de lege lata</i> ale art. 16 alin. (1) și art. 17 alin. (1) C.p.p. - cu titlu de exemplu, menționăm faptul că textul propus la alin. (1²) al art. 305 C.p.p. ar obliga procurorul să claseze cauza după 1 an de zile de la data începerii urmăririi penale, deși termenul de prescripție a răspunderii penale nu s-a împlinit (termenul de prescripție este cuprins între 3 și 15 ani și el începe să curgă de la data săvârșirii infracțiunii)³¹.</p> <p>În ceea ce privește propunerea de modificare a art. 307 C.p.p., aceasta este corelată cu propunerile de intervenție asupra art. 305 C.p.p. Întrucât, în opinia noastră, intervențiile asupra art. 305 C.p.p. nu pot fi susținute, pe cale de consecință, nici intervenția asupra art. 307 C.p.p. nu se impune. Un alt argument</p>
--	--	--	--

a) nu se poate începe urmărirea penală, întrucât nu sunt întrunite condițiile de fond și formă esențiale ale sesizării;

b) există unul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1).”

³¹ Art. 154 Cod penal alin. (2)-(4) au următorul cuprins:

„ (2) Termenele prevăzute în prezentul articol încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii. În cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, în cazul infracțiunilor continuate, de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, iar în cazul infracțiunilor de obicei, de la data săvârșirii ultimului act.

(3) În cazul infracțiunilor progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs.

(4) În cazul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, al celor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile, precum și al infracțiunii de pornografie infantilă, săvârșite față de un minor, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care acesta a devenit major. Dacă minorul a decedat înainte de împlinirea majoratului, termenul de prescripție începe să curgă de la data decesului”.

			<p>împotriva intervenției propuse este acela că, văzând și prevederile art. 10 alin. (5) C.p.p.³² nu există nicio justificare obiectivă pentru a institui obligația de a prezenta persoanei care încă nu are calitatea de suspect, deci față de care încă nu se continuă urmărirea penală, aceasta desfășurându-se numai cu privire la faptă, toate probele pe care acuzarea pe are la dispoziție - în unele cauze, această obligație ar putea fi de natură a îngreuna derularea urmăririi penale. Dreptul la un proces echitabil trebuie analizat prin raportare la întreaga procedură din faza de urmărire penală (în acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională - cu titlu de exemplu, Decizia nr. 599/2014³³ -§31), motiv pentru care opinăm că propunerea de a modifica art. 307 C.p.p., care contravine și dispozițiilor art. 83 C.p.p. raportat la art. 94 alin. (4) C.p.p., nu poate fi susținută.</p> <p>Intervenția propusă asupra alin. (2) al art. 307 C.p.p. nu este necesară prin raportare la prevederile art. 305 alin. (3) C.p.p. coroborate cu cele ale art. 78 C.p.p. raportat la art. 83 C.p.p.</p> <p>Reamintim și faptul că nulitățile absolute sunt reglementate limitativ de art. 281 C.p.p., astfel încât nu pot fi introduse</p>
--	--	--	--

³² „ Art. 10 - Dreptul la apărare

(...) (5) Organele judiciare au obligația de a asigura exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către părți și subiecții procesuali principali în tot cursul procesului penal.”

³³ Decizia Curții Constituționale nr. 599/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. f) și art. 341 alin. (5) - (8) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 886 din 5 decembrie 2014.

			reglementări care să contravină acestui din urmă articol, iar art. 102 C.p.p. reglementează excluderea probelor obținute în mod nelegal.
66.		<p>La articolul 311, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>"(3) Organul judiciar care a dispus extinderea urmăririi penale sau schimbarea încadrării juridice este obligat să îl informeze pe suspect sau inculpat despre faptele noi cuprivate la care s-a dispus schimbarea încadrării juridice sau extinderea."</p>	<p>Referitor la pct. 78 al art. I</p> <p>Opinăm că pentru a se asigura punerea în acord a art. 311 alin. (3) C.p.p. cu prevederile Constituției așa cum aceasta a fost interpretată prin <i>Decizia C.C.R. nr. 90/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 311 alin. (3) din Codul de procedură penală</i>, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 291 din 25 aprilie 2017, acesta trebuie modificat după cum urmează:</p> <p><i>„ Alineatul (3) al articolului 311 se modifică și va avea următorul cuprins:</i></p> <p><i>„(3) Organul judiciar care a dispus extinderea urmăririi penale sau schimbarea încadrării juridice este obligat să îl informeze pe suspect despre faptele noi cu privire la care s-a dispus extinderea ori cu privire la schimbarea încadrării juridice”.</i></p> <p>Reamintim faptul că prin <i>proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transmiterii unor directive ale</i></p>

			<i>Uniunii Europene</i> ³⁴ Guvernul a propus un text identic (pct. 3 al art. II din proiect).
67.	<p>ART. 335</p> <p>Reluarea în caz de redeschidere a urmăririi penale</p> <p>(1) Dacă procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția constată, ulterior, că nu a existat împrejurarea pe care se întemeia clasarea, infirmă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale. Dispozițiile art. 317 se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(2) <i>În cazul în care au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care se întemeia clasarea, procurorul revocă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale.</i></p>	<p>La art. 335, alin. (1) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>”(1) Dacă procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția constată că au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care se întemeia clasarea ulterior, dar nu mai târziu de 6 luni de la data la care a luat cunoștință de apariția faptei sau împrejurării noi, infirmă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale. Dispozițiile art. 317 se aplică în mod corespunzător. Redeschiderea este supusă confirmării, potrivit alin. (4).”</p> <p>La art. 335, alin. (2) se abrogă.</p>	În opinia noastră, propunerea nu poate fi susținută deoarece nu există nicio justificare obiectivă de a interzice redeschiderea urmăririi penale dacă au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care se întemeia clasarea, câtă vreme nu s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale reglementat de art. 154 Cod penal.
68.	<p>ART. 340</p> <p>Plângerea împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimiteră în judecată</p> <p>#M35</p> <p>(1) <i>Persoana a cărei plângere împotriva soluției de clasare, dispusă prin ordonanță sau rechizitoriu, a fost respinsă conform art.</i></p>	<p>Denumirea marginală și cuprinsul articolului 340 se modifică după cum urmează:</p> <p>”Art. 340 - Plângerea împotriva actelor procurorului</p> <p>(1) Persoana a cărei plângere a fost respinsă conform art. 339, prin ordonanță sau rechizitoriu, poate face plângere, în termen de 20 de zile de la comunicare, la judecătorul de cameră preliminară</p>	Intervenția propusă prin acest pct. este justificată de inițiatori după cum urmează: <i>„ La art. 340 considerăm necesar ca orice persoană ale cărei drepturi au fost lezate prin acte ale organelor de urmărire penală să le poată ataca în fața instanțelor, mai exact la judecătorul de</i>

³⁴ http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=16723.

<p><i>339 poate face plângere, în termen de 20 de zile de la comunicare, la judecătorul de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.</i></p> <p>#B</p> <p>(2) Dacă plângerea nu a fost rezolvată în termenul prevăzut la art. 338, dreptul de a face plângere poate fi exercitat oricând după împlinirea termenului de 20 de zile în care trebuia soluționată plângerea, dar nu mai târziu de 20 de zile de la data comunicării modului de rezolvare.</p> <p>#M35</p> <p>(3) <i>Plângerea trebuie să cuprindă: numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului ori, pentru persoana juridică, denumirea, sediul, indicarea reprezentantului legal ori convențional, data ordonanței sau a rechizitoriului atacat, numărul de dosar și denumirea parchetului, indicarea motivelor plângerii.</i></p>	<p>de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.</p> <p>(2) Dacă plângerea nu a fost rezolvată în termenul prevăzut la art. 338, dreptul de a face plângere poate fi exercitat oricând după împlinirea termenului de 20 de zile în care trebuia soluționată plângerea, dar nu mai târziu de 20 de zile de la data comunicării modului de rezolvare.</p> <p>(3) Plângerea trebuie să cuprindă: numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului ori, pentru persoana juridică, denumirea, sediul, indicarea reprezentantului legal ori convențional, data ordonanței sau a rechizitoriului atacat, numărul de dosar și denumirea parchetului, indicarea motivelor plângerii.</p> <p>(4) Dispozițiile art. 289 alin. (3)-(5) se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(5) În cazul în care nu cuprinde data ordonanței sau a rechizitoriului atacate, numărul de dosar și denumirea parchetului, plângerea se restituie pe cale administrativă, situație în care completarea plângerii poate fi efectuată nu mai târziu de 20 de zile de la data restituirii,</p>	<p><i>cameră preliminară, deoarece o procedură judiciară penală nu poate rămâne nesancționată de un judecător, singurul care înfăptuiește justiția și care apără drepturile și libertățile individuale.³⁵</i></p> <p>În opinia noastră, opinăm că prevederile de lege lata ale art. 340 C.p.p., care instituie posibilitatea formulării unei plângeri numai împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată dispuse de procurer, sunt conforme cu Constituția și nu încalcă drepturile și libertățile individuale. În același sens este și jurisprudența Curții Constituționale - cu titlu de exemplu menționăm următoarele considerente ale Deciziei nr. 398/2015:</p> <p><i>„ 15. (...) textul legal contestat instituie posibilitatea formulării unei plângeri împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată dispuse de procuror, iar titular al dreptului la acțiune este numai persoana a cărei plângere a fost respinsă, potrivit art. 339 din Codul de procedură penală, în cazul de față, de către prim-procuror. Or, așa cum rezultă din însăși denumirea marginală a textului legal criticat, plângerea ce urmează a fi adresată judecătorului vizează soluția de neurmărire sau netrimitere în judecată dispusă de procuror și nicidecum ordonanțele prin</i></p>
---	---	---

³⁵ <https://www.senat.ro/legis/PDF/2018/18L239EM.pdf> - pag. 24.

<p>(4) Dispozițiile art. 289 alin. (3) - (5) se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(5) În cazul în care nu cuprinde data ordonanței sau a rechizitoriului atacate, numărul de dosar și denumirea parchetului, plângerea se restituie pe cale administrativă, situație în care completarea plângerii poate fi efectuată nu mai târziu de 20 de zile de la data restituirii.</p>		<p>care se soluționează plângerile împotriva soluțiilor ori altor acte sau măsuri. Faptul că ordonanța prin care procurorul ierarhic superior soluționează o plângere împotriva soluției de neurmărire sau netrimite în judecată dispusă de procuror nu poate fi atacată distinct în fața judecătorului își găsește justificare în împrejurarea că acesta, în cazul în care infirmă soluția criticată, repune persoanele interesate în situația anterioară emiterii soluției de clasare ori de renunțare la urmărirea penală. Prin urmare, dând eficiență principiului constituțional al subordonării ierarhice ce guvernează activitatea procurorilor, dosarul urmează a fi completat în sensul celor dispuse de procurorul ierarhic superior.</p> <p>16. De altfel, cu privire la reglementarea anterioară din art. 278 alin. 2¹ din Codul de procedură penală din 1968, Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa că posibilitatea formulării plângerii împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror ori efectuate pe baza dispozițiilor date de acesta la procurorul ierarhic superior constituie o garanție procesuală, iar rămânerea definitivă a soluției dispuse de procurorul ierarhic superior are ca scop asigurarea celerității soluționării cauzelor penale, nereprezentând un impediment în calea liberului acces la justiție și a dreptului la</p>
---	--	--

			<p>un recurs efectiv. De asemenea, Curtea a reținut că în faza de urmărire penală legiuitorul poate opta atât pentru instituirea, cât și pentru eliminarea unor garanții procesuale, precum cea din speță, cu condiția ca actele organelor de urmărire penală să poată fi cenzurate de instanța de judecată (a se vedea Decizia nr. 913 din 1 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 9 ianuarie 2013)³⁶”. Tot în jurisprudența Curții Constituționale s-a reținut faptul că nu toate actele procurorului ci numai actele prin care procurorul pune capăt conflictului de drept penal, fiind modalități de înfăptuire a justiției, trebuie să fie supuse cenzurii judecătorului³⁷.</p>
69.	<p>(6) În cauzele în care nu s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, judecătorul de cameră preliminară poate dispune una dintre următoarele soluții:</p> <p>a) respinge plângerea, ca tardivă sau inadmisibilă ori, după caz, ca nefondată;</p> <p>b) admite plângerea, desființează soluția atacată și trimite motivat cauza la procuror pentru a începe sau</p>	<p>1. La articolul 341 alineatul (6), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) admite plângerea formulată împotriva soluției de renunțare la urmărirea penală de către persoana care a avut calitatea de suspect, în ipoteza în care probatoriul este complet și nu se impune trimiterea cauzei la procuror în vederea redeschiderii urmăririi penale și în ipoteza în care urmărirea penală este completă, însă soluția este neteminică, fundamentată pe o apreciere eronată a probelor,</p>	<p>Referitor la pct. 82-84 ale propunerii legislative</p> <p>Modificările propuse sunt justificate prin necesitatea de a pune în acord prevederile art. 341 C.p.p. cu Constituția, așa cum a fost această interpretată prin <i>Decizia Curții Constituționale nr. 733/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (6) lit. c) și alin. (7) pct. 2 lit. d) din Codul de procedură</i></p>

³⁶ Decizia Curții Constituționale nr. 398/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 545 din 22 iulie 2015.

³⁷ Decizia Curții Constituționale nr. 603/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 335 alin. (4) și ale art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 894 din 14 noiembrie 2017 - para.23.

<p><i>pentru a completa urmărirea penală ori, după caz, pentru a pune în mișcare acțiunea penală și a completa urmărirea penală; (7) În cauzele în care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, judecătorul de cameră preliminară:</i></p> <p><i>1. respinge plângerea ca tardivă sau inadmisibilă;</i></p> <p><i>2. verifică legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, exclude probele nelegal administrate ori, după caz, sancționează potrivit art. 280 - 282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii și:</i></p> <p><i>a) respinge plângerea ca nefondată;</i></p> <p><i>b) admite plângerea, desființează soluția atacată și trimite motivat cauza la procuror pentru a completa urmărirea penală;</i></p> <p><i>c) admite plângerea, desființează soluția atacată și dispune începerea judecătii cu privire la faptele și persoanele pentru care, în cursul cercetării penale, a fost pusă în mișcare acțiunea penală, când probele legal administrate sunt suficiente,</i></p>	<p>dacă prin acestea nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea;”</p> <p>2. La articolul 341, alineatul (7) punctul 2, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) admite plângerea, desființează soluția atacată și trimite motivat cauza la procuror pentru a completa urmărirea penală sau anulează actul nelegal efectuat de procuror ori obligă la refacerea lui, dacă mai este cazul;</p> <p>3. La articolul 341, alineatul (7) punctul 2 litera d) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„d) admite plângerea și schimbă temeiul de drept al soluției de clasare sau renunțare la urmărirea penală, dacă prin acestea nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea.”</p> <p>4. La art. 341, alin. (11) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(11) Probele care au fost excluse nu pot fi avute în vedere la judecarea cauzei.”</p>	<p><i>penală</i>³⁸</p> <p>Prin Decizia nr. 733/2015 Curtea Constituțională a constata faptul că „dispozițiile art. 341 alin. (6) lit. c) și, prin extindere, ale art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. d) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale prin împiedicarea accesului la justiție în cazul soluțiilor de renunțare la urmărirea penală”.</p> <p>Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară³⁹, art. 318 C.p.p. a fost modificat în sensul că toate ordonanțele prin care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală, se comunică în copie, după caz, persoanei care a făcut sesizarea, părților, suspectului, persoanei vătămate și altor persoane interesate și se transmite, spre confirmare, în termen de 10 zile de la data la care a fost emisă, judecătorului de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță. Pe cale de consecință, deși de lege lata art. 341 alin. (6) lit. c) și, prin extindere, ale art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. d) C.p.p. nu au în vedere soluțiile de</p>
---	--	--

³⁸ Publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 59 din 27 ianuarie 2016.

³⁹ Publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 389 din 23 mai 2016.

	<p>trimițând dosarul spre repartizare aleatorie;</p> <p>d) admite plângerea și schimbă temeiul de drept al soluției de clasare atacate, dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea.</p>		<p>renunțare la urmărire penală, asigurarea accesului la justiție și în cazul acestor din urmă soluții este reglementată de art. 318 C.p.p. Pe cale de consecință, în opinia noastră, nu mai este necesară o intervenție legislativă în sensul propus prin pct. 82-84 ale art. I, pentru a pune în acord prevederile art. 341 C.p.p. cu Constituția, așa cum a fost această interpretată prin <i>Decizia Curții Constituționale nr. 733/2015</i>, și, pe cale de consecință, aceste modificări nu pot fi susținute.</p>
70.	<p>Procedura în camera preliminară</p> <p>(1) La termenul stabilit conform art. 344 alin. (4), judecătorul de cameră preliminară soluționează cererile și excepțiile formulate ori excepțiile ridicate din oficiu, în camera de consiliu, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate*), ascultând concluziile părților și ale persoanei vătămate, dacă sunt prezente, precum și ale procurorului.</p> <p>(2) Judecătorul de cameră preliminară se pronunță în camera de consiliu, prin încheiere, care se comunică de îndată procurorului,</p>	<p>La articolul 345, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>"(1) La termenul stabilit conform art. 344 alin. (4), judecătorul de cameră preliminară soluționează cererile și excepțiile formulate ori excepțiile ridicate din oficiu, în camera de consiliu, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală, precum și a oricăror mijloace de probă noi prezentate, ascultând concluziile părților și ale persoanei vătămate, dacă sunt prezente, precum și ale procurorului. Citarea părților și a procurorului este obligatorie."</p>	<p>Față de prevederile <i>de lege lata</i> ale 344 alin. (4) C.p.p., potrivit căroră „ (4) La expirarea termenelor prevăzute la alin. (2) și (3), dacă s-au formulat cereri sau excepții ori dacă a ridicat excepții din oficiu, judecătorul de cameră preliminară stabilește termenul pentru soluționarea acestora, cu citarea părților și a persoanei vătămate și cu participarea procurorului.”, opinăm că se impune eliminarea tezei finale („Citarea părților și a procurorului este obligatorie.”) a textului propus la art. 345 alin. (1) C.p.p. pentru a se evita un paralelism legislativ interzis expres de art. 16 alin. (1) al Legii nr. 24/2000.</p> <p>Menționăm că în situația în care se admite propunerea Ministerului Justiției de eliminare a camerei preliminare din cadrul procesului penal, intervenția legislativă</p>

	<p>părților și persoanei vătămate.</p> <p>(3) În cazul în care judecătorul de cameră preliminară constată neregularități ale actului de sesizare sau în cazul în care sancționează potrivit art. 280 - 282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii ori dacă exclude una sau mai multe probe administrate, în termen de 5 zile de la comunicarea încheierii, procurorul remediază neregularitățile actului de sesizare și comunică judecătorului de cameră preliminară dacă menține dispoziția de trimitere în judecată ori solicită restituirea cauzei.</p>		<p>propusă privind modificarea art 345 alin.(1) C.p.p. rămâne fără obiect.</p>
71.	<p>Art.346 (3) Judecătorul de cameră preliminară restituie cauza la parchet dacă: a) rechizitoriul este neregularitar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut la art. 345 alin. (3), dacă neregularitatea atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecății;</p>	<p>La art. 346 alineatul (3) lit. a) se modifică și va avea următorul cuprins: „(3) Judecătorul de cameră preliminară restituie cauza la parchet dacă: a) rechizitoriul este neregularitar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut la art. 345 alin. (3), dacă neregularitatea vizează nerespectarea dispozițiilor art. 328 sau dacă atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecății ori urmărirea penală a fost efectuată de o unitate de parchet ce nu avea competența materială sau</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de modificare a art. 346 alin.(3) lit.a), apreciem că aceasta se poate susține sub rezerva celor menționate mai jos:</p> <p>Se propune modificarea reglementării de la lit. a) a alin. (3) al art. 346 C.p.p. a uneia dintre situațiile în care se restituie cauza la parchet - astfel, ar urma ca judecătorul să restituie cauza la parchet, pe de o parte, rechizitoriul este neregularitar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut la art. 345 alin. (3) C.p.p., dacă neregularitatea</p>

		<p>personală prevăzută de lege;”</p>	<p>vizează nerespectarea dispozițiilor art. 328 C.p.p., indiferent acesată neregularitate atrage sau nu imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecătii, iar, pe altă parte, dacă rechizitoriul este neregularitar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut la art. 345 alin. (3), dacă neregularitatea atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecătii. Față de prevederile <i>de lege lata</i>, se constată că se extinde numărul cazurilor în care se poate restitui cauza la parchet - în opinia noastră, reglementarea propusă nu poate fi susținută, deoarece nu orice neregularitate a rechizitoriului trebuie să determine restituirea cauzei la parchet, ci doar acelea care, prin gravitatea lor, chiar și după ce procurorul a remediat neregularitatea menționată în încheierea judecătorului de camera preliminară, fac imposibilă stabilirea obiectului sau a limitelor judecătii. Ipoteza propusă a fi introdusă (neregularitatea vizează nerespectarea dispozițiilor art. 328 C.p.p., indiferent acesată neregularitate atrage sau nu imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecătii) ar duce la ipoteza în care inclusiv pentru lipsa mențiunii privind cuantumul cheltuielilor judiciare cauza să fie returnată la parchet, deși această eroare minoră ar putea fi remediată ulterior, pe parcursul judecătii, ceea ce desigur nu este de</p>
--	--	--------------------------------------	---

			<p>natură să permită soluționarea cazurilor penale într-un termen rezonabil.</p> <p>În ceea ce privește teza finală a textului din prezentul proiect („ori urmărirea penală a fost efectuată de o unitate de parchet ce nu avea competența materială sau personală prevăzută de lege;”) ar trebui avute în vedere pe de o parte, comentariile făcute anterior cu privire la art. 281 alin. (1) lit. b) C.p.p., iar, pe de altă parte, prevederile <i>de lege lata</i> ale art. 346 alin. (3) lit. b) C.p.p. (probele administrate de un organ de urmărire penală incompetent material sau prin raportare la calitatea persoanei sunt nule absolut).</p>
72.		<p>La articolul 346, la alineatul (3) se introduce o nouă literă, litera (d), cu următorul cuprins:</p> <p>„(d) din analiza probelor administrate în cursul urmăririi penale, rezultă că urmărirea penală nu este completă, iar discrepanța dintre probele administrate în apărare cu cele în acuzare încalcă prevederile art. 5”.</p>	<p>Opinăm că având în vedere obiectul procedurii în camera preliminară este <i>„verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală (art. 342 C.p.p.)”</i>, modificarea propusă, prin care acest obiect este extins și la verificarea caracterului complet al urmăririi penale, nu poate fi susținută.</p> <p>Menționăm că în situația în care se admite propunerea Ministerului Justiției de eliminare a camerei preliminare din cadrul procesului penal, propunerea legislativă privind completarea art. 346 C.p.p.</p>

			rămâne fără obiect.
		<p>La art. 346, după alin. (3) se introduce un nou alineat, alin. (3[^]):</p> <p>„(31) Pentru stabilirea obiectului sau limitelor judecății rechizitoriul trebuie să cuprindă toate elementele constitutive ale faptei reținute în sarcina inculpatului, inclusiv latura subiectivă și toate probele pe care se sprijină fiecare dintre aceste elemente.”</p>	<p>Față de prevederile <i>de lege lata</i> ale art. 328 C.p.p., care reglementează ipoteza avută în vedere de textul propus, se poate ajunge la un paralelism legislativ interzis expres de art. 16 alin. (1) al Legii nr. 24/2000.</p>
73.	<p><i>(7) Judecătorul de cameră preliminară care a dispus începerea judecății exercită funcția de judecată în cauză.</i></p>	<p>La articolul 346, alin. (7) se abrogă.</p>	<p>Fără a ne opune intervenției propuse, în ipoteza în care se va adoptat propunerea Ministerului Justiției de eliminare a camerei preliminare, textul propus la acest pct. va rămâne fără obiect.</p>
74.	<p><i>(2) În cauzele în care față de inculpat s-a dispus o măsură preventivă, judecătorul de cameră preliminară de la instanța sesizată cu rechizitoriu sau, după caz, judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară ori completul competent de la Înalta Curte de Casație și Justiție, investit cu soluționarea contestației*), verifică legalitatea și</i></p>	<p>La articolul 348, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) În cauzele în care față de inculpat s-a dispus o măsură preventivă, judecătorul de cameră preliminară de la instanța sesizată cu rechizitoriu verifică legalitatea și temeinicia măsurii preventive, procedând potrivit dispozițiilor art. 207”</p>	<p>Modificarea propusă la alin. (2) al art. 348 C.p.p. este justificată prin necesitatea punerii în acord a acestuia cu Constituția, așa cum a fost interpretată prin <i>Decizia Curții Constituționale nr. Nr. 437/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 348 alin. (2) din Codul de procedură penală</i>⁴⁰.</p>

⁴⁰ Publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 763 din 26 septembrie 2017.

	temeinicia măsurii preventive, procedând potrivit dispozițiilor art. 207.		
75.		<p>La articolul 352, alineatele (11) și (12) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(11) În cazul în care informațiile clasificate sunt esențiale pentru soluționarea cauzei, organul de urmărire penală sau, după caz judecătorul de cameră preliminară, dispune, în condițiile legii, după caz, declasificarea totală, declasificarea parțială sau trecerea într-un alt grad de clasificare și permiterea accesului la aceste informații de către participanții procesuali și de avocații acestora.</p> <p>(12) Dacă accesul la informațiile clasificate nu poate fi garantat de judecătorul cauzei, acestea nu pot servi la pronunțarea unei soluții de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei în cauză.”</p>	<p>În ceea ce privește modificarea propusă, apreciem că aceasta poate fi susținută sub rezerva celor menționate mai jos:</p> <p>Așa cum rezultă din preambulul (32 și 33), respectiv din art. 7 para. 4 din <i>Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale</i>, accesul la mijloacele de probă materiale, aflate în posesia autorităților competente, în apărarea sau împotriva persoanei suspectate sau acuzate, poate fi refuzat în cazul în care astfel de acces poate avea drept consecință periclitarea gravă a vieții sau a drepturilor fundamentale ale unei alte persoane sau dacă refuzul acestui acces este strict necesar pentru apărarea unui interes public important.</p> <p>În aceste condiții apreciem că soluția declasificării de către instanța de judecată în mod absolut și pentru toate situațiile poate fi de natură a determina încălcarea gravă a drepturilor și libertăților altor persoane. Prin urmare apreciem că soluția ar trebui să fie în sensul că judecătorul cauzei apreciază, de la caz la caz, că este necesar să permită accesul persoanei inculpate, prin avocat care deține un certificat ORNIS, sau,</p>

			dimpotrivă, că se impune să nu permită accesul la informațiile clasificate, caz în care va elimina respectivele probe din dosar, cu toate consecințele ce decurg din aceasta.
76.	<p>ART. 375 Procedura în cazul recunoașterii învinuirii <i>(1) Dacă inculpatul solicită ca judecata să aibă loc în condițiile prevăzute la art. 374 alin. (4), instanța procedează la ascultarea acestuia, după care, luând concluziile procurorului și ale celorlalte părți, se pronunță asupra cererii.</i></p> <p><i>(1¹) Inculpatul poate recunoaște faptele și solicita judecarea cauzei în condițiile prevăzute la art. 374 alin. (4) și prin înscris autentic.</i></p> <p><i>(1²) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (1¹), dacă inculpatul este minor, este necesară și încuviințarea reprezentantului său legal.</i></p> <p><i>(2) Dacă admite cererea, instanța întreabă părțile și persoana vătămată dacă propun administrarea de probe cu înscrisuri.</i></p>	<p>La art. 375, după alin. (3) se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins: „(4) Declarațiile date de inculpatul care recunoaște învinuirea nu pot constitui probe împotriva altor inculpați cercetați în aceeași cauză sau în alte cauze.”</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de introducere a unui nou alineat (4) după art. (3) al art.375, apreciem că aceasta poate fi susținută, sub rezerva celor menționate mai jos:</p> <p>Este necesară corelarea textului propus cu motivarea acestuia din expunerea de motive precum și cu prevederile <i>de lege lata</i> ale art. 5 C.p.p. referitoare la aflarea adevărului și celor ale art. 8 C.p.p.. Reamintim faptul că art. 101 C.p.p. reglementează principiul loialității administrării probelor, iar potrivit art. 103 C.p.p. probele nu au o valoare dinainte stabilită prin lege și sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză, iar în luarea deciziei asupra existenței infracțiunii și a vinovăției inculpatului instanța hotărăște motivat, cu trimitere la toate probele evaluate. Condamnarea se dispune doar atunci când instanța are convingerea că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.</p>

	majoritatea ori unanimitatea, judecarea cauzei se reia în complet de divergență.		
78.	<p>ART. 406</p> <p>Redactarea și semnarea hotărârii</p> <p>(1) Hotărârea se redactează în cel mult 30 de zile de la pronunțare.</p> <p>(2) Hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei, în cel mult 30 de zile de la pronunțare, și se semnează de toți membrii completului și de grefier.</p> <p>(3) Dispozitivul hotărârii trebuie să fie conform cu minuta.</p> <p>(4) În caz de împiedicare a vreunuia dintre membrii completului de judecată de a semna, hotărârea se semnează în locul acestuia de președintele completului. Dacă și președintele completului este împiedicat a semna, hotărârea se semnează de președintele instanței. Când împiedicarea îl privește pe grefier, hotărârea se semnează de grefierul-șef. În toate cazurile se face mențiune pe hotărâre despre cauza care a determinat împiedicarea.</p>	<p>La articolul 406, alineatele (1), (2) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Hotărârea se redactează în termen de cel mult 30 de zile de la data pronunțării urmând ca în cazuri temeinic motivate, acest termen să fie prelungit cu câte 30 de zile, de cel mult 2 ori.</p> <p>(2) Hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei, și se semnează de membrii completului care au participat la administrarea probelor și judecata în fond precum și de grefier.</p> <p>(4) în caz de împiedicarea vreunuia dintre membrii completului de judecată de a semna, cauza se repune pe rol și se reiau dezbaterile. Când împiedicarea îl privește pe grefier, hotărârea se semnează de grefierul-șef. În toate cazurile se face mențiune pe hotărâre despre cauza care a determinat împiedicarea.”</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de modificare a alineatelor (1),(2) și (4) ale art.406, apreciem că aceasta poate fi susținută.</p>

<p>ART. 421 Soluțiile la judecata în apel Instanța, judecând apelul, pronunță una dintre următoarele soluții:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. respinge apelul, menținând hotărârea atacată: <ol style="list-style-type: none"> a) dacă apelul este tardiv sau inadmisibil; b) dacă apelul este nefondat; 2. admite apelul și: <p>#M35 a) <i>desființează sentința primei instanțe și pronunță o nouă hotărâre, procedând potrivit regulilor referitoare la soluționarea acțiunii penale și a acțiunii civile la judecata în fond. Instanța de apel readministrează declarațiile pe care prima instanță și-a întemeiat soluția de achitare, dispozițiile art. 374 alin. (7) - (10) și ale art. 383 alin. (3) și (4) aplicându-se în mod corespunzător;</i></p> <p>b) <i>desființează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată pentru motivul că judecarea cauzei la acea instanță a avut loc în lipsa unei părți nelegal citate sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a</i></p>	<p>La art. 421 punctul 2 lit. a) și b) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>„2. admite apelul și:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) desființează sentința primei instanțe și pronunță o nouă hotărâre, procedând potrivit regulilor referitoare la soluționarea acțiunii penale și a acțiunii civile la judecata în fond; b) desființează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată pentru motivul că judecarea cauzei la acea instanță a avut loc în lipsa unei părți nelegal citate sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, invocată de acea parte sau e incident unul din cazurile de nulitate absolută, precum și dacă prima instanță nu a efectuat o cercetare judecătorească efectivă sau sentința nu este motivată prin raportare la datele și împrejurările cauzei ori este motivată prin preluarea ca atare a conținutului rechizitoriului. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată se dispune și atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra unei fapte reținute în sarcina inculpatului prin actul de sesizare sau asupra acțiunii civile ori când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută, cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă <p>3. La art. 421, după alin. (1) se introduce un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins:</p> <p>„(2) Instanța de apel nu poate desființa sentința primei instanțe prin care s-a dispus achitarea</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de modificare a art. 421 pct. 2 lit. a) și b) propusă la pct. 97 al art. I, opinăm că aceasta poate fi susținută. Totodată, pe de altă parte, menționăm faptul că</p> <p>în cauzele solutionate în procedura recunoașterii învinurii, dacă cererea inculpatului a fost admisă, este evident că hotărârea judecătorească va reproduce cele reținute în rechizoriu și cu care inculpatul a fost de acord. Pe cale de consecință, cel puțin în acest caz, hotărârea judecătorească va fi motivată prin preluarea ca atare a conținutului rechizitoriului.</p>
--	--	---

	<p><i>se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, invocată de acea parte. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată se dispune și atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra unei fapte reținute în sarcina inculpatului prin actul de sesizare sau asupra acțiunii civile ori când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută, cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă.</i></p>	<p>inculpatului și nu poate pronunța o hotărâre de condamnare direct în apel decât dacă sunt administrate probe noi care să conducă la desființarea soluției de achitare a primei instanțe pentru infirmarea motivelor pentru care a fost dispusă achitarea.”</p>	
<p>79.</p>	<p><u>ART. 426</u> Cazurile de contestație în anulare <i>Împotriva hotărârilor penale definitive se poate face contestație în anulare în următoarele cazuri:</i> <i>a) când judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți sau când, deși legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;</i> <i>b) când inculpatul a fost condamnat, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal;</i></p>	<p>Articolul 426 se modifică și va avea următorul cuprins: <i>„Împotriva hotărârilor penale definitive se poate face contestație în anulare în următoarele cazuri:</i> <i>a) când judecata a avut loc fără citarea legală a unei părți sau când, deși legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;</i> <i>b) când inculpatul a fost condamnat, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal, chiar dacă aceasta a fost analizată în cursul judecării cauzei;</i> <i>c) când hotărârea a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbaterea pe fond a procesului;</i> <i>d) când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate;</i></p>	<p>În ceea ce privește modificarea propusă a art. 426 C.p.p. referitor la cazurile de contestație în anulare, apreciem aceasta poate fi susținută. Totodată, la stabilirea formei finale a textului, opinăm că ar trebui avute în vedere și următoarele aspecte:</p> <p>Prin această modificare propusă apreciem se tinde la a transforma contestația în anulare dintr-o cale de atac extraordinară într-una ordinară, prin intermediul căreia s-ar putea corecta erorile de judecată comise în procesul de aplicare a legii de către instanța de fond și instanța de apel.</p>

<p>c) când hotărârea din apel a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului;</p> <p>d) când instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate;</p> <p>e) când judecata în apel a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii;</p> <p>f) când judecata în apel a avut loc în lipsa avocatului, când asistența juridică a inculpatului era obligatorie, potrivit legii;</p> <p>g) când ședința de judecată în apel nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel;</p> <p>h) când instanța de apel nu a procedat la audierea inculpatului prezent, dacă audierea era legal posibilă;</p> <p>i) când împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri definitive pentru aceeași faptă.</p>	<p>e) când judecata a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii;</p> <p>f) când judecata în apel a avut loc în lipsa avocatului, când asistența juridică a inculpatului era obligatorie, potrivit legii;</p> <p>h) când ședința de judecată nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel;</p> <p>i) când instanța nu a procedat la audierea inculpatului prezent, dacă audierea era legal posibilă;</p> <p>j) când împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri definitive pentru aceeași faptă.”</p>	<p>Reamintim faptul că în numeroase cauze⁴³ Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice presupune ca nicio parte să nu fie autorizată să solicite reexaminarea unei hotărâri definitive și executorii numai în scopul obținerii unei noi decizii în această privință, iar simplul fapt că pot exista două puncte de vedere cu privire la acest subiect nu este suficient pentru rejudecarea cauzei.</p>
--	---	---

⁴³ Brumărescu împotriva României, hotărâre din 30 septembrie 1999, SC Masinexportimport Industrial Group SA împotriva României, hotărâre din 1 decembrie 2005, Piata Bazar Dorobanti SRL împotriva României, hotărâre din 4 octombrie 2007, Daniel si Niculina împotriva României, hotărâre din 27 martie 2009, Ștefan împotriva României, hotărâre din 6 aprilie 2010, Marian Niță împotriva României, hotărâre din 7 decembrie 2010

<p>80.</p>	<p>ART. 438</p> <p>Cazurile în care se poate face recurs în casație</p> <p>(1) Hotărârile sunt supuse casării în următoarele cazuri:</p> <p>#M2</p> <p>1. în cursul judecării nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente;</p> <p>7. inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală;</p> <p>8. în mod greșit s-a dispus încetarea procesului penal;</p> <p>9. *** Abrogat</p> <p>10. *** Abrogat</p> <p>11. nu s-a constatat grațierea sau în mod greșit s-a constatat că pedeapsa aplicată inculpatului a fost grațiată;</p> <p>12. s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege.</p> <p>13. *** Abrogat</p> <p>14. *** Abrogat</p> <p>(2) Cazurile prevăzute la alin. (1) pot constitui temei</p>	<p>La articolul 438, după alineatul (1) se introduc patru noi alineate, alin. (l[^])-(l[^]), cu următorul cuprins:</p> <p>„(11) Recursul în casație poate fi declarat numai în favoarea condamnatului în următoarele cazuri:</p> <p>1. când nu sunt întrunite elementele constitutive ale unei infracțiuni sau când instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o alta fapta decît cea pentru care condamnatul a fost trimis în judecata,</p> <p>2. când faptei săvârșite i s-a dat o greșita încadrare juridică;</p> <p>3. când hotărârea este contrară legii sau când prin hotărâre s-a făcut o greșită aplicare a legii de natură să influențeze soluția procesului;</p> <p>4. când s-a comis o eroare gravă de fapt;</p> <p>5. când judecătorii de fond au comis un exces de putere, în sensul că au trecut îndomeniul altei puteri constituite în stat.</p> <p>(12) De asemenea, pot fi atacate cu recurs în casație hotărârile definitive pronunțate în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a unui drept prevăzut de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în cauze similare.</p> <p>(13) Instanța, soluționând recursul în casație, verifică hotărârile atacate sub aspectul tuturor</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de introducere a patru noi alineate, alin.(1¹)-(1⁴)după alineatul (1) al art. 438 din C.p.p, apreciem că revine legiuitorului să aprecieze asupra împrejurărilor care reprezintă cazuri de recurs în casație. În acest sens, este și jurisprudența Curții Constituționale - cu titlu de exemplu, arătăm că într-o decizie recentă au fost reținute următoarele:</p> <p>„17. (...) <i>Legea fundamentală nu cuprinde prevederi care să stabilească căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, stabilind, în art. 129, că acestea se exercită "în condițiile legii" (în acest sens este Decizia nr. 251 din 10 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 622 din 18 iulie 2005).</i></p> <p>18. (...) <i>legiuitorul, în virtutea prerogativelor conferite de art. 126 alin. (2) din Constituție, poate stabili reguli de procedură diferite, adecvate fiecărei situații juridice, iar, pe de altă parte, prevederile constituționale nu garantează folosirea tuturor căilor de atac.</i>”⁴⁴</p> <p>Opinăm că, la stabilirea formei finale a textelor ce reglementează recursul în casație, ar trebui, pe o parte avut în vedere faptul că recursul în casație este o cale extraordinară de atac, iar pe de altă</p>
------------	--	--	---

⁴⁴ Decizia Curții Constituționale nr. 659/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 alin. (4) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 916 din 16 decembrie 2014.

<p>al casării hotărârii doar dacă nu au fost invocate pe calea apelului sau în cursul judecării apelului ori dacă, deși au fost invocate, au fost respinse sau instanța a omis să se pronunțe asupra lor.</p> <p>(3) În cazul în care cererea de recurs în casație a fost respinsă, partea sau procurorul care a declarat recursul în casație nu mai poate formula o nouă cerere împotriva aceleiași hotărâri, indiferent de motivul invocat.</p>	<p>motivelor de casare prevăzute în alineatele precedente, punându-le în prealabil în discuția părților.</p> <p>(14) Recursul în casație în favoarea inculpatului poate fi declarat oricând.”</p>	<p>parte, prin modificările propuse (cazuri de recurs în casație și modul de reglementare), recursul în casație, nu trebuie să se suprapună peste calea de atac a apelului - în caz contrar, ne-am putea afla în situația în care legea procesual penală ar fi lipsită de un caracter accesibil și predictibil (dacă am două căi de atac în materie penală, una ordinară și alta extraordinară, reglementările propuse trebuie să permită delimitarea cazurilor în care ar urma să se aplice dispozițiile privind calea de atac a apelului de cele în care ar urma să se formuleze o cerere de recurs în casație).</p> <p>Totodată, textele propuse corelate cu prevederile art. II din proiect referitoare la dispozițiile tranzitorii (în special cele ale alin. (2) al art. II) determină, în opinia noastră, încălcarea principiului securității juridice.</p> <p><i>„(...) 83. Curtea reține că principiul neretroactivității legii este o componentă a securității juridice [prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție], reglementată expres și separat prin art. 15 alin. (2) din Constituție, ceea ce înseamnă că legiuitorul constituant i-a acordat o atenție și importanță specială în cadrul principiului general al securității juridice. Potrivit acestui principiu, o hotărâre judecătorească ce se bucură de autoritate de lucru judecat nu mai poate fi desființată decât prin căile extraordinare</i></p>
---	---	--

			<p>de atac pentru motive expres și limitativ enumerate [în prezent, recursul, contestația în anulare și revizuirea].</p> <p>84. Cu referire la revizuire, Curtea a constatat că aceasta "este o cale extraordinară de atac promovată pentru a îndrepta erorile de fapt, în scopul restabilirii adevărului în cauză, ceea ce este în deplină concordanță cu prevederile art. 124 din Constituție privind înfăptuirea justiției (...) Interesul legat de stabilitatea hotărârilor judecătorești definitive, precum și a raporturilor juridice care au fost supuse controlului instanțelor prin hotărârile respective a impus ca legea să stabilească riguros și limitativ cazurile și motivele pentru care se poate exercita această cale de atac, precum și modul în care acestea pot fi probate" [Decizia nr. 266 din 6 martie 2008].</p> <p>85. Desigur, nimic nu împiedică legiuitorul să mărească/elimine unele motive în temeiul cărora se poate promova o cale de atac extraordinară, cu condiția să nu submineze securitatea juridică și ordinea publică; însă, o asemenea reglementare, din punctul de vedere al aplicării sale în timp, poate viza numai procesele aflate pe rolul instanțelor judecătorești, nu și cele care au fost finalizate prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive. Așadar, trebuie realizată o necesară distincție</p>
--	--	--	---

			<p><i>între facta praeterita - reprezentată de o hotărâre judecătorească definitivă, care se bucură de autoritatea lucrului judecat - și facta pendentia, reprezentată de cauzele aflate în curs de judecată. În caz contrar, s-ar ajunge la situația în care stabilitatea raporturilor juridice la baza căreia stă hotărârea judecătorească să fie vulnerabilizată/fragilizată prin posibilitatea mereu iminentă de a se reglementa noi și noi motive de revizuire care să pună în discuție sau să ducă la desființarea hotărârii judecătorești definitive, ceea ce este inadmisibil.</i></p> <p><i>86. Prin urmare, criteriul ce trebuie luat în seamă și care ține de esența art. 15 alin. (2) din Constituție raportat la aplicarea în timp a reglementărilor referitoare la căile de atac este data pronunțării hotărârii judecătorești. Astfel, în temeiul textului constituțional antereferit, legiuitorul poate supune hotărârea judecătorească unor căi de atac stabilite ca atare prin lege până la momentul pronunțării hotărârii judecătorești, drept care atât soluția Codului de procedură civilă din 1865 [art. 725 alin. 3 "Hotărârile pronunțate înainte de intrarea în vigoare a legii noi rămân supuse căilor de atac și termenelor prevăzute de legea sub care au fost pronunțate"], cât și a Codului de procedură civilă în vigoare [art. 27 - "Hotărârile rămân supuse căilor de atac,</i></p>
--	--	--	--

			<p><i>motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul.”] respectă aceste exigențe constituționale. În schimb, legiuitorului îi este interzis să supună hotărârile judecătorești unor noi căi de atac reglementate după pronunțarea acestora. Aceeși regulă se aplică atât căilor ordinare, cât și extraordinare de atac, ambele categorii de căi de atac urmând să își păstreze aceeași configurație juridică de la data stabilită drept reper de către legiuitor [a se vedea distincția realizată de noul și vechiul Cod de procedură civilă]. Prin urmare, eliminarea unui motiv de revizuire sau adăugarea unui nou motiv de revizuire după pronunțarea hotărârii nu poate produce niciun efect, prin prisma aplicării legii în timp, cu privire la hotărârea judecătorească deja pronunțată.</i></p> <p><i>87. Textul normativ al art. III din lege, prin modul în care este formulat, consacră o soluție legislativă de natură să submineze caracterul de stat de drept al României [art. 1 alin. (3) din Constituție] și principiul securității raporturilor juridice [art. 1 alin. (5) din Constituție], întrucât constituie premisa repunerii în discuție a tuturor hotărârilor judecătorești definitive pronunțate după 1991, data adoptării Constituției României.</i></p>
--	--	--	---

			<p>88. De asemenea, având în vedere invocarea art. 6 din Convenție în componenta sa referitoare la securitatea raporturilor juridice, Curtea reține și încălcarea art. 21 alin. (3) din Constituție prin prisma acestui text convențional, întrucât, pe de o parte, acesta este o aplicare la nivel procesual a principiului general al securității raporturilor juridice rezultat din art. 1 alin. (5) din Constituție și, pe de altă parte, sfera de incidență a legii criticate vizează procedura civilă direct aplicabilă în litigiile de natură civilă.</p> <p>89. În consecință, Curtea constată că dispozițiile art. III sunt neconstituționale, încălcând principiul neretroactivității legilor și al securității raporturilor juridice, precum și dreptul la un proces echitabil și caracterul de stat de drept al României [art. 1 alin. (3) și (5), art. 15 alin. (2) și art. 21 alin. (3) din Constituție]⁴⁵.”</p> <p>Opinăm că, <i>mutatis mutandis</i>, considerentele anterior citate sunt valabile și în ceea ce privește modificările din art. II al propunerii legislative a. la care se referă prezenta notă, motiv pentru care aceste texte nu pot fi susținute.</p>
--	--	--	---

⁴⁵ Decizia Curții Constituționale nr. 377/2017 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a prevederilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 95/2016 pentru prorogarea unor termene, precum și pentru instituirea unor măsuri necesare pregătirii punerii în aplicare a unor dispoziții din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 586 din 21 iulie 2017.

81.	<p>ART. 453 Cazurile de revizuire (1) Revizuirea hotărârilor judecătorești definitive, cu privire la latura penală, poate fi cerută când:</p> <p>a) s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză;</p> <p>b) hotărârea a cărei revizuire se cere s-a întemeiat pe declarația unui martor, opinia unui expert sau pe situațiile învederate de un interpret, care a săvârșit infracțiunea de mărturie mincinoasă în cauza a cărei revizuire se cere, influențând astfel soluția pronunțată;</p> <p>c) un înscris care a servit ca temei al hotărârii a cărei revizuire se cere a fost declarat fals în cursul</p>	<p>La articolul 453 alineatul (1), litera f) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>"f) hotărârea s-a întemeiat pe o prevedere legală care, după ce hotărârea a devenit definitivă, a fost declarată neconstituțională, în situația în care consecințele încălcării dispoziției constituționale continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate."</p> <p>La articolul 453 alineatul (1), după litera f) se introduc două noi litere, lit. g) și h) cu următorul cuprins:</p> <p>"g) neredactarea și/sau nesemnarea hotărârii de condamnare de judecătorul care a participat la soluționarea cauzei;</p> <p>h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale datorată unei hotărâri judecătorești, iar consecințele graveale acestei încălcări continuă să se producă."</p>	<p>Opinăm că modificarea propusă⁴⁶ la pct. 102 nu poate fi susținută, deoarece este contrară dispozitivului⁴⁷ Deciziei Curții Constituționale nr. 126/2016⁴⁸.</p> <p>Opinăm că propunerea⁴⁹ de la pct. 103 nu este necesară întrucât - ipoteza propusă de la litera h) este deja reglementată de un articol distinct din Codul de procedură art. 465 <i>privind Revizuirea în cazul hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului</i>. Pe cale de consecință, adoptarea textului propus la pct. 103 al art. I ar conduce la un paralelism legislativ.</p> <p>În ceea ce privește pct. 104-105, pentru a pune în acord dispozițiile art. 453 și art. 457 C.p.p. cu prevederile Constituției așa cum a fost aceasta interpretată prin <i>Decizia Curții Constituționale nr. 2/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 453 alin. (3) și (4) teza întâi și ale art. 457 alin. (2) din Codul de procedură penală</i>⁵⁰,</p>
-----	--	---	---

⁴⁶ „La articolul 453 alineatul (1), litera f) se modifică și va avea următorul cuprins:

„f) hotărârea s-a întemeiat pe o prevedere legală care, după ce hotărârea a devenit definitivă, a fost declarată neconstituțională, în situația în care consecințele încălcării dispoziției constituționale continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.”

⁴⁷ „ 1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Viorel Săvel Botezatu în Dosarul nr. 2.329/86/2015 al Curții de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze cu minori și constată că soluția legislativă cuprinsă în art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, care nu limitează cazul de revizuire la cauza în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate, este neconstituțională.”

⁴⁸ Decizia Curții Constituționale nr. 126/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 88 alin. (2) lit. d), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) lit. f), precum și ale art. 459 alin. (2) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 185 din 11 martie 2016.

⁴⁹ „La articolul 453 alineatul (1), după litera f) se introduc două noi litere, lit. g) și h) cu următorul cuprins:

„g) neredactarea și/sau nesemnarea hotărârii de condamnare de judecătorul care a participat la soluționarea cauzei;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale datorată unei hotărâri judecătorești, iar consecințele graveale acestei încălcări continuă să se producă.”

⁵⁰ Publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 324 din 5 mai 2017.

<p>judecății sau după pronunțarea hotărârii, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză;</p> <p>d) un membru al completului de judecată, procurorul ori persoana care a efectuat acte de urmărire penală a comis o infracțiune în legătură cu cauza a cărei revizuire se cere, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză;</p> <p>e) când două sau mai multe hotărâri judecătorești definitive nu se pot concilia;</p> <p>#M35</p> <p><i>f) hotărârea s-a întemeiat pe o prevedere legală care, după ce hotărârea a devenit definitivă, a fost declarată neconstituțională ca urmare a admiterii unei excepții de neconstituționalitate ridicate în acea cauză, în situația în care consecințele încălcării dispoziției constituționale continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.</i></p> <p>#B</p> <p>(2) Revizuirea hotărârilor judecătorești penale definitive, exclusiv cu privire la latura civilă, poate fi cerută numai în fața instanței civile, potrivit <u>Codului de procedură civilă</u>.</p>	<p>La articolul 453, alineatele (3) și (4) se modifică și vor avea următorul conținut:</p> <p>„(3) Cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a), f), g) și h) pot fi invocate ca motive de revizuire în favoarea persoanei condamnate, a celei față de care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei, precum și în defavoarea persoanei față de care s-a pronunțat o hotărâre de achitare.</p> <p>(4) Cazul prevăzut la alin. (1) lit. a) constituie motiv de revizuire dacă pe baza faptelor sau împrejurărilor noi se poate dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal sau de achitare, iar cazurile prevăzute la alin. (1) lit. b)-d) și f) constituie motive de revizuire dacă au dus la pronunțarea unei hotărâri nelegale sau netemeinice.”</p>	<p>art. 453 și art. 457 C.p.p. trebuie modificate după cum urmează:</p> <p><i>„Alineatele (3) și (4) ale articolului 453 se modifică și vor avea următorul cuprins:</i></p> <p><i>„(3) Cazul prevăzut la alin. (1) lit. f) poate fi invocat ca motiv de revizuire numai în favoarea persoanei condamnate sau a celei față de care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei.</i></p> <p><i>(4) Cazul prevăzut la alin. (1) lit. a) constituie motiv de revizuire dacă pe baza faptelor sau împrejurărilor noi se poate dovedi netemeinicia hotărârii de achitare, condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal, iar cazurile prevăzute la alin. (1) lit. b) - d) și f) constituie motive de revizuire dacă au dus la pronunțarea unei hotărâri nelegale sau netemeinice.”</i></p> <p><i>„ Alineatul (2) al articolului 457 se modifică și va avea următorul cuprins:</i></p> <p><i>„(2) Cererea de revizuire în defavoarea condamnatului, a celui achitat sau a celui față de care s-a încetat procesul penal se poate face în termen de 3 luni, care curge:</i></p> <p><i>a) în cazurile prevăzute la art. 453 alin. (1) lit. a) - d), când nu sunt constatate prin hotărâre definitivă, de la data când faptele sau împrejurările au fost</i></p>
---	---	---

	<p>#M2</p> <p>(3) Cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a)* și f) pot fi invocate ca motive de revizuire numai în favoarea persoanei condamnate sau a celei față de care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei.</p> <p>(4) Cazul prevăzut la alin. (1) lit. a) constituie motiv de revizuire dacă pe baza faptelor sau împrejurărilor noi se poate dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal**), iar cazurile prevăzute la alin. (1) lit. b) - d) și f) constituie motive de revizuire dacă au dus la pronunțarea unei hotărâri nelegale sau netemeinice.</p> <p>(5) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. e), toate hotărârile care nu se pot concilia sunt supuse revizuirii.</p>		<p>cunoscute de persoana care face cererea sau de la data când aceasta a luat cunoștință de împrejurările pentru care constatarea infracțiunii nu se poate face printr-o hotărâre penală, dar nu mai târziu de 3 ani de la data producerii acestora;</p> <p>b) în cazurile prevăzute la art. 453 alin. (1) lit. a) - d), dacă sunt constatate prin hotărâre definitivă, de la data când hotărârea a fost cunoscută de persoana care face cererea, dar nu mai târziu de un an de la data rămânerii definitive a hotărârii penale;</p> <p>c) în cazul prevăzut la art. 453 alin. (1) lit. e), de la data când hotărârile ce nu se conciliază au fost cunoscute de persoana care face cererea””.</p> <p>Reamintim faptul că prin proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, Legii nr.135/2010 privind Codului de procedură penală, precum și altor acte normative⁵¹ Guvernul a propus un text identic (pct. 11 și 12 ale art. II din proiect).</p>
82.	<p>Art.466.</p> <p>(2) Este considerată judecată în lipsă persoana condamnată care nu a fost citată la proces și nu a luat cunoștință în niciun alt mod</p>	<p>La articolul 466, alineatul (2) se modificași va avea următorul cuprins:</p> <p>”(2) Este considerată judecată în lipsă persoana condamnată care nu a primit în mod efectiv, prin orice mijloace, o informare oficială despre proces,</p>	<p>În opinia noastră, alin.(2) al art. 466 C.p.p. în forma de lege lata este conform cu prevederile art. 8 ale Directivei.</p>

⁵¹ https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L498&an_cls=2017.

	<p><i>oficial despre acesta, respectiv, deși a avut cunoștință de proces, a lipsit în mod justificat de la judecarea cauzei și nu a putut încunoștința instanța. Nu se consideră judecată în lipsă persoana condamnată care și-a desemnat un apărător ales ori un mandatar, dacă aceștia s-au prezentat oricând în cursul procesului, și nici persoana care, după comunicarea, potrivit legii, a sentinței de condamnare, nu a declarat apel, a renunțat la declararea lui ori și-a retras apelul.</i></p>	<p>respectiv, deși a avut cunoștință de proces, a lipsit în mod justificat de la judecarea cauzei și nu a putut încunoștința instanța. Nu se consideră judecată în lipsă persoana condamnată care și-a desemnat un apărător ales ori un mandatar, dacă aceștia s-au prezentat oricând în cursul procesului, și nici persoana care, după comunicarea, potrivit legii, a sentinței de condamnare și, cunoscând această soluție, nu a declarat apel, a renunțat la declararea lui ori și-a retras apelul."</p>	<p>Pentru a asigura transpunerea art. 8 para. 6 al Directivei 2016/343/UE, opinăm că art. 557 C.p.p trebuie completat după cum urmează:</p> <p><i>„ După alineatul (1¹) al articolului 557 se introduce un nou alineat, alin. (1²), cu următorul cuprins:</i></p> <p><i>„(1²) Odată cu înmânarea mandatului de executare, persoanei condamnate i se aduce la cunoștință, sub semnătură, în scris, dreptul prevăzut de art. 466 alin. (1) iar în cazul în care persoana nu poate ori refuză să semneze, se va încheia un proces-verbal”.</i></p> <p>Reamintim faptul că prin proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transunerii unor directive ale Uniunii Europene (Plx 537/2017)⁵², Guvernul României a propus un text identic (pct. 9 al art. II).</p>
83.	<p>ART. 539 Dreptul la repararea pagubei în cazul privării nelegale de libertate (1) Are dreptul la repararea pagubei și persoana care, în cursul procesului penal, a fost privată nelegal de libertate. (2) Privarea nelegală de libertate trebuie să fie</p>	<p>La art. 539, după alin. (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) Reprezintă privare nelegală de libertate orice măsură preventivă privativă de libertate dispusă într-o cauză în care persoana a fost achitată pentru orice motiv sau dacă la data dispunerii măsurii privării de libertate exista o cauză de încetare a procesului penal</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de introducere a unui nou alineat după alin.(2), alin. (2¹), la art.539 din C.p.p., apreciem că aceasta poate fi susținută. Totodată, arătăm faptul că, în opinia noastră, orice intervenție asupra alin. (2) al art. 539 C.p.p. trebuie să aibă în vedere atât <i>Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece</i></p>

⁵² http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=16723

	<p>stabilită, după caz, prin ordonanță a procurorului, prin încheierea definitivă a judecătorului de drepturi și libertăți sau a judecătorului de cameră preliminară, precum și prin încheierea definitivă sau hotărârea definitivă a instanței de judecată investită cu judecarea cauzei.</p>		<p><i>recursul în interesul legii nr. 15/2017 din 18 septembrie 2017⁵³, precum și jurisprudența Cuții Constituționale.</i></p> <p><i>„ (...) 15. (...) instanța de contencios constituțional a reținut că, potrivit art. 539 alin. (2) din Codul de procedură penală, legiuitorul a condiționat repararea pagubei în cazul privării nelegale de libertate de stabilirea acesteia prin ordonanță a procurorului, prin încheierea definitivă a judecătorului de drepturi și libertăți sau a judecătorului de cameră preliminară, precum și prin încheierea definitivă sau hotărârea definitivă a instanței de judecată investită cu judecarea cauzei, după caz. Această condiționare dă naștere, în sarcina organelor judiciare anterior referite, unei obligații de a se pronunța prin încheieri definitive, conform textului criticat, cu privire la caracterul nelegal al măsurilor preventive privative de libertate dispuse pe parcursul procesului penal, inclusiv în etapele anterioare celei în care se pronunță hotărârea definitivă și care au făcut obiectul controlului pe calea contestației, sau care ar fi putut fi contestate, conform prevederilor art. 204 - 206 din Codul de procedură penală. De asemenea, aceasta presupune obligația instanței de judecată care se pronunță prin hotărâre definitivă asupra cauzei de</i></p>
--	--	--	--

⁵³ Publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 946 din 29 noiembrie 2017.

			<p><i>a stabili caracterul nelegal al măsurilor preventive privative de libertate.</i></p> <p><i>16. Prin aceeași decizie, Curtea a reținut că dispozițiile art. 539 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt similare prevederilor art. 504 alin. 3 din Codul de procedură penală din 1968, care au fost supuse controlului de constituționalitate (...) prin care s-a constatat că textul de lege criticat este o concretizare a principiului constituțional prevăzut de art. 52 alin. (3) din Constituție, conform căruia "Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii [...]" și, pe cale de consecință, realizarea dreptului la repararea de către stat a pagubei cauzate prin erorile judiciare are loc în condițiile legii. Prin aceleași decizii, Curtea a reținut că prevederile art. 504 alin. 3 din Codul de procedură penală din 1968 nu numai că nu îngădesc accesul liber la justiție, ci instituie tocmai norme procedurale necesare exercitării acestui drept, fiind în deplină concordanță și cu dispozițiile constituționale ale art. 126 alin. (2), în temeiul cărora procedura de judecată este prevăzută numai prin lege. De asemenea, Curtea a statuat în aceleași decizii că reglementarea expresă a actelor procedurale prin care se constată încălcarea libertății individuale nu este de natură a limita accesul liber la justiție</i></p>
--	--	--	--

			<p><i>al acelor persoane care nu se regăsesc în unul din cazurile enumerate în art. 504 alin. 3 din Codul de procedură penală din 1968, acestea având posibilitatea de a-și valorifica dreptul în justiție pe alte căi legale, dar în condițiile legii și urmând procedura prevăzută de lege.</i></p> <p><i>17. Curtea a mai constatat că atribuirea de către legiuitor a competenței de a se pronunța asupra legalității măsurilor preventive privative de libertate organelor judiciare care se pronunță în ultimă instanță în cauzele penale, a fost realizată în exercitarea competenței sale constituționale prevăzută la art. 61 alin. (1) din Constituție. Totodată, Curtea a reținut că stabilirea, prin dispozițiile art. 539 alin. (2) din Codul de procedură penală, a condiției de admisibilitate pentru obținerea despăgubirilor în fața instanței civile, criticate de autor, este în acord cu prevederile art. 126 alin. (2) din Constituție, conform cărora competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege.</i></p> <p><i>18. De asemenea, Curtea a reținut că, potrivit art. 5 paragraful 5 din Convenție, orice persoană, victimă a unei arestări sau dețineri în condiții contrare dispozițiilor aceluiași art. 5, are dreptul la reparații, paragraful 5 al art. 5 din Convenție fiind imediat următor celui care prevede că orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenție are dreptul să</i></p>
--	--	--	--

			<p><i>introducă recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dacă detenția este ilegală.</i></p> <p><i>19. S-a arătat că, în aplicarea normelor europene anterior referite, prin Hotărârea din 12 decembrie 2002, pronunțată în cauza N. C. împotriva Italiei, paragraful 49, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dispozițiile art. 5 paragraful 5 din Convenție sunt aplicabile în cazul unei privări de libertate în condiții contrare prevederilor paragrafului 1 al acestui articol. S-a arătat, de asemenea, că dreptul la reparații prevăzut la paragraful 5 al art. 5 din Convenție presupune ca încălcarea dispozițiilor unuia dintre celelalte paragrafe să fie stabilită, fie de către o instanță națională, fie de către o instituție prevăzută prin Convenție. Prin aceeași hotărâre, paragraful 52, se arată că dreptul la reparații, garantat prin art. 5 paragraful 5 din Convenție, trebuie asigurat, în mod efectiv, cu un suficient grad de certitudine. De asemenea, prin Hotărârea din 27 septembrie 1990, pronunțată în Cauza Wassink împotriva Olandei, paragraful 37, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că statelor contractante nu le este interzisă condiționarea acordării unei indemnizații</i></p>
--	--	--	--

			<p><i>de dovada ce trebuie făcută de către cel interesat care a suferit un prejudiciu rezultat din această încălcare, întrucât, în domeniul art. 5 paragraful 5 calitatea de victimă este de conceput chiar în absența unui prejudiciu, dar nu există obligația de reparare, fără să existe prejudiciu material sau moral ce are a fi reparat. În acest sens, dispozițiile art. 5 din Convenție condiționează acest drept la reparație de necesitatea stabilirii unei detenții ilegale, din perspectiva dispozițiilor art. 5 paragrafele 1 - 4, care consacră detenția legitimă. Astfel, în Hotărârea din 3 iunie 2003, pronunțată în Cauza Pantea împotriva României, paragraful 301 și dispozitivul hotărârii, pct. 3 - 6, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat atât încălcarea art. 5 paragraful 1 (arestarea fără existența unor rațiuni plauzibile că s-ar sustrage urmării penale, după comiterea unei infracțiuni) și, deopotrivă, încălcarea dispozițiilor art. 5 paragraful 3 (deținerea a fost ordonată de o persoană care nu avea calitatea de "magistrat", în sensul Convenției, și că persoana nu a fost condusă "de îndată" în fața unui asemenea magistrat), precum și încălcarea art. 5 paragraful 4 (deoarece tribunalul nu a statuat într-un termen scurt cu privire la legalitatea deținerii sale), dar și a art. 5 paragraful 5 (pentru a nu fi obținut reparație pentru detenție ilegală în dreptul intern), suma acordată petentului</i></p>
--	--	--	---

			<i>cu titlu de despăgubiri fiind una globală, însă cu temeuri juridice diferite, dar care se integrează dispozițiilor art. 5 din Convenție și susțin protejarea dreptului la libertate și siguranță ca drept fundamental al omului⁵⁴.”</i>
84.	<p>ART. 587</p> <p>Liberarea condiționată</p> <p>(1) Liberarea condiționată se dispune, la cererea sau la propunerea făcută potrivit dispozițiilor legii privind executarea pedepselor, de către judecătoria în a cărei circumscripție se află locul de deținere.</p> <p>(2) Când instanța constată că nu sunt îndeplinite condițiile pentru acordarea liberării condiționate, prin hotărârea de respingere fixează termenul după expirarea căruia propunerea sau cererea va putea fi reînnoită. Termenul nu poate fi mai mare de un an și curge de la rămânerea definitivă a hotărârii.</p> <p>(3) Hotărârea judecătorei poate fi atacată cu contestație la tribunalul în a cărei circumscripție se află locul de deținere, în termen de 3 zile de la comunicare.</p>	<p>Alin. (2) și (3) ale art. 587 se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>(2) Când instanța constată că nu sunt îndeplinite condițiile pentru acordarea liberării condiționate, prin hotărârea de respingere fixează termenul după expirarea căruia propunerea sau cererea va putea fi reînnoită. Termenul nu poate fi mai mare de 6 luni și curge de la rămânerea definitivă a hotărârii.</p> <p>(3) Hotărârea judecătorei de respingere a liberării condiționate poate fi atacată cu contestație numai de condamnat la tribunalul în a cărei circumscripție se află locul de deținere, în termen de 3 zile de la comunicare.</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de modificare a art. 587 alin.(2) și (3) din Cpp, privind eliminarea posibilității procurorului de a ataca hotărârea de acordare a liberării condiționate, apreciem că aceasta se poate susține.</p>

⁵⁴ Decizia Curții Constituționale nr. 271/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 539 alin. (2) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 519 din 11 iulie 2016.

	<p>Contestația formulată de procuror este suspensivă de executare.</p> <p><i>(4) O copie de pe hotărârea rămasă definitivă se comunică serviciului de probațiune competent, precum și unității de poliție în a cărei circumscripție locuiește cel eliberat.</i></p>		
85.	<p>ART. 598</p> <p>Contestația la executare</p> <p>d) când se invocă amnistia, prescripția, grațierea sau orice altă cauză de stingere ori de micșorare a pedepsei.</p>	<p>La alin. (1) al art. 598, lit. d) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>”d) când se invocă amnistia, prescripția, grațierea sau orice altă cauză de stingere ori de micșorare a pedepsei, inclusiv o lege penală mai favorabilă sau o decizie a Curții Constituționale referitoare la conținutul infracțiunii pe care s-a întemeiat hotărârea penală pronunțată.”</p>	<p>În ceea ce privește propunerea de modificare a art.598 alin.(1) lit. d) apreciem că aceasta poate fi susținută, elementele propuse a fi reglementate reprezentând aspecte asupra cărora apreciem că Parlamentul trebuie să se pronunțe.</p> <p>În opinia noastră, la stabilirea formei finale a textului, legiuitorul ar trebui să aibă în vedere faptul că, de lege lata, contestația la executare este o cale atac extraordinară, prin intermediul căreia nu se poate repune în discuție fondul cauzei.</p>
86.		<p>Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Dispozițiile prezentei legi se aplică tuturor cauzelor aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare și hotărârilor pronunțate până la această dată.</p> <p>(2) Hotărârile pronunțate până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi supuse căilor de atac prevăzute de prezenta lege și vor fi analizate și sub aspectul motivelor reglementate de</p>	<p>Referitor la art. II</p> <p>Opinăm că, <i>mutatis mutandis</i>, considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 377/2017, anterior citată, sunt valabile și în ceea ce privește acest articol al propunerii legislative.</p>

		<p>aceasta.</p> <p>(3) Termenele pentru exercitarea căilor de atac declarate împotriva hotărârilor pronunțate până la data intrării în vigoare a prezentei legi și pentru motivele prevăzute de aceasta încep să curgă la data intrării sale în vigoare.</p> <p>(4) Instanțele competente să soluționeze căile de atac declarate potrivit prezentei legi și pentru motivele reglementate de aceasta sunt cele competente potrivit Legii nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare.</p>	
87.		<p>Art. III - Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010 cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.</p>	<p>Opinăm că, din rațiuni de tehnică legislativă, având în vedere numeroasele intervenții suferite de Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010 cu modificările și completările ulterioare, precum și existența a numeroase norme de trimitere în alte acte normative la articole sau alienate ale unor articole din C.p.p., unele dintre ele având indici, pentru a evita situația în care normele de trimitere nu ar mai avea corespondent în C.p.p., în cazul adoptării propunerii legislative la care se referă prezenta notă, republicarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală ar trebui să se facă fără renumerotare.</p>